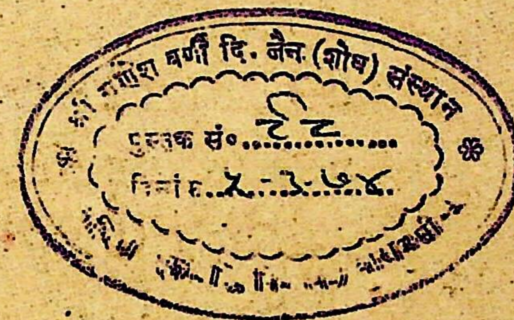
प्रा० ९/५४

षट्प्राभृत

कुन्दकुन्दाचार्य प्रणीत

(श्रीगणेशवर्णी ग्रन्थमाला-ग्रन्थ प्रति)

अथअष्टपाहुड संस्कृतपत्र ५५
वैरागीकेघेर मंगेरवा

॥ धर्मस्य दर्शनं सम्यक्त्वं मूलमधिष्ठानं भवति इत्युपदिष्टः कथितः जिनवरैः परमदेवैः तीर्थंकरैः
॥ केवलिभिश्च । शिष्याणां नामशिष्याणां गणधरचक्रधरभरताधरादीनां मुमुक्षूणां ॥२॥

कृत्वा किं नमस्कारं नमोस्तु इति वचनेन मनसा कायेन नमस्कारं । जिनवरवृषभस्य । वर्द्धमानस्य । सम्यग्दर्शनस्य रूपमार्गं वक्ष्यामि कथयिष्यामि अहं श्रीकुंदकुंदाचार्यः

ॐ नमः सिद्धेभ्यः ॥ ॥ काऊणणमोयारं ॥ जिणवरावसहस्स वड्ढमाणस्स । दंसणम

संक्षेपेण

यथाक्रमम् अनुक्रमेण २ ग्गंवोच्छामि जहाकम्मंसमासेण ॥१॥ दंसणमूलोधम्मो ॥ उवइट्ठोजिणवरेहिंसिस्साणं

आकर्ण्य त्वा । स्वकर्णे । सम्यक्त्वरहितः न वंदनीयः नमाननीयः दर्शनभ्रष्टा भ्रष्टाः सम्यग्दर्शनरहितस्य नास्ति निर्वाणं
दर्शनात्पतिताः । पतितास्ते एव ते मोक्षो न भवेत्

तंसोऊणसकण्णेदंसणहीणोणवंदिव्वो ॥२॥ दंसणभट्ठाभट्ठा । दंसणभट्ठस्सणत्थि

॥ सम्यग्दर्शनात्पतितस्य सिद्धिर्नास्ति आत्मोपलब्धिमनुभवंति ॥ ॥ सिध्यंति ॥ सम्यक्त्वरत्नाद्भ्रष्टाः ये केचन सम्यग्दर्शनात्पतिताः
सर्वज्ञवीतरागलोचनलोचन चारित्राद्भ्रष्टाः सिध्यंति ॥

णिव्वाणं ॥ सिज्झंतिचरियभट्ठा ॥ दंसणभट्ठाणसिज्झंति ॥३॥ सम्मत्तरयणभट्ठा ॥ जाणंता १

जानंति

॥ सम्यक्त्वरत्नाद्भ्रष्टाः सम्यग्दर्शनात्पतिताः न सिद्ध्यंति निर्मोक्षं न प्राप्नुवंति १० ॥

कर्म्मबंधमपि नश्यति अस्य ॥ येषु रुचादर्शनेषु सम्यक्त्वे तथा ज्ञाने भ्रष्टाः संयमः ॥

॥ नश्यति ॥ अस्य ॥ बुद्धि विधत्रिविधेषु भ्रष्टाः पतिताः २ भूतल लग्नाः तपोद्यादरा विघल्लिने भ्रष्टा ॥ एते भ्रष्टा दपि भ्रष्टाः ॥ शेषमपिजनं ॥

छिय णासए तस्स ॥ ७ ॥ जे दंसणेसु भट्ठा णाणे भट्ठा चरित्तभट्ठाय ॥ एदे भट्ठविभट्ठा सेसं

अपि भ्रष्टान् विविनाशयंति ॥ यः कोपि धर्मशीलः धर्मे आत्मस्वभावे शीलं यः कोपि संयमतपनियमकालव्रतधरणं योग आतापनाप्रयोगा

पि जणं विणासंति ॥ ८ ॥ जो कोवि धम्मसीलो संजमतवणियमजोयगुणधारी ॥ सर्वस्थितिः

तस्य दोषं कथयंतः तेस्य दोषान् स्वयं भग्नाः भ्रष्टा आत्मानं तान् भ्रष्टाः अन्ये प्रयान्ति विविधाः ॥ इ तस्य परिवारस्य नास्ति वृ गुणभ्रष्टा

भग्नोपयतं ॥ ग्राहिकाः ॥ आत्मनि भ्रष्टत्वं ददति ॥ विंशतिधा

तस्स य दोस कहंता ॥ भग्गा भग्गत्तणं दिंति ॥ ९ ॥ जह मूलम्मि विणट्ठे ॥ दुमस्स परिवार णत्थि रीवर्तते व-

द्धिः शाखादि वृद्धिर्न भवति तथा जिनदर्शने भ्रष्टाः ॥ सम्यक्त्वे रहिताः न सिद्ध्यन्ति नो संगच्छंति ॥ यथा मूलात् वृक्षस्य, स्कंधः शाखाः

परिवड्ढी ॥ तह जिणदंसणभट्ठा ॥ मूलविणट्ठा ण सिज्झंति ॥ १० ॥ जह मूलाओ खंधो ॥ साहा ॥ पुष्पकं आदि

परिवारः प्रचुरगुणो भवति इति भवति

परिवार बहुगुणो होई ॥ तह जिणदंसणमूलो ॥ णिद्दिट्ठो मोक्खमग्गस्स ॥ ११ ॥ जे दंसणेसु भ

॥ तथा शास्त्राणि सम्यक्त्व रत्नत्रयस्य ॥ मूलं कारणं निर्दिष्टं कथितं सर्व ॥ येषु रुचाः दर्शनेषु भ्रष्टाः

मोक्षमार्गस्य ॥ ज्ञैः मोक्षमार्गस्य सर्वः ॥ सम्यक्त्व आत्मरुचा ॥

बहुविधानि शास्त्राणि । आराधनाविरहिता दर्शना राधनारहिता सम्यग्दर्शनात्पतिताः । भ्रमणं कुर्वंति तत्रैव तत्रैव नरकादिजातिषु भ्रमंति । सम्यक्त्वविरहिता ये सम्यक्त्वादिरहिताः पतिताः ।

बहुविहाइं सत्थाइं । आराहणाविरहिया भमंति तत्थेव तत्थेव ॥ ४ ॥ सम्मत्तविरहियाणं ।

सुष्ठु अपि अतीव अपि उग्रं तपः कुर्वंतो । न लभंते न प्राप्नुवंति ज्ञानं रत्नत्रयं । [illegible] तपोवीर्यं । निश्चयेन । वर्षसहस्रकोटिभिः अनंतकालप्रवाहैः । सम्यक्त्व

सुट्ठु वि उग्गं तवं चरंताणं । ण लहंति बोहिलाहं । अवि वाससहस्सकोडीहिं ॥ ५ ॥ सम्मत्त

ज्ञान । दर्शन । बलवीर्यैः वर्द्धमाना ये सर्वे भव्यजीवाः । कालिकलुषकलुषपापरहिताः । वरज्ञानिनो नाम केवलज्ञानिनो भवंति अचिरेण स्तोककालेन तत्तीय नयेषोतं बालु स्थं

णाणदंसण । बलवीरियवड्ढमाणा जे सव्वे । कलिकलुसपावरहिया वरणाणी हुंति

अचिरेण । सम्यक्त्वसलिलप्रवाहः । नित्यं हृदये । प्रवर्तते । यस्य । हिंसादिबंधकारकं कर्म । बंधनवे

अइरेण ॥ ६ ॥ सम्मत्तसलिलपवहो । णिच्चं हियए पवट्टए जस्स । कम्मं वालुवरणं । बंधु

वालुकायाः आवरणं

ततः पश्चात्पुनः निर्वाणं मोक्षं लभते मुक्तिफलं प्राप्नोति इत्यर्थः || जिनवचनमिदमौषधं इदं प्रत्यक्षीभूतं एतत् जिनवचनमौषधं वर्तते किंभूतं || विषयसुखविरेचनं विषयाणां पंचेंद्रियार्थानां सुखं तस्य दूरीकरणं अमृतभूतं जरा

तत्तो पुणो लहइ णिव्वाणं ||१६|| जिणवयणमोसहमिणं || विसयसुहविरेयणं अमियभूयं || जर

मरणव्याधिहरणं जरामर | क्षयकरणं कृत्वा दुःखानां सर्वदुःखानां संसारिकदुःखानां विध्वंसकं | अद्वितीयं जिनस्य रूपं नग्नरूपं | द्वितीयं उत्कृष्टश्रावकाणां उद्दिष्टविरत उत्कृष्टश्रावकरूपं

मरणवाहिहरणं || खयकरणं सव्वदुक्खाणं ||१७|| इक्कं जिणस्स रूवं || बीयं उक्किट्ठसावयाणं || अ

अवरस्थितानां आर्यिकाणां तृतीयं दर्शनं | चतुर्थलिंगदर्शनं नास्ति इत्येव जिनशासने लिंग दर्शनानि प्रोक्तानि अन्यानि नास्त्येव || षट्द्रव्याणि नवपदार्थाः | पंचास्तिकायाः सप्ततत्त्वानि निर्दिष्टानि कथितानि

वरट्ठियाण तइयं || चउत्थ पुण लिंगदंसणं णत्थि ||१८|| छद्दव्व णव पयत्था || पंचत्थी सत्त तच्च णिद्दि णि ३४

श्रद्दधाति तेषां पदार्थानां रूपं स्वरूपं | सः पुमान् सद्दृष्टिरिति मन्तव्यो ज्ञातव्यः | जीवादीनां श्रद्धानं रुचिः सम्यक्त्वमिति | जिनवरैः |

ट्ठा || सद्दहइ ताण रूवं || सो सद्दिट्ठी मुणेयव्वो ||१९|| जीवादी सद्दहणं || सम्मत्तं जिणवरेहिं

प्रणीतं प्रज्ञप्तं | तत्तु सम्यग्दर्शनं व्यवहारात् ज्ञेयं निश्चयनयात् आत्मैव भवति सम्यक्त्वमिति अर्थः || एवं पूर्वोक्तप्रकारेण जिनैः प्रज्ञप्तं कथितं | दर्शनरत्नं सम्यक्त्वं ... लिक्षं

पण्णत्तं || ववहारा णिच्छयदो || अप्पाणं हवइ सम्मत्तं ||२०|| एवं जिणपण्णत्तं || दंसणरयणं धरे

|| आद्यास्तु षड्जघन्याः स्युर्मध्यमास्तदनुत्रयं शेषौ द्वावुत्तमावुक्तौ जैनेषु जिनशासने १ तेन | दंसणवयसामाइयपोसहसच्चित्तरायभत्ते य ||

|| इति गाथार्थकथिताः श्रावकाः षट् जघन्याः बंभारंभपरिग्गह इति गाथापादे कथितास्त्रयः मध्यमाः शेषौ द्वौ उत्तमौ उक्तौ दशैकादशप्रतिमाधारकावित्यर्थः || ४८

ए पाए पाडंति दंसणधराणं ॥ ते हुंति लल्लमूआ बोही पुण दुल्लहा तेसिं ॥ १२ ॥ जे वि पडंति च तेसिं जाणंता लज्जगारवभएण ॥ तेसिं पि णत्थि बोही पावं अणुमोयमाणाणं ॥ १३ ॥ दुविहं पि गंथचायं ॥ तीसु वि जोगेसु संजमो ठादि ॥ णाणम्मि करणसुद्धे ॥ उब्भसणे दंसणं होहि ॥ १४ ॥ सम्मत्तादो णाणं णाणादो सव्वभावउवलद्धी ॥ उवलद्धपयत्थे पुण सेयासेयं वियाणेदि ॥ १५ ॥ सेयासेयविदण्हू उद्धुददुस्सील सीलवंतो वि ॥ सीलफलेणब्भुदयं

असंयतं गृहस्थवेष धारिणं संयमेपाहूयंतं। वस्त्रविहीनोपिनग्नोपिसंयमरहितोनविद्यतेनमस्क्रियते। द्वितीयेपिसमानाः संयमरहिताभवंति। एकोपिगृहस्थःसंयमंप्रतिपालयन्नपि असंयमीभवतीतिज्ञातव्यः

२५ ॥ असंजदं ण वंदे वच्छविहीणो वि सो ण वंदिज्जो ॥ दुण्णि वि हुंति समाणा ए गो वि ण संजदो होई ॥

नापिदेहोवंद्यतेशरीरमपिवंदनीयोनास्ति। नापिचकुलोपिवंद्यते। नापिचजातिसंयुक्तः मातृपक्षशुद्धः पुमान्वंद्यते। कःपुंदेगुणहीनःअपितुकमपिनवंदेवंदनीयोनभवति। गुणहीनःपुमान्

२६ ॥ ण वि देहो वंदिज्जइ ण वि य कुलो ण वि इ जाइसंजुत्तो ॥ को वंदमि गुणहीणो ण हु सवणो

श्रमणोदिगंबरोभवतिनैवश्रावकोभवतिदेशव्रतीचनभवतितगुणवानेव। अहंश्रीकुंदकुंदाचार्यःतपःसंयुतान्मुनीन्। शीलंअष्टादशसहस्रसंख्यं। गुणंपूर्वोक्तंचतुरशीतिलक्षसंख्यंब्रह्मचर्यंचवंदे। तपसिद्धिगमनंभवति

णेव सावओ होई ॥ २७ ॥ वंदामि तवसमणा ॥ सीलं च गुणं च बंभचेरं च ॥ सिद्धिगमणं तेसिं स

सम्यक्त्वेनशुद्धभावेनचित्तरूपेण सम्यक्कदर्शनेनचवंदे। चतुःषष्टिचामरसहितंतीर्थंकरपरमदेवोभवतितंवंदे। चतुस्त्रिंशदतिशयैःसंयुक्तःतीर्थंकरपरमदेवोतंवंदेइतिशेषः। अनुचरबहुसत्वसहितः

म्मत्तेण सुद्धभावेण ॥ २८ ॥ चउसट्ठिचमरसहिओ ॥ चउतीसहिं अइसएहिं संजुत्तो ॥ अणुच

येस्याश्रितवत्सेगच्छंतितेअनुचराः सेवकाःतथाबहुसत्वाःतेभ्योहितः। कर्मक्षयकारणंशुक्लध्यानंतस्यनिमित्तं तंब्रह्मचर्यंवंदे। कर्मक्षयकारणनिमित्तंज्ञानेनदर्शनेनतपसाचारित्रेणसंयमगुणेन ४

रं बहु सत्तहिओ कम्मक्खयकारणणिमित्तो ॥ २९ ॥ णाणेण दंसणेण य ॥ तवेण चरिएण संजम

ण ५

धरत यूयं भावेन ॥ उत्कृष्टगुणरत्नत्रयेषु ॥ सोपानं पादारोपणस्थानं प्रथमं अद्वितीयं ॥ यत् शक्नोति तत् क्रियते ॥ यत्कर्तुं न शक्नोति तस्य ॥
श्रीमज्जिनसर्वज्ञभक्त्या ॥ मोक्षस्य परमनिर्वाणस्य ॥

रेह भावेण ॥ सारं गुणरयणत्तय ॥ सोवाणं पढम मोक्खस्स ॥ २१ ॥ जं सक्कइ तं कीरइ ॥ जं च ण स

श्रद्धानं ज्ञानाचारादेः रोचनं ॥ केवलज्ञानिभिर्जिनैर्भणितं कथितं ॥ श्रद्धानस्य पुरुषस्य रोचमानस्य ॥ दर्शनज्ञानचरित्रे
कर्त्तव्यं ॥ जीवस्य सम्यक्त्वं सम्यग्दर्शनं भवति ॥ एतत्त्रितये

क्केइ तं च सद्दहणं ॥ केवलि जिणेहिं भणियं ॥ सद्दहमाणस्स सम्मत्तं ॥ २२ ॥ दंसणणाणचरि

तथा तपो विनये चतुर्विधाराधनायां । नित्यकाले ॥ एते तु पुरुषाः महान्तु एतेके ये पुनयः स्वयं सम्यग्दर्शनाधाराः
सुप्रशस्ताः निर्मलविप्रकरणेन स्वस्थाः ॥ नमस्करणीयाः ॥ ये के अपरेषां गुणवर्णनशीलाः ते वंदनीयाः नमस्करणी

त्ते ॥ तवविणये णिच्चकालपासत्थे ॥ एदे दु वंदणीया ॥ जे गुणवादी गुणधराणं ॥ २३ ॥ स

सहजोत्पन्नं स्वभावोत्पन्नं ॥ यः पुमान् न मन्यते मत्सरी ॥ याः इत्यर्थ
नग्नरूपं दृष्ट्वा विलोक्य ॥ निजः शरीरकः सुभद्रैबीस ः पुनः संयमप्रतिपन्नः दीक्षां प्राप्तोपि मिथ्यादृष्टिर्भवत्येव ः अपवादवेषं धरन्नपि
मिथ्यादृष्टिर्ज्ञातव्यः

हजुप्पणं रूवं ॥ दट्ठुं जो मण्णए ण मच्छरिओ ॥ सो संजमपडिवण्णो । मिच्छादिट्ठी हवइ एसो ॥ २४

अमराः भवनव्यंतरज्योतिष्कवैमानवासिनस्तैर्वंदितानां तीर्थंकराणां ॥ रूपं वेषं दृष्ट्वा विलोक्य किंभूतानां व्रतदीक्षासहितानां ॥ ये पुरुषा जे नाभासाः तथा गर्व कुर्वंति ॥ ते सम्यक्त्वरत्नरहिता भवंति

अमराण वंदियाण ॥ रूवं दट्ठूण सीलसहियाणं ॥ जे गारवं करंति ॥ सम्मत्तविवज्जिया हुंति

तन्निर्वाणफलं | विहरति विहारं करोति आर्य | अष्टाधिक सहस्र १००८ महत्व लक्षणै | चतुस्त्रिंशदतिशययुत:
भवति पदप्राप्ति रिति | खंडेयावज्जिनेंद्र: तीर्थंकरदेव: | संयुक्तो भवति | सा प्रतिमा
रूवं च ॥३३॥ विहरदि जाव जिणिंदो ॥ सहसट्ठसुलक्खणेहिं संजुत्तो ॥ चउतीसअइसयजुत्तो ॥ सा
प्रतिया तनाप्रतिबिंबो थावरा भणिता | स्थावरप्रतिमोच्यते एकस्मिन् समये मोक्षगमन काले जिनप्रतिमा | चित्र मीयपद्मासन
इह मध्यलोके स्थितत्वात् | जंगमा प्रतिपाद्यते द्वादशविधितपयुक्ता कर्म अष्टविधं क्षपयित्वा चारित्रबलेन | कायोत्सर्गेन तत्
पडिमा थावरा भणिया ॥३४॥ बारसविहतवजुत्ता कम्मं खविऊण विहिबलेणस्स | वोसट्टचत्त
द्विविधमुत्सर्गेणत्यक्तशरीरा मनुनय: निर्वाणं | सम्यक्त्वमाहात्म्यमेतज्ज्ञातव्यमिति सिद्ध ॥ इति दर्शनप्राभृत संक्षेपार्थ
मोक्षं अनुत्तरं सर्ववर्गेभ्य उत्तमं प्राप्ता गता सिद्ध
देहा ॥ णिव्वाणमणुत्तरं पत्ता ॥३५॥ इति श्री कुंदकुंदाचार्य विरचिते षट्प्राभृते प्रथम दर्शन
सर्वज्ञान् सर्वदर्शिन: | निर्मोहान् वीतरागान् परमेष्ठिन: | वंदित्वा त्रिजगद्वंदितान् अर्हत:
प्राभृत परिच्छेद: ॥१॥ सव्वण्णु सव्वदंसी ॥ णिम्मोहा वीयरायपरमेट्ठी ॥ वंदित्तु तिजयवंदा ॥ अर
भव्यजीवैर्वंद्या इति संबंध: ॥ ज्ञानं | दर्शनं सम्यक्त्वं | चारित्रं तेषां सर्वज्ञानां घातिघातनत्व शालिनाम् शुद्धे: कारणं मोक्षाराधन
हंता भव्वजीवेहिं ॥१॥ णाणं दंसण सम्मं ॥ चारित्तं सोहि कारणं तेसिं ॥ मोक्खाराहणहेउं चा
नहेतुं कारणं तादृशं चारित्तं पाहुडं

सं

एतच्चतुष्टयमग्रगुणरुच्यते चतुर्णामपि समा योगे सति मोक्षः जिनशासने दृष्टः कथितः सम्यक्त्वेन मोक्षो भवति न [illegible] ज्ञानं नरस्य जीवस्य सारः सम्यग्ज्ञानादपि

गुणेण। चउण्हंपि समाजोगे मुक्खो जिणसासणे दिट्ठो ॥३०॥ णाणं णरस्स सारो ॥ सारो

जीवस्य सम्यक्त्वं सारतरं भवतीत्यर्थः। सम्यक्त्वात् चरणं चारित्रं भवतीत्यर्थः। चारित्रान्निर्वाणं सर्वकर्मक्षयलक्षणं भवति यस्मात् सम्यक्त्वं विना चारित्रं ज्ञानं वा लब्धमपि अचारित्रं भवतीत्यर्थः। ज्ञाने सति दर्शने सति

विणरस्स होइ सम्मत्तं। सम्मत्ताओ चरणं। चरणाओ होइ णिव्वाणं ॥३१॥ णाणंमि दंस

तपसा कृत्वा चारित्रेण। सम्यक्त्वसहितेन। चतुर्णामपि समायोगे मेलापके सति जीवाः सिद्धा मुक्तिं गता अत्र सन्देहो नास्ति ज्ञानं तपश्चारित्रं च व्यर्थं सम्यक्त्वं विना।

णंमिय। तवेण चरियेण सम्मसहिएण। चउण्हंपि समाजोगे। सिद्धजीवा ण संदेहो ॥३२॥

कल्याणानां पंचकल्याणानां परंपरया श्रेण्या सह जीवा भव्यप्राणिनः विशुद्धं निरतिचारं सम्यक्त्वं लभंते। सम्यग्दर्शनरत्नं सम्यक्त्वरत्नं पूज्यत्वं। अर्घ्यते पूज्यते देवदानवैः भुवने

कल्लाणपरंपरया लहंति जीवा विसुद्धसम्मत्तं। सम्मद्दंसणरयणं। अग्घदि सुरासुरे लोए

इत्थं च सतात्याः किं मनुष्यत्वं मनुष्यजन्म। तथा उत्तमेन गोत्रेण युक्तं उत्तमकुलेन युक्तं। लब्ध्वा च सम्यक्त्वं एतत्सामग्री प्राप्य अक्षयसौख्यं च अनंतसुखं तेषु अपि चार्य

॥३३॥ लद्धूणय मणुयत्तं। सहियं तह उत्तमेण गोत्तेण। लद्धूणय सम्मत्तं। अक्खयसुखं च मो

हतं ज्ञानं क्रियाहीनं हता चाज्ञानिनां क्रिया। धावन्नप्यंधको नष्टः पश्यन्नपि च पंगुकः ॥१॥

ज्ञानं पंगु क्रिया चांधे निःश्रद्धे नार्थकृद्द्वयं। ततो ज्ञानक्रियाश्रद्धात्रयं तत्पदकारणं ॥२॥

ते सम्यक्त्वगुणा अष्ट भवंति

अमूढदृष्टिश्च जिनवचने आस्तिक्यं तत्वं। उपगूहनं जिनधर्मस्य जैनस्य दोषप्रच्छादनं स्थितीकरणं जिनमतनष्ट जनस्य स्थिरकरणं वात्सल्यं धर्मस्य जनोपसर्गनिवारणं प्रभावना जिनधर्मस्य। । परधर्मप्रभाव विध्वंसनं। तच्चैव सम्यक्त्वं गुणविशुद्धं निःशंकितादिभिः निर्मलं ॥

ठाणं अमूढदिट्ठीय ॥ अवगूहण ठिदियरणं ॥ वच्छल पहावणा य ते अट्ठ ॥ ७ ॥ तं चेव गुणविसुद्धं ॥

जिनसम्यक्त्वं सर्वज्ञ सुमोक्षस्थानाय यत्प्रतिपालयति य स्वकीयतिनीं ज्ञानमयं तत्प्रयं: तिः ज्ञानयुक्तं। प्रथमं सम्यक्त्वचरणं चारित्रं भवति द्वयोर्दर्शनाचारचारित्राचारयोर्मध्ये सम्यक्त्वाचारचारित्रं भवति सम्यक्त्वं चारित्रेण ये सत्वाः शुद्धाः

जिणसम्मत्तं सुमोक्खठाणाय ॥ जं चरइ णाणजुत्तं ॥ पढमं सम्मत्तचरणचारित्तं ॥ ८ ॥ सम्मत्तचरण

संयमचरणस्येति चारित्राचारे प्रसिद्धाः तु ज्ञानिनः अमूढदृष्टयः जिनवचने दृढतराः ॥ अचिरेण स्तोककालेन निर्वाणं। प्राप्नुवंति ॥ वात्सल्यं

कृत्या चारित्रे ये यं मुनीनां ते प्रसिद्धाः।

सुद्धा ॥ संजमचरणस्स जइ वि सुपसिद्धा ॥ णाणी अमूढदिट्ठी ॥ अचिरे पावंति णिव्वाणं ॥ ९ ॥ वच्छ

निर्ग्रंथे जने युक्तित्वं। अनुकंपया दुःखितजनं दृष्ट्वा का दुःखितजनयोग्यदानविशिष्टया निर्ग्रंथजनमार्गमोक्षमार्गस्य गुणस्तवनेन अवगूहनेन दोषाच्छादनेन मार्गाच्च्युतजनस्य रक्षणात्स्थिरीकरणं विनययुक्तेन च। स्तवपरिणामः शोभनदानदक्षया

ल्लं विणएण य ॥ अणुकंपा सुदाणदच्छेण ॥ मग्गगुणसंसणाए ॥ अवगूहण रक्खणाए य ॥ १० ॥ ए

एतैर्लक्षणैर्जिनसम्यक्त्वं आराधयन् स न जीवो लक्ष्यते ज्ञायते केन केन आर्जवभावैः अकुटिलत्वपरिणामैः। जीवः आराधनां कुर्वन् तथा सम्यक्त्वं कुर्वन् जिनसम्यक्त्वं अमोहेन मोहरहितेन संजनार्थ तात्पर्यं

एहिं लक्खणेहिं ॥ य लक्खिजइ अज्जवेहिं भावेहिं ॥ जीवो आराहंतो जिणसम्मत्तं अमोहेण ॥ ११ ॥

चारित्रप्राभृतं शास्त्रं अहं कुंद
कुंदाचार्यः वक्ष्येक पाविष्यामि यत् जानाति तत् ज्ञानं यत्पश्यति तच्च दर्शनं सम्यक्त्वं भणितं ज्ञानस्य दर्शनस्य

रित्तपाहुडं वोछे ॥ २ ॥ जं जाणइ तं णाणं । जं पिछइ तं च दंसणं भणियं । णाणस्स पिछियस्स य

समाप आत्मस्वभावयोगात् चारित्रं सम्यक् । एते त्रयो पि भावा ज्ञानद रतेजीवस्य भवंति । अविनश्वराः अमर्यादीभूता वैषां त्रयाणामपि सम्यग्दर्शनज्ञानचारित्रा
चारित्रं भवति । र्शनचारित्रपदार्थास्त्रयः परिणामा भवंति जीवस्यात्मनः अक्षया अनंता । णां शोधनार्थं शोधननिमित्तं जिने

समावण्णा होइ चारित्तं ॥ ३ ॥ एते तिण्णि वि भावा हवंति जीवस्स अक्कयामेया । तिण्हं पि सोहणत्थे
भणितं द्विविधं चारित्रं । जिनस्य सर्वज्ञस्य वीतरागस्य यत् ज्ञानं पंचविंशतिदोषरहितं शुद्धं निर्मलं वदेव
दृष्टि दर्शनं तेनापि शुद्धं । सम्य क्त्वचरणं चारित्रं दर्शनाचारचारित्रं भवति

चे । जिणभणियं दुविय चारित्तं ॥ ४ ॥ जिणणाणदिट्ठिसुद्धं । पढमं सम्मत्तचरणचारित्तं । वि
द्वितीयं संयमचरणं चारित्रं । जिनसंबंधि यत् ज्ञानं तेन संदर्शितं । एवं चैव ज्ञात्वा च । सर्वान् मिथ्यात्वदोषान् शंकादीन् पंच
चारित्रं चारित्रं भवति संपूर्णं प्रतिपादितं तदपि चारित्रं स्यात् । विंशतिदोषान्

दियं संजमचरणं । जिणणाणसदेसियं तं पि ॥ ५ ॥ एवं चिय णाऊण य । सव्वे मिछत्तदोससंकाइ ।
हे जीव परिहर सम्यक्त्वमलाः सर्वज्ञभणिता न् मनोवचनकायलक्षणेन निःशंकत्वं निर्भयत्वं निःकांक्षित्वं व्रतादावांछा निर्विचिकित्सा स्वक्ष्मा
त्यज कर्मयोगेन कृत्वा या अकरणं

परिहर सम्मत्तमला । जिणभणिया तिविहजोएण ॥ ६ ॥ णिस्संकियणिक्कंखिय । णिव्विदिगि

जानाति ज्ञानेन विशेषरूपेण साकाररूपेण जानेन न सामान्यं जानाति इत्यर्थः ॥ सम्यक्त्वेन च श्रद्दधाति ॥ न केवलं श्रद्दधाति परिहरति च कारं चारित्र जान् दोषान् इति संबंधः ॥

द्रव्याणि जीवपुद्गलधर्माधर्मकालाकाशानि पर्यायाः जीवस्य नरकादयः क्रोधमानमायालोभमोहरूपा पुद्गलस्य वर्णगंधरसस्पर्शादयः पर्यायास्तथा पुद्गलस्य द्व्यणुकत्र्यणुकचतुरणुकादिमहास्कंधरूपाः तथा कर्मपर्यायाः सर्वाणि कर्माणि

स्सादि णाणदोसमलवज्जियं ॥ सम्मेण य सद्दहदि य ॥ परिहरदि चरित्तजे दोसे ॥ १७ ॥

एते त्रयोपि भावाः सम्यग्दर्शनज्ञानचारित्रलक्षणाः भवन्ति जीवस्य मोहरहितस्यात्मनः ॥ निजगुणं शुद्धस्वभावं आत्मगुणं आराधयन् ॥ अचिरेण स्तोककालेन कर्म परिहरति विनाशयति

एए तिण्णि वि भावा ॥ हवंति जीवस्स मोहरहियस्स ॥ णियगुणमाराहंतो ॥ अचिरेण वि कम्म

संख्येयगुणां निर्जरां सम्यक्त्वं प्रतिपालयंतो नराः असंख्येयगुणां निर्जरां अनुचरंतः चारित्रं प्रतिपालयंतो ... शुद्धबुद्धैकस्वभावो भवति ॥ कुर्वन्ति दुःखनाशं कुर्वन्ति इत्यर्थः ॥ किंभूता धीराः धीरपुरुषाः कथंभूता ... सम्यक्त्वं

परिहरइ ॥ १८ ॥ संखिज्जमसंखिज्जगुणं च संसारिमेरुमित्ता णं ॥ सम्मत्तमणुचरंता ॥ कुव्वंति दु

क्खक्खयं धीरा ॥ १९ ॥ दुविहं संजमचरणं ॥ सायारं तह हवे णिरायारं ॥ सायारं सग्गंथे ॥ परिग्गह

निर्जरा ... अधिकाः ॥ द्विविधं द्विप्रकारं चारित्रं ॥ कौ तौ द्वौ प्रकारौ सागारं तथैव निरागारं चारित्रं भवेत् ॥ सागारं श्रावकं सग्रंथे परिग्रहसहिते गृहस्थे भवति

निराकारं चारित्रं भवति ॥ अथ सागारं चारित्रं आचार्यः निरूपयति श्रीकुंदकुंदाचार्यः ॥ दर्शनप्रतिमा १ व्रतप्रतिमा २ सामायिकं ३ प्रोषधोपवास ४ सचित्तत्याग ५ रात्रिभुक्तत्याग ६ ब्रह्मचर्यं ७ आरंभः कृषिवाणिज्यादि विरतः ८ परिग्रहधना दिषु निवृत्तिः ९

रहियं णिरायारं ॥ २० ॥ दंसणवयसामाइय पोसह सचित्त रायभत्ते य ॥ बंभारंभपरिग्ग

[illegible] संपसंससम्यग्मनसा वचसा प्रशंसनं मिथ्यादर्शने श्रद्धा रुचिः ॥ अज्ञानमोहमार्गे मोहो वा संशयादिरूपः ॥ तस्मिन्मार्गे रुचिं कुर्वन् जहाति मुंचति जिनसम्यक्त्वमिति ॥

मिथ्याचारे योसौ उत्साहः मिथ्याचारे विकथिताचारे भावनाचिंतया जनो १

उच्छाहभावणासंपसंससेवाकुदंसणे सद्धा ॥ अण्णाणमोहमग्गे कुव्वंतो जहदि जिणसम्मं ॥१४॥

सम्यग्दर्शि विकथिताचारे उत्साहभावना स्यात् ... जना ॥ तस्याः प्रशंसा स्तुतिः तस्यास्सेवा सम्यग्दर्शने रत्नत्रये उत्तमे श्रद्धा रुचिः ॥ जिनसम्यक्त्वं न जहाति न त्यजति ॥ उत्साहादिकं कुर्वन् केन कृत्वा ज्ञानमार्गेण सम्यग्ज्ञानेन ॥ अज्ञानं

उच्छाहभावणासंपसंससेवासुदंसणे सद्धा ॥ ण जहदि जिणसम्मत्तं कुव्वंतो णाणमग्गेण ॥१३॥ अण्णा-

णं मिच्छत्तं वज्जहि णाणे विसुद्धसम्मत्ते ॥ अह मोहं सारंभं परिहर धम्मे अहिंसाए ॥१४॥ पव्वज्ज-

वर्जय हे सुकृत कस्मिन् ॥ मिथ्यात्वं वर्जय कस्मिन् सति ज्ञाने सति सम्यग्ज्ञाने सति ॥ किं भवति विशुद्धसम्यक्त्वे सति ॥ अथ मोहं परित्यज की दृशं सारंभं ॥ कस्मिन् सति धर्मे सति धर्मे वा रित्रे सति अहिंसायां सत्यां ॥ प्रव्रज्यायां सत्यां

परिग्रहत्यागे हे आत्मन् सुतपसि प्रवर्त्ते स्वशोभन संयमपदि लाभे सति ॥ भवति सुविशुद्धध्यानं ॥ उत्कृष्टं निर्मितं ध्यानादौ आमोहय तं ... निर्मोहे पुरुषे वीतरागत्वे सति ॥ मिथ्यादर्शनमार्गे मलिने

संगचाए पयट्ट सुतवे सुसंजमे भावे ॥ होइ सुविसुद्धझाणं णिम्मोहे वीयरायत्ते ॥१५॥ मिच्छादंसणम-

मलिने पापरूपे सति अज्ञानं वंचा मिथ्या त्व ... मोहः ना ना ... ॥ बध्यंते पापैर्मूढाः ... जीवा अज्ञानिनः ॥ मिथ्यात्वस्य अबुद्धेश्च अज्ञानउदयेन प्रादुर्भावेन ॥ सम्यग्दर्शनेन स्वभाव ... रूपेण विशेषं कृत्वा पश्यति

ग्गे मलिणे अण्णाणमोहदोसेहिं ॥ वज्झंति मूढजीवा मिच्छत्ताबुद्धिउदएण ॥१६॥ सम्मद्दंसण पस्स-

एवमनुना प्रकारेण श्रावकधर्मं ज्ञानं संयमचरणं चारित्राचारः । सकलं उपदेशितं भवं नकुर्वेच्चिति प्रतिपादितं । शुद्धं च निकलं विधि नहितं चारित्राचारं । यतिधर्मस्य तारतम्येन [illegible] कषायं स्वाभिचेतो यतिधर्मं निष्कलंकं [illegible]

ते ॥२५॥ एवं सावयधम्मं संजमचरणं उदेसियं सयलं। सुद्धं संजमचरणं जइधम्मं णिक्कलं

पंचेन्द्रियाणां संवरणं कूर्मवत्स कोचनं । पंचव्रता पंचविंशतिते पंचप्रता मयोग । पंचसमितयः भवंति त्रिगोप्य गुप्तयः । निरागारं

वोच्छे ॥२६॥ पंचेंदियसंवरणं पंचवया पंचविंसकिरियासु। पंचसमिदि तय गुत्ती संजमच

अनागारं चारित्राचारं भवति । अमनोज्ञेषु च मनोज्ञेषु दरे मनोज्ञे सुदरे । दृष्ट वनिता दौ अचेतन द्रव्ये सुवर्ण यति दृष्ट्वादौ । न करोति रागद्वेषो ।

रणं णिरायारं ॥२७॥ अमणुण्णे य मणुण्णे सजीवदव्वे अजीवदव्वे य। ण करेदि रायदोसे

पंचेन्द्रियसंवरो भणितः प्रतिपादितः । हिंसाविरतिः अहिंसादया प्रथमं महाव्रतं । असत्यविरतिः सत्यं द्वितीयं महाव्रतं । अदत्तविरतिः अचौर्यं तृतीयं महाव्रतं । अब्रह्मविरतिः [illegible]

पंचेंदियसंवरो भणिओ ॥२८॥ हिंसावि[illegible]हिंसा असच्चविरई अदत्तविरई य। तुरियं अ

ब्रह्मचर्यं चतुर्थं महाव्रतं । पंचमं महाव्रतं सर्वसंगाद्विरतिः परिग्रहाद्विरमणं भवति । [illegible] ब्रतिपालनयंति महान्तः ... आचरितं आचरितं च महद्भिः पुरुषैः । यस्मा [illegible]

बंभविरयं ॥ पंचमसंगम्मि विरई या ॥२९॥ साहंति जं महल्ला आयरियं जं महल्लपुव्वेहिं जं च

उपदेशं नदकाति अएकमलपिधाहादिकर्म्म अनुपदेशोद्दिष्टाहारपरि हार ११ एवं साचयारचारित्रं भवति | पंचैव अणुव्रतानि भवंति | गुणव्रतानि भवंति तथा त्रीणि

द [illegible] अणुमणउद्दिट्ठदेसविरदोय ॥ २१ ॥ पंचव अणुवयाइं गुणव्वयाइं तदे

शिक्षाव्रतानि चत्वारि भवंति | संयमचारि[illegible]रं भवति एतानि द्वादश[illegible]चितानि | स्थूलेत्रसकायवधे परिहारः मृषात्रयोज्यः स्थूले मृषावादे परिहारः चौर्ये स्थूले परिहारः [illegible]

वतिणिय ॥ सिक्खावयच तारि संजमच[illegible]सायारं ॥ २२ ॥ थूलेतसकायवहे थूलेमोसे

तिरकं चौर्ये | परिहारः क्रियते परस्त्रीजने | परिग्रहाणां सुवर्णादीनां आरंभो णांपरिमाणं क्रियते | दिग्विदिग्मानं परिमाणं प्रथमं गुणव्रतंमेव

वदे तितिरकथूलेयं ॥ परिहारोपरपिम्मे ॥ परिग्गहारंभपरिमाणं ॥ २३ ॥ दिसिविदिसमाण

प्रथमं अनर्थदंडस्यवर्जनं द्वितीयं | भोगोपभोगपरिमाणं च तृतीयं गुणव्रतं भवति भोजनादिकं भोगः स्त्रीवस्त्रादिकं उपभोगः | इमान्येव गुणव्रतानि त्रीणि भवंति

पढमं ॥ अणत्थदंडस्सवज्जणं विदियं ॥ २४ भोयोपभोयपरिमा इयमेवगुणव्वयातिन्नि ॥ २५

सामायिकं प्रथमं शिक्षाव्रतं | द्वितीयं तथैव प्रोषधोपवासं शिक्षाव्रतं | तृतीयं अतिथिपूजनं शिक्षाव्रतं | चतुर्थं शिक्षाव्रतं अंते मरणकाले सल्लेखना

सामाइयं च पढमं ॥ विदियं तहेवपोसहं भणियं ॥ तइयं च अतिहिपुज्जं ॥ चउत्थसल्लेहणाअंते

पंचैताः भावनाः प्रवर्त्यतिर

अपरिग्रहव्रते परिग्रहत्यागे सम नोज्ञेषु अमनोज्ञेषु | शब्दस्पर्शरूपगंधेषु पंचेंद्रियविषयेषु | रागद्वेषादीनां रागस्य द्वेषस्य च | मनोज्ञेषु रागो न क्रियते अमनोज्ञेषु द्वेषो न इति रागद्वेषपरिहारः भावना पंच भवंति

परिग्गहमणुण्णासेसु॥ सद्दफरिसरसरूवगंधेसु॥ रागदोसादीणं॥ परिहारो भावणा होंति॥

भाषासमितिः एषणासमितिः आदाननसमितिः निरीक्ष्य ग्रहणं निक्षेपणं समिति यत्किंचित् पिच्छवते सा निक्षेपसमितिः पंचमी भ

ईर्यासमिति अनुहस्तवीचि तमार्गगमनं २=

३६॥ इरियाभासाएसणा॥ जासा आदाण चेव णिक्खेवो॥ संजमसोहिणिमित्ते॥ खंतिजिणा

ख्याति प्रख्यति जिना तीर्थंक रपरमदेवाः | भव्यजीवानां संबोधनार्थं जिनस्य मार्गे सर्वज्ञदेवैः यथा जिनवरैर्भणितं प्रतिपादितं भव्यजीवानां | ज्ञानं व्यवहारे येन सम्यग्ज्ञानं

वृत्तिएतत् स मिति पंचकं संयमस्य महाव्रतशुद्धि निमित्तं भवति २=

पंचसमिदीउ॥ ३७॥ भव्वजणबोहणत्थं॥ जिणमग्गे जिणवरेहिं जह भणियं॥ णाणंणाण

ज्ञानस्वरूपं स्वभावः | निश्चयनयेन आत्मानं विजानीहि तत् ज्ञानं | जीवस्य आत्मद्रव्यस्य अजीवस्य धर्मादिपंचभेदस्य विभक्तिः | विभजनं यो जानाति स भवेत् सज्ञानी भवति सत्ज्ञानी कीदृशः

सरूवं॥ अप्पाणं तं वियाणेहिं॥ ३८॥ जीवाजीवविहत्ती॥ जो जाणइ सो हवेइ सण्णाणी॥

९

रागद्वेषमोहादिरहितः | जिनशासने मोक्षमार्ग इति | दर्शनज्ञानचारित्रं | त्रीण्यपि जानीहि

रायादिदोसरहिउ॥ जिणसासणमोक्खमग्गुत्ति॥ ३९॥ दंसणणाणचरित्तं॥ तिण्णिवि जाणे

महव्वाणिमहांतिगुरु ॥ एतस्माद्धेतोः तानि महाव्रतानि उच्यंते ॥ वचोगुप्तिरेका मनोगुप्ति द्वितीया ॥ ईर्यासमिति तृतीया आवना आदाननि
तरात्ति तस्मात्कारणात् ॥ क्षेपः पुस्तकादीनां सम्यग्दृष्ट्वा

महव्वाणित्तदो ॥ महव्वयाइं तहेयाइं ॥ ३० ॥ वयमुत्ती मणगुत्ती ॥ इरियासमिदी सुदाण

ग्रहते ॥ अवलोक्य भोजनं क्रियते अवलोक्य भोजनं क्रियते ॥ अहिंसाव्रतस्य पंच भावना भवंति ॥ क्रोध भय लोभ हास्य मोह

णिक्खेवो ॥ अवलोयभोयणाए ॥ अहिंसाए भावणा होंति ॥ ३१ ॥ कोहभयलोहहासा ॥

विपरीतभावना एते पंचानां भावानां ॥ क्रोधः १ भयः २ लोभः ३ हास्यः ४ मोहः ५ द्वितीयस्य सत्यव्रतस्य ॥ एताः पंच भावना भवंति ॥ शून्यागारेषु निवासः १ ॥ मुनिः प्रथमभावना

मोहाविवरीयभावणा चेव ॥ विदियस्स भावणाए ॥ एए पंचेव या तहा होंति ॥ ३२ ॥ सुण्णायारणि

विमोचितावासेषु ग्रामनगरादिषु ॥ एषणाशुद्धिसंयुक्तं भैक्ष्यं ॥ सधर्मीणां साधर्मिकाणां सह विसंवादो ॥ महिलायाः अवलोकनं ॥ निवासः क्रियते न क्रियते ॥ परेषां उपरोधः ॥ शुद्धिः अचौर्यव्रतभावना ५ ॥ मम त्वाविधादि विसंवादो न क्रियते ॥ पूर्वभोगस्मरणं ॥ संसक्त वसति

परोपरोधस्याकरणं तृतीया ॥ ३

वासो ॥ विमोचियावास जं परोधं च ॥ एसणसुद्धिसउत्तं ॥ साहम्मीसंविसंवादो ॥ ३३ ॥ महिलालोयण ॥ पौष्टिकरसस्य सेवनात् विरतः ॥ एताः पंचभावना चतुर्थव्रते ब्रह्मचर्यव्रते भवंती पर्यः

तस्माद्विरतिः ॥ पूर्वरतिः कामक्रीडा तस्याः स्मरणं स्त्रीसमीपे ॥

पुव्वरइसरणसंसत्तवसहिविकहाहिं ॥ पुट्ठियरसेहिं विरदो भावणपंच वि तुरयम्मि ॥ ३४ ॥ अ

वसतिस्तस्माद्विरतः ॥ पौष्टिकरसस्य अनास्वादकः ॥

ऽदेशमात्रं संक्षेपमात्रं चारित्रं भावय भावशुद्धेन स्फुटं प्रकटार्थं रचितं चरणप्राभृतं श्रीघ्रं चतुर्गतीस्त्यक्त्वा परिहाय
चारित्रसार

पिउं देसियं चरणं ॥४४॥ भावेह भावसुद्धं ॥ फुडु रइयं चरणपाहुडं चेव ॥ लहु चउगइ चइऊण
अचिरेण स्तोककालेन इतस्तृतीयेभवे
अपुनर्भवाः । सिद्धा भवत ः

अइरेण अपुणब्भवो होह ॥४५॥ इति श्रीकुंदकुंदाचार्यविरचिते अष्टप्राभृते द्वितीयः परिछेदः ॥
अर्हद्भिस्तीर्थकरपरमदेवैर्भाषितं गणधरदेवैरनुवृत्तीनसहितैर्ग्रथितं । सूत्रार्थमार्गणार्थं सू । तेन सूत्रार्थेन श्रमणा दिगंबरा
अर्थं अर्थविचारार्थं परमार्थं मोक्षं साधयंति ।

अरहंतभासियत्थं गणहरदेवेहिं गंथियं सम्मं । सुत्तत्थमग्गणत्थं सवणा साहंति परमत्थं ॥
सूत्रे यत्सुदृष्टं सुष्ठु अबाधि । आचार्याणां परंपरा श्रेणिर्यत्र मार्गो सः । ज्ञात्वा द्विविधं सूत्रं अर्थ । वर्त्तते शिवमार्गे मोक्षमार्गे
आचार्यपरंपरः प्रवाहस्तेन मार्गेण तः शब्दतः द्विविधं यः मुनिः स भव्यः स भव्य
ततया प्रतिपादितं

१ ॥ सुत्तम्मि जं सुदिट्ठं ॥ आयरियपरंपरेण मग्गेण ॥ णाऊण दुविह सुत्तं वट्टदि सिवमग्गि जो
पोषको भ । शास्त्रं शास्त्रानुक्रमं जानानः ॥ भवस्य संसारस्य विनाशनं विनाशं । सूची लोहसूची यथा सू नश्यति सूत्रसहिता १०
वति जानन् यः पुमान् करोति विदधाति असहिता न नश्यति

भव्वो ॥ २ ॥ सुत्तं मि जाणमाणो भवस्स विणासणं च सो कुणदि ॥ सूई जहा असुत्ता णासदि सु

परमस्वरूपया परम कथ्या । यद्दृष्टं ज्ञात्वा चारित्रं ज्ञात्वा योगिनः । अपि रेण स्तोक काले न लभंति प्राप्नुवंति निर्वाणं सर्वकर्मक्षय लक्षणं मोक्ष मिति ज्ञाप्यज्ञान समानि तं लब्ध्वा सम्यग्ज्ञानचानीयं

हियरमसयाण ॥ जं जाणिऊण जोई अइरेण लहंति णिव्वाणं ॥ ४० ॥ णाऊण णाणसलिलं

निर्मलेनि रतीचारसुविशुद्धः रागद्वेषमोहादिरहितः भावो निजात्मपरिणामस्तेन संयुक्ताः पुरुषाः शिवालय आलिनो भवंति । निर्वाणपद वासिनो भवंतीत्यर्थः । त्रिभुवनचूडामणयस्त्रैलोक्यचारित्र पुरुषाः सिद्धा भवंति

णि म्मलसुविसुद्धभावसंयुत्ता ॥ हुंति सिवालयवासी तिहुयणचूडामणि सिद्धा ॥ ४१ ॥ णा

ज्ञानगुणेन विहीना रहिता । न लभंते न प्राप्नुवंति स्वइष्टं लाभं मोक्षं इति पूर्वोक्तप्रकारेण गुणदोषं ज्ञात्वा । तस्मात्कारणात् समीचीनं ज्ञानं ज्ञानं हि पुरुषाः

णगुणेहिं विहीणा ॥ ण लहंते सुइच्छियं लाहं ॥ इय णाऊण गुणदोसं ॥ तं सण्णाणं वियाणेहि ॥ ४२ ॥ चारित्रसमारूढः चारित्रं प्रतिपालयन् आत्मनः सकाशात्परद्रव्यवस्तु नानीनयांछति । ज्ञानयोन्नपुमान् अचिरेण स्तोककालेन प्राप्नोति सुखं अनोपमं उपमारहितं

चारित्तसमारूढो ॥ अप्पासु परं ण ईहदे णाणी ॥ पावइ अइरेण सुहं अणोवमं जाण णिच्छयदो ॥ ४२ ॥ एवं संखेवेण य भणियं णाणेण वीयराएण ॥ सम्मत्तसंजमासय दुण्हं

निश्चयतः निस्संदेहात् । एवमनुना प्रकारेण संक्षेपेण भणितं प्रतिपादितं ज्ञानभावेन केवलज्ञानिना । सम्यक्त्वसंयमाश्रययोः द्वयोर्वि

संसारी प्रतिपादितः । उत्कृष्टं सर्वयति भ्रात्राधिकं सिंहवत् निर्भयत्वेन चरितं यः पुमान् । बहुपरिकर्मा च मुनिः गुरुतरभारश्च राजादिभयनिवारकः । यो यतिः स्वछंदं स्वेछया विहरति । जिनसूत्रं नश्यमाणयति स पापं गच्छति मिथ्यात्वं प्राप्नोति

११ भणित्तं ॥ ८ ॥ उक्किट्ठसीहचरियं बहुपरिकम्मो य गरुयभारो य जो विहरइ सच्छंदं पावं गच्छइ

भवति । मिथ्यात्वं । निश्चेलस्य मुनेः पाणिपात्रं उपदिष्टं परमजिनवरैः प्रतिपादितं । एक एव मोक्षमार्गः निर्ग्रंथ लक्षणः शेषाः अमार्गा वर्ण्यते केवल कार्पासादिधारकः अमार्गाः सर्वे

हवदि मिछुत्तं ॥ ९ ॥ णिच्चेलपाणिपत्तं उवइट्ठं परमजिणवरेंदेहिं इक्कोवि मोक्खमग्गो सेसा

यो मुनिः संयमेषु संयमसहितः इंद्रियप्राणसंयमवान् आरंभे असिवाणिज्यादिषु परिग्रहेषु सुवर्णरजतादिषु विरतः । स मुनिः वंदनीयो भवति । सुरासुरमानुषे लोके

य अमग्गया सव्वे ॥ १० ॥ जो संजमेसु सहिओ आरंभपरिग्गहेसु विरओ वि सो होइ वंदणीओ ससु

देवदानवसहिते लोके । ये द्वाविंशति परीसहान् मुनयः सहंते शक्तीनां शतैः संयुक्ता भवंति । ते भवंति वंदनीया नमस्कारयोग्या भवंति । कर्मक्षयनिर्जरा साधवः

रासुरमाणुसे लोए ॥ ११ ॥ जे बावीसपरीसह सहंति सत्तीसएहिं संजुत्ता ते हुंति णमणीया कम्म

कृताः भवंति योग्याः । अवशेषाः ये लिंगिनः उत्कृष्टश्रावकः दर्शनज्ञानेन सम्यक् संयुक्ताः । वस्त्रैकधराः कोपीनसंयुक्ताः

क्खयणिज्जरासाहू ॥ १२ ॥ अविसेसा जे लिंगी दंसणणाणेण सम्मसंजुत्ता चेलेण परिग्गहवं

दवरकसहितानाशं नयतीत्यर्थः। पुरुषोपि जीवोपि यः सूत्रयुक्तः जिनसूत्रसहितः। न विनश्यति सः पुमान् गतोपि संसारे संसारमध्येपतितोपि। सः पुमान् चेतनप्रत्यक्षेण आत्मानुभवप्रत्यक्षेण। नश्यति तं संसारं

तीर्थंकरोभव्यो आत्मानं प्रकटयतीत्यर्थः। १॥ सेराहणो वि ॥३॥ पुरिसो वि जो ससुत्तो ण विणासइ सो गओ वि संसारे। सच्चेयणपच्चक्खं णासदि

स आत्मा सन् अपि जीवः अदृश्य मानोपि चतुर्विध संघ मध्ये अप्रगटोपि। सूत्रार्थं जिनेन भणितं प्रतिपादितं। जीवाजीवादिकं बहुविधं अर्थं वस्तु बहुद्रव्य सप्ततत्व पंचास्तिकायादिकं। तथा हेयाहेयं कथितं हेयं पुद्गलादिकं पंचविधं अहेयं आदेयं निजात्मानं

अदिस्समाणो वि ॥४॥ सुत्तत्थं जिणभणियं जीवाजीवादिबहुविहं अत्थं। हेयाहेयं च तहा जो जा

यः जानाति सम्यग्दृष्टिः। यत् सूत्रं जिनोक्तं सर्वज्ञप्रणीतं कथितं। तत् सूत्रं व्यवहारं जानीहि तथा परमार्थो निश्चयस्वरूपं जानीहि। तत् सूत्रं व्यवहारनिश्चयस्वरूपं ज्ञात्वा योगी। लभते सुखं निजात्मोत्थं परमानंदलक्षणं

णइ सो हु सद्दिट्ठी ॥५॥ जं सुत्तं जिणउत्तं ववहारो तह य जाण परमत्थो। तं जाणिऊण जोई लहइ सु

क्षिपते पापस्य पुंजं। सूत्रार्थं सूत्रस्य पद पदं विनष्टः अस्ति सहितः पुमान्। सः पुमान् ज्ञातव्यः॥ मिथ्यादृष्टिः इति स्फुटं। खेलेपि क्रीडायां [illegible] ड्या पाणिपात्रे भोजनं सचेलस्य वस्त्रग्रहेन कर्त्तव्यं पाणिपात्र

हं खवइ मलपुंजं ॥६॥ सुत्तत्थपयविणट्ठो मिच्छादिट्ठी हु सो मुणेयव्वो। खेडे वि ण कायव्वं पाणिपत्तं सचे

चेलविधायिहस्तस्य। हरिः नारायणः हरः रुद्रः। नारायणादिकस्तत्वार्थः स्वर्गं देवलोकं गच्छति भवति तथा कोटीनां भवानां [illegible] तथा तपसा निर्वाणं तिष्ठति प्राप्नोति भवति सिद्धि प्राप्नोति संसारी तथापि एवं कोटीवर्ष तपस्या पुण्येन प्राप्नोति

लस्स ॥७॥ हरिहरतुल्लो वि णरो सग्गं गच्छेइ एइ भवकोडी। तह वि ण पावइ सिद्धिं संसारत्थो पुणो भणिदो

ताभ्यां तुल्यः समानः नरः प्राणी। १॥ बहुपरिकर्मीतत्र अनेकतपोविधानमंडितशरीर संस्कारषडावश्यकादिक्रियाकर्म कर्मठः धर्मोपदेशनसमर्थः स्वेच्छया विगच्छ नायको यतिः। १॥ सिद्धिं मोक्षं लभते संसारस्थः पुनः

यदिगृह्णाति अल्पं बहुकं ततस्तस्मात्कारणात् पुनर्निगोदं निगोदं गच्छति | यस्य मुनेः परिग्रहग्रहणं अल्पं बहुकं भवति लिंगिनस्य

सु जइ लेइ अप्पबहुयं॥ तत्तो पुण जाइ णिग्गोदं॥१८॥ जस्स परिग्गह गहणं॥ अप्पं बहुयं च हवइ

लिंगधारिणः | सः लिंगधारी निंदितो अप्रशंसनीयो जिनवचने भवति | परिग्रहरहितो मुनिर्निरागारो अनागारो यतिर्भवति यस्मात्कारणादिति शेषः; | पंचमहाव्रतैर्युक्तः प्राणाति पा... तादत्तसुरतपरिग्रहरहितः | निसृभिः १

लिंगस्स॥ सो गरहिउ जिणवयणे॥ परिग्गहरहिउ निरायारो॥१९॥ पंचमहव्वयजुत्तो तिहिं

गुप्तिभिः युक्तो यः स संयतो मुमुक्षुः | निर्ग्रंथमोक्षमार्गो मन्यते | सः मुनिर्वंदनीयो भवति स्फुटं | द्वितीयं उत्कृष्टं लिंगवेषं संयमवतां भवति

गुत्तीहिं जो स संजदो होई॥ णिग्गंथमोक्खमग्गो॥ सो होदि हु वंदणिज्जो य॥२०॥ दुइयं च उत्तलिंगं

उत्कृष्टं लिंगं च अपरश्रावकाणां ... हस्यश्रावकाणां | भिक्षां भ्रमति पात्रस हितः करभोजी वा | ईर्यासमितिसहितः मौनवान् उत्कृष्ट श्रावको दशमैकादशप्रतिमाप्राप्तः | लिंगं वेषः स्त्रीणां भवति तृतीयं

गं उक्किट्ठं अवरसावयाणं तु॥ भिक्खं भमेइ पत्ते॥ समिदीभासेण मोणेण॥२१॥ लिंगं इत्थीण हवदि

भुंक्ते पिंडं आहारं ... एककालं दिनमध्ये ... | आर्यापि एकवस्त्रा भवति | भोजनकाले एकवस्त्रं धृत्वा भुंक्ते अपरितनवस्त्रं मुक्त्वा यो भोजनं कुर्यात् | नापि सिध्यति ... मोक्षोपलब्धिं ... तीर्थंकरोपि मुनिः

दि भुंजइ पिंडं सुएयकालम्मि॥ अज्जिय वि एक्कवत्था॥ वत्थावरणेण भुंजेइ॥२२॥ णवि सिज्झदि वत्थ १२

भणिता: इच्छाकारयोग्याः नमस्कारयोग्याः इच्छाकारादेन नमः क्रियते ॥ इच्छाकारस्य सर्वं कारकाः अर्थः ॥ क्रियते इच्छाकारवादेन तद्विषयत्र ज्ञानावंदनं ॥ सूत्रे स्थितः यः पुमान् कर्म त्यजति ॥ कर्म न करोति ॥ एकादशस्त्वपि स्थानेषु सम्यक्त्वं कृत्वा कीम यति

तं तं भणिय याइछणिऊण ॥१३॥ इछायारमहत्थं ॥ सुत्तठिउ जो हु छिंडए कम्मं ॥ ठाणे ट्ठिय सम्मत्तं ॥

स्वर्गमोक्षं सा धयति परमाल्पिर्गेयो महासामोक्षं गच्छति ॥ अथ वा पुनः आत्मानं नेच्छति आत्मभावनां न करोति ॥ धर्मान् करोति निरवशेषान् दानपूजातपः शीलादिकान् निरवशेषान् समस्तान् ॥ तथापि पुण्य कर्म प्रकारेण

परलोइ सुहंकरो होई ॥१४॥ अह पुण अप्पा णिछदि ॥ धम्मं सुकरेदि णिरवसेसाइं ॥ तह वि ण

सिद्धिं मुक्तिं न प्राप्नोति ॥ संसारस्थः पुनर्भणितः संसारी भवतीति ॥ एतेन प्रत्यक्षीभूतेन कारणेन हेतुना ॥ तं आत्मानं श्रद्धबुद्धैक स्वभावं आत्मतत्त्वं श्रद्धानं कुरुत मनोवचनकायप्रकारेण

पावदि सिद्धिं ॥ संसारत्थो पुणो भणिदो ॥१५॥ एएण कारणेण य ॥ तं अप्पा सद्दहेह तिविहेण ॥

येन च आत्मतत्त्वेन मोक्षं लभत ॥ तं आत्मानं जानीत प्रयत्नेन सर्वतात्पर्येण ॥ बालस्य रोमणः अग्रकोटिमात्रं बालाग्रकोटिमात्रं ॥ परिग्रहस्य धनादिकस्य ग्रहणं स्वीकारो न भवति साधूनां

जेण य लहेह मोक्खं ॥ तं जाणि जह पयत्तेण ॥१६॥ बालग्गकोडिमित्तं ॥ परिगहगहणं ण होइ साहू

भुंजीत भोजनं कुर्वीत निजकरपुटे पाणिपात्रे श्रावकेण दत्तं प्रासुकभोजनं तत्कथा ॥ एकं भुंजीत ॥ यथाजातरूपः सर्वजातीतरागः तस्य सदृशः नग्नशरीरः ॥ तिलस्य तुषप्रमाणं न गृह्णाति न स्वीकरोति अर्थेषु धनेषु

णं ॥ भुंजइ पाणिपत्ते दिण्णण्णं इक्कठाणंमि ॥१७॥ जहजायरूवसरिसो ॥ तिलतुसमत्तं ण गिहदि अत्थे

सूत्रे स्थितः संयम जानन् कर्माणि छिनत्ति १

सर्वदुःखानि   अनेकशास्त्रार्थज्ञायकान्

बहुरकाइं॥२७॥ इति श्रीकुंदकुंदाचार्यविरचिते अष्टप्राभृते तृतीयः परिछेदः॥ बहुसत्थअत्थजा

संयमचारित्र सम्यक्त्वसम्यग्दर्शनशुद्धं निर- | एतादृशान् आचार्यान् | क्रोधमानमायालोभवर्जितान् | भव्यजनबोधनार्थं
तिचारं तपश्चरणं संयमसम्यक्त्वशुद्धतपश्चरणान् | वंदित्वा | रागद्वेषरहितान् शुद्धान् निर्मलान्॥ प्रतिबोधनार्थं

णे॥ संजमसम्मत्तसुद्धतवयरणे॥ वंदित्ता आयरिए॥ कसायमलवज्जिदे सुद्धे॥१॥ सयलजणबो

जैनमार्गे जिनमार्गे जिनवरैः केवलिभिः यथा ये वक्ष्यामि कथयिष्यामि समासेन षट्कायहितंकरं शृणुत भो भव्याः
न प्रकारेण भणितं संक्षेपेण च

हणत्थं॥ जिणमग्गे जिणवरेहिं जह भणियं॥ वुच्छामि समासेण य॥ छक्कायहिदंकरं सुणसु॥

आयतनं स्थानं धर्मायतनं १ | जिनप्रतिमा | दर्शनं चतुर्थोऽधिकारः ४ | भणितं आगमे प्रतिपादितं | बोधकारी षष्ठोऽधिकारः ६
चैत्यगृहं द्वितीयं २ | तृतीयं ३ | जिनबिंबं ५ | शुद्धं आत्मज्ञानेन जिनमुद्रा

आयदणं चेदिहरं॥ जिणपडिमा दंसणं च जिणबिंबं॥ भणियं सुवीयरायं॥ जिणमुद्दा णाणमा

ज्ञानार्थं सप्तार्थं | अर्हता सर्वज्ञेन वीतरागेण | यः देवः सः देवः सोयं देवाधिकारोष्टमः ८ | प्रव्रज्यागुणविशुद्धा ११ | एकादशाधिकाराः बो १३
सुदृष्टं यो देवः तीर्थं ८ तथैव अर्हत्स्वरूपं ९ | गुणैः कृत्वा | धप्राभृतस्य ज्ञेयाः

दिअदत्थं॥३॥ अरहंतेसुदिट्ठं जं॥ देवं तित्थं तह य अरहंतं॥ पावज्जगुणविसुद्धा॥ इय णायव्वा

हृदयमध्ये अष्टदलकमलाकारं मांसद्रव्यं यस्य मनो भवति अतः संप्रति अष्टस्थाना श्रितं यस्य वचनं वचन शास्तिकं वाग्द्रव्यं भवति अग्र
अंगानि अनेकोपांगानि यस्य मुनेः कायद्रव्यं भवति=

जिनशासने यद्यपि भवति तीर्थंकर परमदेवोपि नग्नः वस्त्ररहितः मोक्षमार्गः शेषा वस्त्रधारिणः सर्वे उन्मार्गगाः लिंगं योनिमध्ये

धरो ॥ जिणसासणे जविहोइ तित्थयरो ॥ णग्गो विमुक्कमग्गो ॥ सेसा उमग्गया सव्वे ॥ २३ ॥ लिंगंमिय

स्त्रीणां अथ स्तनांतरे नाभिदेशे कक्षादेशेषु स्त्रीणां नयोर्मध्ये नाभौ तु दिक्षामीवाकोदर्योः भणितः आगमे प्रतिपादितः सूक्ष्मकायः सूक्ष्मजीवः तासां स्त्रीणां कथं भवति प्रव्रज्या दीक्षा अपि तु न भवति यदि दर्शनेन सम्यक्त्वार्थेन

इत्थीणं ॥ थणंतरे णाहिकक्खदेसेसु ॥ भणिउ सुहुमो काउ ॥ तेसिं कह होइ पव्वज्जा ॥ २४ ॥ जइ दंस

शुद्धा निर्मला भवति उत्तममार्गेण सापि स्त्री संयुक्ता भवति पंचमगुणस्थानं प्राप्नोति घोरं दुःकरं चारित्रं चरित्वा प्रकाश्यते स्वर्गे मुख्य न तमस्तु एषा स्त्री अहमपि द्रव्यमपि स्त्री भवे भवति कथंमो तंभवति अपि तु न भवति

णेण सुद्धा ॥ उत्तममग्गेण सावि संजुत्ता ॥ घोरं चरियचरित्तं ॥ इत्थीसु ण पव्वया भणिया ॥ २५ ॥

चित्तस्य मनसः शुद्धिर्निर्मलत्वं तास्त्रीणां न विद्यते शिथिलो भावः परिणामः तथा स्वभावेनैव प्रकृत्या विद्यते मासे मासे रुधिरस्रावः तासां स्त्रीणां स्त्रीषु न वर्तते निःशंकं तया ध्यानं एकाग्रचिंतानिरोधलक्षणमिति

चित्तसोहि ण तेसिं ॥ ढिल्लं भावं तहा सहावेण ॥ विज्जदि मासा तेसिं ॥ इत्थीसु ण संकया झाणं ॥

ग्राहेण ग्रहणेन अल्पग्राहाः यथा समुद्रसलिले प्रचुरजले स्वचेलस्य वस्त्रस्य अर्थे प्रक्षालनार्थं किं क्रियते अधिकजलेन ग्रहणेन निवृत्ता येषां निवृत्तानि नष्टानि सर्व दुःखानि ...

२६ ॥ गाहेण अप्पगाहा ॥ समुद्दसलिले सचेल अत्थेण ॥ इच्छा जाहु णियत्ता ॥ ताहणियत्ताइं स

चैत्यगृहं जिनमार्गे सर्वज्ञप्रणीतमार्गे षट्कायानां हितंकरं भणितं चैत्यगृहं गृहं मोक्षकारकं चैत्यगृहाधिकारः समाप्तः स्वकीया स्वकीयशासनसंबंधिनी परकीया परकीयशासनसंबंधिनी स्वकीया अर्हच्छासनसंबंधिनी प्रतिमा भवति सा वंदनीया परकीयशासनसंबंधिनी न वंदनीया दर्शनेन ज्ञानेन निर्मलचा

मग्गे ॥ छक्कायहिदंकरं भणियं ॥८॥ चेइहरं ॥ सकीयापरा जंगमदेहा ॥ दंसणणाणेण

निर्मलचारित्राणां । निर्ग्रंथा वीतरागा । जिनमार्गे सर्वज्ञप्रणीतमार्गे ईदृशी प्रतिमा भवति । ये शुद्धं निर्मलं चरति प्रतिपालयंति शुद्धं चारित्रं निरतिचारचारित्रं रित्राणां प्रतिमा वा स्वकीयशासने निर्ग्रंथवीतरागप्रतिमा

सुद्धचरणाणं ॥ णिग्गंथवीयराया ॥ जिणमग्गे एरिसा पडिमा ॥१०॥ जं चरदि सुद्धचरणं

जिनसूत्रं जानाति निश्चयेन पश्यति वस्तु पश्यति दोषरहितं सम्यक्त्वं । सा भवति वंदनीया नमस्करणीया । निर्ग्रंथा परिग्रहरहिता प्रतिमा मुनी जंगमप्रतिमा ज सुनयो भवंति । दर्शनं अनंतकेवलदर्शनं ज्ञानं अनंतज्ञानं येषु ते सिद्धाः निराभरणा सा नग्नपादेया अन्याहेया

चतुर्विंशतिवारि गृहरहितेषु यः ॥ णाण इ पिच्छेइ सुद्धसमत्तं ॥ सा होइ वंदणीया ॥ णिग्गंथासंदापडिमा ॥११॥ दंसणअणंतणाण

अनंतवीर्या सिद्धाः अनंतसौख्या सिद्धा भवंति शाश्वतसुखा अविनश्वरा । मुक्ताः कर्माष्टबंधनैः । अदेहा देहरहिताः । निरुपमा उपमारहिता एतादृशाः केऽपि

णं ॥ अणंतवीरिय अणंतसुक्खा य ॥ सासयसुक्ख अदेहा ॥ मुक्का कम्मट्ठबंधेहिं ॥१२॥ णिरु

वस्तुविशेषाना अचला अक्षोभा क्षोभरहिताः स्थिताः निर्मापिता जंगमेन रूपेण तिष्ठंति । निश्चयात्स्थिरूप तिष्ठंति सिद्धाः । सिद्धानां मुक्तौ स्थाने स्थिता निश्चय नाम तनु । व्युत्सर्ग कायोत्सर्गाः पद्मासनेन धुव पाति स्थिति तां । २४ तिष्ठत्येन सिद्धा उपमीयं ते २ विकल्पं

वममचलअखोहा ॥ णिम्मवियाजंगमेणरूवेण ॥ सिद्धट्ठाणम्मि ठिया ॥ वोसिरपडिमाधुवेसि

एकस्मिन्समये त्रैलोक्यशिखरे गत्वा धर्मास्तिकायाभावात्परतो गच्छंति नगच्छंति इत्यर्थः केवलज्ञानज्योतिर्मयमूर्तयः ॥ ...१८

शासनस्य यथाक्रमशः । तत्र आयतनं निरूपयंति । आयत्ता आयत्ताः यस्य मुनेः संबंधं आयाता । आयतनं जिनमार्गेपि । निरूपितं
अनुक्रमेण मनवचनकायद्रव्याणि । तेंद्रियाविषयाश्च इंद्रिये शुभाशुभविषयाः दिष्टं कथितं प्रतिपादितं

जहा कम्मसो ॥४॥ मणवयणकायदव्वा आयत्ता जस्स इंदियाविसया । आयदणं जिणमग्गो णिद्दिट्ठं

संयतरूपं संयामिनः । मदोष्टविधः रागदोषमोहाः क्रोधलोभमायायस्य महर्षेः पंचमहाव्रतधारी बहुधा आयतनं जि
अचेतनं शरीरं संयतरूपं ज्ञानं पूजा कुलं जाति आयत्ता आत्माधीना भवंति अहिंसादीन् प्रतिपालयंतः नकारोऽभिनिर्दिष्टं

संजमं रूवं ॥५॥ मयरायदोसमोहा कोहो लोहो य जस्स आयत्ता । पंचमहव्वयधारी आयदणं

महर्षयः एतादृशो अभिगमनयोग्या निर्मलध्यानं आयातं विशुद्धध्यानस्य धर्मध्यानयुक्तस्य सिद्धायतनं सिद्धं इति मुनिवर
दर्शनस्पर्शनवंदनादीभिः भवंतीति सि आत्मस्वरूपं यस्य मुनेः सकलज्ञानयुक्तस्य विमलकेवलज्ञानिनः आयतनं प्रतिपादितं
आयतनं दृश्यं इति किमायातं

महरिसी भणियं ॥६॥ सिद्धं जस्स सदत्थं विसुद्धझाणस्स णाणजुत्तस्स । सिद्धायदणं सिद्धं मुणि

जीवात्मस्वरूपं ज्ञानं करोति ३= कर्मभेदरहितस्य यथावद्विज्ञाता कीदृशं आयतनं धर्म कर्ममलकलंकर यत् आत्मानं चैत्यानि चैत्यगृहं निश्च व्यवहारं चैत्यगृहं पंचमि
हितं केवलज्ञानमयं यच्चैत्यगृहं आत्मानं जानीहि त्वं महाव्रतैः
अथवा तत एव वेदितव्याः । सीयतनं शरीरं रामेति

वरवसहस्स मुणिदत्थं ॥७॥ आयदणं ॥१॥ बुद्धं जं बोहंतो अप्पाणं चेइयाइं अण्णं च । पंचमहव्व

बलं संशुद्धितपो वपुः शुद्धं ज्ञानमयं केवलमयं केवलज्ञानकेवलदर्शं चैत्यगृहं अष्टकर्मबंधं करोतीति मोक्षं सर्वकर्मक्षयलक्षणं करोति आत्मीयं तु कषस्य चेन
आत्मा निश्चयं तस्य दुःखं असाताकर्मबंधसुखं च मोक्षफलं परमानंदलक्षणं करोति चेतनस्य

यसुद्धं णाणमयं जाण चेदिहरं ॥८॥ चेइयबंधं मुक्खं दुक्खं सुक्खं च अप्पयं तस्स । चेइहरं जिण

अर्थाः षट्द्रव्याणि पंचास्तिकायाः सप्ततत्त्वानि पापकर्मोपार्जनं करोति मोक्षोपार्जनमपि चेतनस्य गृहस्य दुःखं करोति तस्य दुःखं भवति
नवपदार्था जीवाजीवादयः ॥ चैतन्यगृहस्य शोभनं विदधाति तस्य साताकर्म तदा धारेण मोक्षोभवतीत्यर्थः

चेतनाभाव आत्मस्वरूपं तपोभिर्व्रतैश्चाभेदैः व्रतैरहिंसा | शुद्धं जानाति सम्यग्ज्ञानवान् पश्यति स्वरूपं वेत्ति॥ अरिहंतस्य मुद्रा
द्विभिः मूलगुणैः पंचभिर्गुणैः शुद्धसम्यक्स्वरूपं पंचविंशतिमलरहितस्य

अप्पाणं भावो॥१७॥ तववयगुणेहिं सुद्धो जाणदि पिछेइ सुद्धसम्मत्तं॥ अरहंतमु

एषा मुद्रा कारः दात्री दीक्षाशिक्षाणां दायिका या भोज्ञतिषा कर्मणां प्रव | जिनबिंबस्याधिकारः | दृढया बहुजीवनिकायरक्षणेन लक्षणया संयममुद्रया

द्द एसा॥ दायारी दिक्खसिक्खाय॥१८॥ जिणबिंबं॥ दढसंजममुद्दाए इंदिय इंद्रियमु

इंद्रियाणां संकोचनेन कूर्मवत् दृढमुद्रया | मुद्रा इह जिनशासने ज्ञानेन॥ जिनमुद्रा इदृशी भणिता कथिता स्यात्॥ जिनमुद्राधिकार: द्रया

मुद्दा कसायदिढमुद्दा॥ मुद्दाइह णाणाए॥ जिणमुद्दा एरिसा भणिया॥१९॥ जिणमु

योगेन संयोगे
नसहितस्य एवं
विशेषद्वयदि
त्रिह मोक्षमा
र्गसंबंधित्वे
न

संयमेन इंद्रियजयेन संयुक्तस्य च | सुध्यानयोगस्य मोक्षमार्गस्य जिनध्यानस्य रत्नध्यानद्वयस्य ज्ञानेन ज्ञानरूपेण लभते लक्ष्यं

द्दा॥ संजमसंजुत्तस्सय॥ सुज्झाणजोयस्स मोक्खमग्गस्स॥ णाणेण लहदि लक्ख

निजात्मस्वरूपं तस्मात्कारणात् ज्ञानं च ज्ञातव्यं यथा येन प्रकारेण नैव लभते लक्ष्यं वेध्यं पुमान् रहितः कांडस्य बाणस्य अभ्यासरहितस्य

खं तम्हा णाणं च णायव्वं॥२०॥ जह णवि लहदि हु लक्खं रहिउ कंडस्स विज्झय बोध पा ।१५

प्रतिमाधिकार तृतीय दर्शयति मोक्षमार्गं प्रकट पतिमो[क्ष]मार्गं सम्यग्दर्शनज्ञानचारित्रलक्षणं यत् तद्दर्शनं चारित्रं द...याधर्मं च निर्ग्रंथं बाह्याभ्यंतरपरिग्रहरहितं ज्ञानमयं जिन

॥ छ ॥ पडिमा ॥ दंसेइ मोक्खमग्गं ॥ सम्मत्तसंजमं सुधम्मं च ॥ णिग्गंथं णाणमयं जिण

मार्गे सर्वज्ञप्रणीतमार्गे दर्शनं सम्यक्त्वं । यथा पुष्पं गंधमयं भवति । भवति क्षीरं दुग्धं स घृतमयं चापि हु स्फुटं । तथा भणितं

मग्गे दंसणं भणियं ॥ १४ ॥ जह फुल्लं गंधमयं ॥ भवदि हु खीरं स घियमयं चावि ॥ तह

दर्शनं सम्यक्त्वं वीतरागोपदिष्टं सर्वज्ञोक्तं ज्ञानमयं भवति रूपस्थं यतिश्रावकरूप संयत मद्दिष्टमूर्त्ति । स्थितं दर्श[न] । दर्शनाधिकार: । जिनस्य बिंबं आकार: ज्ञानमयं ॥ संयमे

दंसणं हि सम्मं ॥ णाणमयं होइ रूवत्थं ॥ १५ ॥ दंसणं ॥ जिणबिंबं णाणमयं ॥ सं

निरतिचारचारित्रेण शुद्धं निर्मलं वीतरागं । यत् जिनबिंबं आचार्यः दीक्षाशिक्षां ददाति कर्मक्षयकारणे शुद्धे निर्मले जिनवदाचार्यो मननीय[र]ीति । तस्य

जमसुद्धं सुवीयरायं च ॥ जं देइ दिक्खसिक्खा ॥ कम्मक्खयकारणे सुद्धा ॥ १६ ॥ तस्स

जिनबिंबाचार्यस्य जीवस्य उक्तस्य जिनबिंबाचार्यस्य रूपस्य मूर्त्तेः प्रणामं कुरुत यूयं सर्वं पूजां च विनयवात्सल्यं कुरुत येस्य जि' । अस्ति विद्यते ध्रुवं निश्च[येन]

य करह पणामं ॥ सव्वं पुज्जं च विणयवच्छल्लं ॥ जस्स य दंसणणाणं ॥ अत्थि धुवं चेयणा

नबिंबस्य दर्शनं ज्ञानं वर्त्तते १८

तत्त्वार्थश्र द्धानं सम्यक्त्वं सम्यग्ज्ञानादि द्वादशविधं तपश्च दर्शय ति संजमं चा रित्रं पंचमह व्रतं पंचसमि ति त्रिगुप्ति लक्षणं दर्श यति १८

पंचेंद्रियसंयतेपंचेंद्रियविषयरहितेनिरपेक्षे एतादृशेतीर्थेमुनिःस्नानंकरो दिक्षामहाव्रतादयोशिक्षाविंशतिमूलगुणास्त्रीवर्जनं
आकांक्षारहिते उग्रसमाधानंकरोतु शिक्षास्नानेनस्नातु

पंचेंदियसंजदो णिरावेक्खे ॥ ण्हाएउमुणीतित्थे ॥ दिक्खासिक्खासुण्हाणेण ॥ २५ ॥

यन्निर्मलंनिरतिचारंसुधर्मंदयाधर्मं सम्यक्त्वंसंयमंचारित्रंतपः ज्ञानं तत्तीर्थंजिनमार्गेजगत्प्रसिद्धे भवतियदिशांतपरिणामेनतत्तीर्थे

जंणिम्मलंसुधम्मं सम्मत्तसंजमंतवंणाणं ॥ तंतित्थंजिणमग्गे ॥ हवइजदिसंत
स्नानंकरोतिनिदमोक्षो ॥ तीर्थाधिकारः नामेस्थापनायांसतिद्रव्येभावे ॥ द्रव्येद्रव्यन्यासेसतिभावेभावन्यासेसति स्वर्गनरकामर्त्यसंपद्भावन्यं
सति गुणपर्यायसहितौः

भावेण ॥ २६ ॥ तित्थं ॥ णामेहिठवणेहिय ॥ दव्वेभावेयसगुणपज्जाया ॥ चउणागदि
आगतिर्भरतादिषु भव्यजीवाइमंअर्हंतंयीतरागंभावयंति ॥ अनंतदर्शनअनंतज्ञानेसति ॥ मोक्षोभवतीतिवेदितव्यंनष्टाष्टकर्मबंधन

संपदितिमर्भावता संपदिमं भावाभावंतिअरहंतं ॥ २७ ॥ दंसणअणंतणाणे ॥ मुक्खोणट्ठट्ठकम्मबंधे
रात्रचेष्वपासना
रत्नसुवर्णपुष्पगं उपमारहितंगुणंअनंतसुखमयंलक्षणंआरूढःअर्हन्भगवानएतादृशोभवतिमुक्तएवभव जराव्याधिगर्भवासंमरणं च तु
धोदकवर्षणंमतृ
गर्भेभवतिजन्म णिरूवमगुणमारूढो ॥ अरहंतोएरिसोहोइ ॥ २८ ॥ जरवाहिजम्ममरणं च १६
नंतरंनवमासपर्यं अनंतज्ञानअनंतदर्शनअनंतवीर्यअनंतसुखसंज्ञाअर्हंतोभवंतीति
हाः

विहीनः सन् नरहितः । तथा तेन प्रकारेण नापि लक्षयति नापि जानाति लक्ष्यं परमात्मानं अज्ञानी ज्ञानरहितः पुमान् मोक्षमार्गस्य । मतिर्मतिज्ञानं यस्य पुंसः तद् धनुश्चापं

विहीणो ॥ णहु लवि लक्खदि लक्खं लक्खं तो मोक्खमग्गस्स ॥ २१ ॥ मइधणुहं जस्स

स्थिरं ॥ श्रुतिज्ञानं गुणः प्रत्यंचा बाणाः शराः सन्ति अस्ति रत्नत्रयं यस्य नरस्य । परमार्थे निजात्मस्वरूपे बद्धं लक्ष्यं येन । नापि स्खलति नैव चुक्कदि मोक्षमार्गस्य । अथ भेदाभेदरत्नत्रयं … ज्ञानी भूत्वा … मुनिः । … इति संबंधः

थिरं ॥ सुदगुण बाणा सुअत्थि रयणत्तं ॥ परमत्थबद्धलक्खो ॥ ण वि चुक्कदि मोक्खम

ज्ञानस्याधिकारः लक्षणम् । सः देवः यः अर्थं धनं आदिकं । धर्मं चारित्रलक्षणं कामं … ज्ञानं केवलज्ञानं ददाति । सः देवः ददाति यस्य

ग्गस्स ॥ २२ ॥ णाणं ॥ ७ ॥ सो देवो जो अत्थं धम्मं कामं सुदेइ णाणं च सो देइ जस्स

पुरुषस्य अस्य अर्थो वर्तते सः अर्थं ददाति यस्य धर्मः प्रव्रज्या तस्मै ददाति । धर्मः दयाविशुद्धः निर्मलः हिंसादिदोषरहितः । प्रव्रज्या सर्वसंगपरिग्रहत्यक्ता भवति

अत्थि दु ॥ अत्थो धम्मो य पवज्जा ॥ २३ ॥ धम्मो दयाविसुद्धो पवज्जा सव्वसंगपरिच

देवः व्यपगतमोहः स एव देवः सरागी देवो न भवति उदयकरः भव्यजीवानां तीर्थंकरनामकर्म उदयकः सदेवः । देवाधिकारः । व्रतैः पंचमहाव्रतैः सम्यक्त्वेन विशुद्धे निर्मले आत्मतीर्थे

त्ता ॥ देवो ववगयमोहो उदयकरो भव्वजीवाणं ॥ २४ ॥ देवं ॥ ८ ॥ वयसम्मत्तविसुद्धे

रसाणूनां शरीरे संबंधं समयं भवतीति आहारपर्याप्तिः शरीर पर्याप्तिगुणसमृद्धः संयुक्तः उत्तमदेवो भवति अर्हन्
पर्याप्तिः इंद्रियपर्याप्तिः श्वासोच्छ्वासपर्याप्तिः भाषापर्याप्तिः मनो

पसरीरो तह इंदिय आणपाण भासमणो । पज्जत्तिगुणसमिद्धो उत्तमदेवो हवइ अरहो

पंचैव इंद्रियप्राणाः । मनोवचनकायैस्त्रयः प्राणाः बलप्राणास्त्रयो भवंति । उच्छ्वासनिश्वासलक्षणैकप्राणः आयुः

३३ पंच वि इंदियपाणा मणवचिकाएण तिण्णि बलपाणा आणप्पाणप्पाणा आउगपा

प्राणेन सह दश प्राणा भवंति । मनुष्यभवे अर्हन् पंचेंद्रियो भवति । जीवस्थानेषु चतुर्दशस्थाने अर्हन् भवति अयोगिकेवली अपि अर्हन् भव

णेण होंति दहपाणा ॥ ३४ ॥ मणुयभवे पंचिंदिय जीवट्ठाणेसु होइ चउदहमे एदे गुणगण तीति भावः

एतद्गुणगणयुक्तः । गुणस्थानमारूढोऽर्हन् भवतीति गुणस्थानां [illegible] सिद्धः । जरारहितः व्याधिरहितः दुःखरहितः शरीरे मानसात् गंतुदुःखरहितः आहा

णजुत्तो गुणमारूढो हवइ अरहो ॥ ३५ ॥ जरवाहिदुःखरहियं ॥ आहारणिहारव

रनीहारवर्जितः निर्मलत्वं । नसामलः श्लेष्मा स्वेदश्च दोषः अर्हति न भवति नास्ति दुर्गंधादिदोषश्च ॥ दशप्राणाः पर्याप्तयश्च ॥

ज्जियं विमलं ॥ सिंहाणखेलसेउ ॥ णत्थि दुगुंछा य दोसो य ॥ ३६ ॥ दसपाणा पज्जत्ती १८

गतिगमनं च हत्वा पुण्यपापं च हत्वा विनाश्य दोषान् अष्टा घातिकर्माणि हत्वा ज्ञानमयः अर्हन् संजातः सर्वज्ञ वीतरागः
दशदोषान्

चउगइगमणं च पुण्णपावं च ॥ हंतूण दोसकम्मे हुउ णाणमयं च अरहंतो ॥

गुणस्थाने अर्हन् योजनीयः मार्गणा द्वारेण । पर्याप्तिभिः पर्याप्तिप्राणजीवस्थानकैः । पंचप्रकारैः गुणस्थानमार्गणादिभिरिते ।
योजनीयः

२९ ॥ गुणठाणमग्गणेहिं य पज्जत्तीपाणजीवठाणेहिं ॥ ठावणपंचविहेहिं पण

णीतव्याः वेदितव्याः अर्हत्पुरुषस्य कायः । यो दशमे गुणस्थाने संयोगिकेवलिको भवति अर्हन्
शरीरं

यव्वा अरहपुरिसस्स ॥ ३० ॥ तेरहमे गुणठाणे संजोइ केवलिय होइ अरिहंतो

चतुस्त्रिंशदतिशयगुणाः भवंति ॥ स्फुटं तस्य अर्हतः अष्टप्रातिहार्याणि । मनुष्यगतिः पंचेंद्रियः त्रसकायः मनोयोग वचनयोग कौ येसत्त्वयोगाः वेदो नास्ति

चउतीस अइसयगुणा होंति हु तस्सट्ठ पडिहारा ॥ ३१ ॥ गइ इंदियं च काए जोगे वेए

कषायो नास्ति केवलज्ञानं यथा । एकै यथाख्यातं केवलदर्शनं । अर्हन् भव्यत्व क्षायिकसम्यक्त्वं संज्ञी एकः अनाहारकः । अनंतानंतप

कसाय णाणे य ॥ संजम दंसण लेसा ॥ भविया सम्मत्त सण्णि आहारे ॥ ३२ ॥ आहारो

अशोकवृक्षः सुरपुष्पवृष्टि दिव्यध्वनि चामर आसनं च भामंडलं दुंदुभि आतपत्रं सत्प्रातिहार्याणि जिनेश्वराणां ॥

उद्याने भीमवने तथैव श्मशानवासे गिरिगुहायां गिरिशिखरे पर्वतोपरि भयानककायामटव्यां अथवा ग्रामनगरादौ स्थातव्यं नगरे पंचरात्रि स्थातव्यं

॥ उज्जाणे तह मसाणवासे वा ॥ गिरिगुह गिरिसिहरे वा भीमवणे अहव वसिते वा ॥ ४१ ॥

एते स्थानाः स्ववशासक्ताः ब्रताधीनेरहिताः । तीर्थंकरादयां गांधिं चं चैत्यालयं । जिनगृहे चैत्यं ध्यातव्यं । जिनमार्गे जिनशासने जिन

स्वाध्यायध्यानयोग्याः स. त्थं सा हसं बुलक

सवसासत्ततित्थं ॥ चेइयं चइदालयं च वुत्तेहि ॥ जिणभुवणं अहवेअं ॥ जिणमग्गे जिण

पंचमहाव्रतयुक्ताः जीवद । पंचेंद्रियसंयताः पंचेंद्रियविषयानिषिद्धाः । स्वाध्यायः पंचप्रकारः वाचनादिः

वराः विंदंति । याप्रतिपालकाः निरा , वेक्षा अ सुपरिग्रहाद्वांछारहिता ध्यानध्येयनप्रवर्त्तनविधिनिषेधरूपं

वरा विंति ॥ ४२ ॥ पंचमहव्वयजुत्ता ॥ पंचेंदियसंजया णिरावेक्खा ॥ सज्झायझाणजु

मुनिवरवृषभाः सर्वपापविमोक्षिकाः श्रेष्ठाः । गृहस्थानिधानस्य परिग्रहस्य ॥ अथवा भवन्तिद्वाविंशतिपरीष

इच्छंति ते ध्यानं इच्छंति पुनः तु , नः समर्थाः । मोहेन मुक्ताः ममेदभावरहिता जितवंतो जितक

त्ता ॥ मुणिवरवसहा णिइछंति ॥ ४३ ॥ गिहगंथमोहमुक्का ॥ वावीसपरीसहा जियक

पापारंभविमुक्ताः प्रव्रज्या भवति प्रव्रज्या ईदृशी भणिता एतादृशी दीक्षा धनधान्यवाद्यादिवस्त्रपट् । यस्य

साया:

भवति

साया ॥ पावारंभविमुक्का पव्वज्जा एरिसा भणिया ॥ ४४ ॥ धणधण्णवत्थदाणं ॥ हि

दिते बांधव तंतु

यो न कुर्वंति

अष्टाधिकं सहस्रं लक्षणानां भणितं भगवतः दुग्धशंखवत् श्वेतवर्णः मांसं रुधिरं च सर्वांगे गोदुग्धशंखवत् एतादृशगुणैः
शरीरे धवलवत्
अट्ठसहस्सयलक्खण भणिया ॥ गोखीरसंखधवलो ॥ मंसं रुहिरं च सव्वंगे ॥ ३७ ॥ एरि
संयुक्तः सर्वकायः अरि ॥ अतिशययान् सुसु अतिशयेन परिमलेन ॥ परमौदारिककायः शरीरं ॥ ज्ञातव्यं अर्ह
हंतस्य सहशाः स्वासोस्वगंधः ज्ञातव्यं अर्हत्पुरुषस्य
सगुणेहिं सिद्धं ॥ अइसयवंतं सुपरिमलामोयं ॥ ओरालियं च कायं ॥ णायव्वं अरह
हंतः शरीरं परमौदारिकं ज्ञेयं ॥ मदरहितः दोषरहितः ॥ कषायमलवर्जितः क्रोधहास्यादयः मलानि तैः रहितः मनो
शुद्धः शांतमूर्तिः
पुरिसस्स ॥ ३८ ॥ मयरायदोसरहिओ ॥ कसायमलवज्जिओ य सुविसुद्धो ॥ चित्त
व्यापाररहितः भगवान् ॥ केवलभावे ज्ञायकभावे ज्ञातव्यः ॥ सम्यग्दर्शनेन पश्यति केवलज्ञानेन जानाति द्रव्यपर्यायान्
य ३९
परिणामरहिदो ॥ केवलभावे मुणेयव्वो ॥ सम्मद्दंसणि पस्सइ जाणदि णाणेण दव्वपज्जाया ॥
सम्यक्त्वेन ज्ञायकसम्यक्त्वेन ॥ भावः स्वरूपं अर्हतः सर्वज्ञस्य ज्ञातव्यं ॥ दशमः अर्हताधिको अध्यायो ऽहं ॥ इतो मूले
विशुद्धः निर्मलः
सम्मत्तगुणविसुद्धो भावो अरहस्स णायव्वो ॥ ३९ ॥ अरहंतं ॥ सुमहरे तरुहिंहे उ

अथ सप्तदशगाथाभिः प्रव्रज्याधिकारः कथ्यते

विकाररहिता कलुषरहिता भयरहिता आशारहितभावा दीक्षा एतादृशी प्रतिपादिता यथाजातस्य सदृशी

णिव्वियारणिक्कलुसा॥ णिब्भय णिरासभावा॥ पव्वज्जा एरिसा भणिया॥४९॥ जहजा

जातरूपस्य सदृशा प्रतिपादिता॥ अवलंबितभुजा प्रायेण कायोत्सर्गस्थिता वा॥ निरायुधा शस्त्ररहिता॥ परकीयगृहे पार्श्वे वा निवासस्थितिः

यरूवसरिसा॥ अवलंबियभुय णिराउहा संता॥ परकियणिलयणिवासा॥ प

उपशमेन क्षमापरिणामेन दांत्या संवरे॥ शरीरसंस्कारवर्जिता शृंगाररहिता तैलाद्यभ्यंगरहिता रूक्षा

प्रव्रज्या दीक्षा ईदृशी भणिता॥

व्वज्जा एरिसा भणिया॥५०॥ उवसमखमदमजुत्ता सरीरसंक्कारवज्जिया रुक्खा॥ म

विपरीतमूढभावादीक्षा॥ प्रणष्टकर्माष्ट

मद राग द्वेषरहिता प्रीतिलक्षणो रागः अप्रीतिलक्षणो द्वेषः ताभ्यां रहिता॥ प्रव्रज्या ईदृशी भणिता॥

यरायदोसरहिया॥ पव्वज्जा एरिसा भणिया॥५१॥ विवरीयमूढभावा॥ पणट्ठकम्म

नष्टमिथ्यात्वा॥ सम्यक्त्वगुणैः विशुद्धा विशेषेण निर्मला ईदृशी दीक्षा भणिता॥ जिनमार्गे सर्वज्ञशासने प्रव्रज्या १९

ट्ठ णट्ठमिच्छत्ता॥ सम्मत्तगुणविसुद्धा॥ पव्वज्जा एरिसा भणिया॥५२॥ जिणमग्गे पव्व

सुवर्णघटितरूप्यघटितशय्या आसनं तत्र तेषां दानं मुनयो न कुर्वंति । कुत्सितदानरहिता प्रव्रज्या ॥ दीक्षा ईदृशी भणिता ।

रण्णसयणासणाइछत्ताइं ॥ कुदाणविरहरहिया ॥ पव्वज्जा एरिसा भणिया ॥ ४५ ॥

शत्रौ वैरिणि मित्रे सुहृदि च । प्रशंसायां निंदायां अलाभे लाभे वा ॥ तृणे कनके सुवर्णे समभावाः । दीक्षा ई
गर्हारहिता

सत्तूमित्ते य समा ॥ पसंसणिंदा अलद्धिलद्धसमा ॥ तणकणए समभावा ॥ पव्वज्जा

दृशी भणिता ॥ उत्तममध्यमगृहे गृहे मध्यमे । दरिद्रे ईश्वरे निरपेक्षा अपेक्षारहिता । सर्वत्र योग्यगृहे गृहीत
गृहे नीचगृहे रत्नादिरहिते तो तपिंडा प्रव्रज्या भवति

एरिसा भणिया ॥ ४६ ॥ उत्तममज्झिमगेहे ॥ दारिद्दे ईसरे णिरावेक्खा ॥ सव्वत्थ गिहिदपि

दीक्षा ईदृशी प्रव्रज्या भणिता पूर्वाचार्यैः इति । परिग्रहरहिता स्त्र्यादिसंगरहिता । निर्माना अभिमानरहिता निराशा आशा
रहिता रहिता रागद्वेषरहिता ।

डं ॥ पव्वज्जा एरिसा भणिया ॥ ४७ ॥ णिग्गंथा णिस्संगा ॥ णिम्माणासा य राय णिद्दोसा

निर्ममा ममतारहिता निरहंकारा अ दीक्षा ईदृशी भणिता प्रतिपादिता निःस्नेहा स्नेहरहिता निर्लोभा निर्मोहा मोहरहिता
हंकाररहिता लोभरहिता

॥ णिम्मम णिरहंकारा ॥ पव्वज्जा एरिसा भणिया ॥ ४८ ॥ णिण्णेहा णिल्लोहा ॥ णिम्मोह

शुद्धा उज्वला संयमपरिणामविशेषसम्यक्त्वगुणैः शु यात्रज्ञप्ता सर्वगुणैः कृता दीक्षा ईदृशी प्रतिपादिता
द्धा निर्दोषा शुद्धा सा शुद्धा कथ्यते

पगुणेहिं सुद्धा ॥ संजमसम्मत्तगुणविसुद्धाय ॥ सुद्धागुणेहिं सुद्धा ॥ पव्वज्जा एरिसा भणिया

एवं पूर्वोक्तप्रकारेण आयतनगुणपर्याप्ता बहुविधसम्यक्त्वगुणैः प्रव्रज्या परिपूर्णा भवति निर्ग्रंथे जैनमार्गे संक्षेपेण यथा आ ख्यातं प्रव्रज्या

५६ ॥ एवं आयतणगुणपज्जत्ता बहुविसुद्धसम्मत्ते ॥ णिग्गंथे जिणमग्गे संखेवेणं जहाखा लक्षणं सर्वो

इति प्रव्रज्याधि कारः रूपस्थं निर्ग्रंथरूपं स्थितमा चरण जिनमार्गे जिनशासने यथा जिनवरैः भणितं कथितं आसन्नभव्यजीव विसंक्षेपतः मया उक्त

दं ॥ ५७ ॥ पव्वज्जा ॥ रूवत्थं सुद्धत्थं ॥ जिणमग्गे जिणवरेहिं जह भणियं ॥ भव्वजणबो मिति संबंधः

संबोधनार्थं षट्कायहितंकरं उक्तं निरूपितं शब्दे विचारो भूतः अर्हद्ध्वनि निर्गतः सर्वार्द्धमागधी भाषा सूत्रेषु यज्जिनेन कि मर्थं सुष्ठु क भव्य निमित्तं

हणत्थं ॥ छक्कायहियंकरं उत्तं ॥ ५८ ॥ सद्दवियारो हूओ ॥ भासासुत्तेसु जं जिणे कहि २०

कथितं तत्कथितं ज्ञातं शिष्येण भद्रबाहुस्वामिनः द्वादशांगविज्ञानं चतु

यं ॥ सो तह कहियं णायं ॥ सीसेण य भद्दबाहुस्स ॥ ६० ॥ बारसअंगवियाणं ॥ चउ

षट्संहननेषु वज्रऋषभादिषु भणिता प्रतिपादिता निर्ग्रं भावयंति ये ते भव्यपुरुषाः आसन्नभव्यजीवा कर्मक्षयकारणे पार्थयेथे

वज्र॰ प्रव्रज्या

जा ॥ छहसंघयणेसु भणिया लिंगं पा ॥ भावंति भव्वपुरिसा कम्मक्खयकारणे भणिया ॥ णमो दृष्टा हिनिमि नं भणिता

तिलतुषमात्रं तिलतुषमात्रमपि समोपि यावत् संग्रहस्य संग्रहो नास्ति । प्रव्रज्या एषा भवति । यथाभ

५५ ॥ तिलतुसमत्तणिमित्तं सम बाहिरगंथसंगहो णत्थि ॥ पव्वज्जा हवइ एसा ॥ ज

णिता प्रतिपादिता सर्वदर्शिभिः सर्वज्ञदेवैः । उपसर्गाः परीषहाः तान् सहते । निर्जनदेशे मनुष्यरहितप्रदेशे वने नित्यं

देवसंबंधी मनुष्यसंबंधी

ह भणिया सव्वदरसीहिं ॥ ५४ ॥ उवसग्गपरिसहसहा ॥ णिज्जणदेसे हिं णिच्च अत्थे

तिष्ठति । शिलायां काष्ठे भूमितले तले ताः । सर्वाणि एतानि आश्रमे ग्रामे इति सर्वत्र स्वेने ग्रामे । यत्र पशवो भवंति यत्र महिलाः संगं यत्र नपुंसक तत्र न स्थीयते

नगरादौ वा

इ ॥ सिलकट्ठे भूमितले सव्वे आरुहइ सव्वत्थ ॥ ५५ ॥ पसुमहिलसंडसंगं कुसी

कुशीलानां धारसंगं साधुः न करोति विकथा अपि । स्वाध्यायध्यानयुक्ता । प्रव्रज्या एतादृशी भणिता । तपोव्रतगुणैः । कुशीला न करोति

लसंगं ण कुणइ विकहाओ ॥ सज्झायझाणजुत्ता पव्वज्जा एरिसा भणिया ॥ ५५ ॥ तवव

स्वाध्यायेन वाचनापृच्छनानुप्रेक्षाम्नायधर्मोपदेशलक्षणेन युक्ता ।

एतादृशी नस्वाध्यायेन युक्ता ।

जन्मांतराण्यनेककोटिजा॥ अधोमुक्तबाहुद्वय: गलितवस्त्रो नग्नमुद्राधरोपि॥ परिणामेमनोभावेअशुद्धे मिथ्यात्वकषायादिमिश्रितेसति॥ मुंचयाद्
जन्मांतराणि
कोडीए जम्मंतराइं बहुसो॥ लंबियहत्थो गलियवत्थो॥ ४॥ परिणामम्मि असुद्धे॥ गं
परित्यजतिवस्त्रादीनुग्रजतिजिन॥ बाह्यग्रंथत्याग: वस्त्रादि॥ भावविहीनस्यआत्मभावनारहितस्यबहिरा॥ जानीहि आत्मभावनां
लिंगधारीमुनि: त्यजन मनो जीवस्यकिंकरोति
थे मुंचेइ बाहिरे य जई॥ बाहिरगंथच्चाओ॥ भावविहूणस्स किं कुणइ॥ ५॥ जाणहि भा
प्रथमं मुख्यत्वेन॥ किं तेवलिंगेन भावनारहितेन क्रियते॥ हे पथिक शिवपुरीपथा मोक्षन॥ जिनेनउपदिष्ट: प्रयत्नेन यत: कार
तव यत्नेशिरादिना लोकार्थ गरीकाश: णादिति शेष:
वभावना
वं पढमं॥ किं ते लिंगेण भावरहिएण॥ पंथिय सिवपुरिपंथं॥ जिणउवइट्ठं पयत्तेण॥ ६॥ ग्रहीतानि उज्झितानि अनेकवारान् गृहीत्वा त्यक्ता
भावरहितेन भावविवर्जितेन आत्मभावनारहि तेनसत्पुरुष अनादिकालं अनंतसंसारे भव अनंत बहुश: वारं
६ भावरहिएण सउरिस॥ अणाइकालं अणंतसंसारे॥ गहिउज्झियाइं बहुसो॥ निबहुवारं
बाह्यनिर्ग्रंथरूपाणि आत्मस्वरूपभावनारहितानीति भावार्थ:॥ भीषणाभयोत्पादकायानरके निरस्तत्वा नरकगत्यां॥ तिर्यगात्यां॥ कुत्सितदेवगत्यां कुत्सितमनुष्यगत्यां
बाहिरणिग्गंथरूवाइं॥ ७॥ भीसणणरयगईए॥ तिरियगईए कुदेवमणुगइए॥ २१

इहाद्वांगानां विपुल: विस्तार:। वंधानां श्रुतकेवलिनां मध्ये अग्रं। यादृशाः सूत्रार्थस्ताहृशो व्याख्यार्थस्तं जानंतीति गमका से एषां गुरू गुपा
भद्रबाहुः ध्याय: भगवान् इंद्रादीनां माराध्यः अयतु सर्वोत्कर्षेण वर्ततां अस्मै

दसपुव्वंगविउलवित्थरणं ॥ सुयणाणिभद्दबाहू गमयगुरू भयवउ जयउ ॥ ६ ॥ इति श्री कुंदकुंदाचार्य विरचिते षट्प्राभृतग्रंथे बोधप्राभृतचतुर्थः परिच्छेदः ॥ ४ ॥ ॥ अन्त्या कं न मस्कारं कृत्वार्थः

नमस्कृत्य जिनवरेंद्रान् नरेंद्र सुरेंद्र भवनेंद्र वंदितान् सिद्धान् वक्ष्ये भावप्राभृतं शेषान् अपि

णमिऊण जिणवरिंदे णरसुरभवणिंदवंदिए सिद्धे वोच्छामि भावपाहुड मवसेसे संजदे

अवशेषान् संजतान् आचार्योपाध्याय भावश्च प्रथमं लिंगं प्रथमं दीक्षालिंगं भवति द्रव्यलिंगं तत्त्वभावलिं द्रव्यलिंगे मतिभावं विना परम
यसर्वसाधून् शिरसामस्तकेन गंथकर्ता ते भावलिंगं जानीहि परमार्थं सिद्धिर्भवति तेन कारणभूतो भाव:

सिरसा १ भावो य पढमलिंगं ण दव्वलिंगं च जाण परमत्थं भावो कारणभूदो

गुणानां केवलज्ञानादीनां दोषाणां नरकगपा भावस्यात्मनः शुद्धिनिमित्तं बाह्यपरिग्रहस्य त्यागः क्रियते त्यागः बाह्यत्यागो
नादीनां भाव एवं एतत्सर्वं जिनाः जानंति तं कारणं बाह्यवर्धीनवधीयते

गुणदोसाणं जिणा बिंति २ भावविसुद्धणिमित्तं बाहिरगंथस्स कीरए चाउ बाहिर
भावरहितः आत्मस्वरूपभावनारहितो यद्यपि तपश्चरति करोति
विफलो निरर्थको भवति अभ्यंतर परिग्रहयुक्तस्य यत्यादेः

चाओ विफलो अब्भंतरसंगजुत्तस्स ३ भावरहिओ ण सिज्झइ जइवि तवं चरइ कोडि कोटाकोटी:

कोटाकोटीयुक्तस्य नग्नस्यापि विफलो निरर्थको भवतीति भाव: १८

कंदर्पादिकाः पंचापि अशुभा कांदर्पी किल्विषी चैव भावना आभियोगिकी दानवी।
... संमोहीनाम्नी पंचतयी चेता॥ यद्यपि अशुभा आदयो भावनाश्च॥   तास्त्वं भावयित्वा द्रव्यलिंगः प्रहीणदेवः हीनदेवः

उ॥१३॥ कंदप्पमादियाओ॥ पंचवि असुहादिभावणाईय॥ भाऊण दव्वलिंगी॥ पहीणदेवो

दिवि स्वर्गे जातः॥   पार्श्वस्थभावनातः पार्श्वस्थः॥ अनादिरहितकालपर्यंतं अनेकवारान्॥ भावयित्वा दुःखं हे जीव त्वं प्राप्तः प्राप्तवान्
किल्विषादिकः   कुशीलः संसक्तः   अनेकवारान्

दिवे जाओ॥१३॥ पासत्थभावणाओ॥ अणाइकालं अणेयवाराओ॥ भाऊण दुहं पत्तो॥ कु

कुभावना भावना परिणाम एव॥ देवानां गुणान् अणिमादिका॥ ऋद्धिं ... परिवारं ...॥ हीनदेवो भूत्वा
बीजानि तैः स्वयं कृतानि तैः   ... विभूतिं ...   विधया ...

भावणाभावबीएहिं॥१४॥ देवाण गुणविहूई॥ इड्ढी माहप्प बहुविहं दट्ठु॥ होऊण हीण

... प्रचुरं मानसिकं मनसि॥ चतुर्विधा विकथासक्तः आ...॥ मदमत्तो देवः ...   ... अशुभभावः
... दुःखं हे जीव॥ ... कथा   ... प्रकटः अर्थः प्रयोजनं

देवो॥ पत्तो बहुमाणसं दुक्खं॥१५॥ चउविहविकहासत्तो॥ मयमत्तो असुहभावपयडत्थो॥

अशुभभावप्रकटार्थो भूत्वा कुदेवत्वं प्राप्य ... देवत्वं हे जीव त्वं॥ अशुचि ... बीभत्सैः॥ पापरूपा अशुभयोनिषु
... विष्ठा ...

होऊण कुदेवत्तं॥ पत्तो सि अणेयवाराओ॥१६॥ असुईवीहत्थेहिय॥ कलिमलबहु   २२

... कुत्सित ... गुणहीनैः परिहीनः संघस्य अहितकारी कुदेव उच्यते ...
... जिनवचनानभिज्ञो ... ज्ञानाचरण ... करण
... प्रथम ... एको ...

पापमतिषु
... उपजीवी
...
छंदेव्यते एते पंच जैनबाह्याः
... वंदनीयाः

प्राप्तोसि तीव्रदुःखं । अतः भो जीव आत्मभावनां कुरु । सप्तानां सुनरकाणां महान ॥ हे जीव दारुणानि भीषणानि असहनीया
रकातीव्रदुःखं रकाणां वासे निवासे सति ॥ नि तीव्राणि भयानकानि सोढुं अशक्यानि

तोसि तिव्वदुक्खं । भावहि जिणभावणा जीव ॥ ८ ॥ सत्तसु णरयावासे । दारुणभीसाइं असह[णी] भुक्तानि

सुचिरकालं दीर्घं. आरभ्य त्रयस्त्रिंशत्सागरपर्यंतं ॥ हत्वा कथ्यते यदुजातस्तदा खननं उत्तापनं अग्निकाये
कालं एकसागरं दुःखानि निरंतरं हे भविक हे आत्मन् अग्निजीवे ज्वालनं वायुजीवे व्यजनेन वे[illegible] स्यात्तज्जीवे

णीयाइं ॥ भुत्ताइं सुइरकालं दुक्खाइं णिरंतरं भविय ॥ ९ ॥ खणणुत्तावणवालणवेयण

विच्छेदनं कुठारेण [illegible] रत्नखंड [illegible] महिषादीनां निरोध दुःखं इति दुःखानि प्राप्तोसि ॥ आगंतुकं विद्युत्पातादिकं मानु
भावरहितः तिर्यग्गतौ दीर्घकालं असंख्यातवर्ष, पावर्त [illegible] दुःखी [illegible] नेन

विच्छेयणाणिरोहं च ॥ पत्तोसि भावरहिओ । तिरियगईए [चिरं] कालं ॥ १० ॥ आगंतुक माणसि

स्वाभाविकं आधिवेदनो [illegible] छेदनभेदनादिकं शारीरिकं [illegible] व्याधिएतानि दुःखानि मनुष्यभवे मनुष्य ॥ सुरनिलये
मनुष्यजन्मनि हे जीव प्राप्तोसि त्वं अनन्तकालं प्राप्तवान् [illegible] दुःखानि

यं ॥ सहजं सारीरियं च चत्तारि ॥ दुक्खाइं मणुयजम्मे । पत्तोसि अणंतयं कालं ॥ ११ ॥ सुरणि

[illegible] देवी वियोगावसरे त्वं देवी जाता [illegible] देवविवियोगकाले ॥ त्वं प्राप्तोसि ॥ हे महाजस ॥ महद्विधं दुःखं कर्म [illegible] भस्य विहि[illegible]
[illegible] मानसिकं तीव्रदुःखं

येसु सुरच्छरविओयकाले य माणसं तिव्वं ॥ संपत्तोसि महाजस । दुक्खं सुहभावणारहि शुभस्वभावनारहितः

...गुल्मादेवकुरुउत्तरकुरु ॥ वासितोसि निवासितोसि ॥ त्रिभुवनमध्ये अनात्मवशः शुद्धस्वरूप ॥ ग्रसिताः पुद्गलाः
...स्थलवने ॥ सर्वत्र ॥ चिरं कालं दीर्घकालं ॥ भावनीय ...:

हरिणकरणाइं सब्बत्तो ॥ वसिओ सि चिरं कालं ॥ तिहुयणमज्झे अणप्पवसो ॥ २१ ॥ गसियाइं पु

सर्वे अणवः ॥ भुवनोदरवर्तिनः सर्वेऽपि ॥ ग्रासीकृतैर्यापि न तृप्तिं ध्रुतिं प्राप्त ॥ पुनरुक्तानि तानि भुंजान ॥ त्रिभुवन

ग्गलाइं भुवणोदरवत्तियाइं सव्वाइं ॥ पत्तो सि तो ण तित्तिं ॥ पुणरुत्तं ताइं भुंजंतो ॥ तिहुय

सलिलं का नीयं सकलं ॥ पीतं त्वया तृष्णया पीडितेन त्वया भवता ॥ तथापि तृष्णाछेदो न अभवत् ॥ हे जीव त्वं चिंतय भवम थनं संसारस्य विनाशं

णसलिलं सयलं ॥ पीयं तण्हाइं पीडिएण तुमे ॥ तो वि ण तण्हाछेउ ॥ जाउ चिंतेह भवमहणं

गृहीतानि उज्झितानि त्यक्तानि हे मुनि ॥ कलेवराणि शरीराणि त्वया अनेकानि ... तानि ते ... कलेवराणि ॥ अनंत भवे
वरश्रेष्ठ मुने ... नास्ति ... अनंते ...

॥ २२ ॥ गहिउज्झियाइं मुणिवर ॥ कलेवराइं तुमे अणेयाइं ॥ ताणं णत्थि पमाणं ॥ अणंत

सागरे प्रेतानि ... हे धीर ॥ विषवेदना ... संक्लेशानां ॥ आहारोच्छ्वासानां ॥
गंभीर हे धीर

भवसायरे धीर ॥ २३ ॥ विसवेयणरत्तक्खय ॥ भयसत्थग्गहणसंकिलेसाणं ॥ आहार २२

गर्भजहेतु उदरवसतिषु | धसितो चिरंकालं दीर्घ | अनेकाः अनंता जनन्यो मातरः जाताः | पीतोसि पीतवान् स्तन
अग्रजादिकुमाराणं कुत्सित जाति | कालं अनंतकालं स्थितोसि | गर्भवसतिषु हे मुनिप्रवर | दुग्ध अवधितं

णीहरिग्रप्रवसहीसि॥ वसिओ चिरंकालं॥ अणेयजणणीयमुणिपवरा॥ १७॥ पीउसि थणछी

अनंतजन्मानि नरेषि अनंतभवांतरेषु॥ अन्यासां मातॄणां हे महा यश॥ सागरसलिलात् अप्यधिकतरं प्रतिपादयेन
जननीनां अनंतमातृणां धिकतरं अनंतसागरजलसमानं॥ दुग्ध

रं॥ अणंतजम्मंतराइं जणणीणं॥ अण्णण्णाण महाजस सायरसलिलादु अहियपरं॥ १

तव मरणे सति दुःखेन कृत्वा जननीनां॥ अन्यासां मातॄणां प्रभृतीनां अनेकजननीनां॥ रुदितानां नयननीरं धा॥ सागरसलि
रुदतीनां अनंतमा अश्रुजलं

८॥ तुह मरणे दुक्खेणं॥ अण्णण्णाणं अणेयजणणीणं॥ रुण्णाण णयणणीरं॥ सायर

लादप्यधिकतरं प्रत्येकं समुद्रतोयात्॥ भवसागरे अनंते संसा॥ छिन्नोज्झितानि त्यक्तानि केशनखराणि॥ पुंजयति राशिं करोति
धिकतरं अनंतसागरजल रसमुद्रे नखेनालनादिकया॥ नाभेनस्थीनि॥

सलिलादु अहियपरं॥ १९॥ भवसायरे अणंते॥ छिण्णुज्झियकेसणहरणालट्ठी॥ पुंजइ

हे चेतनात्व जले स्थिते अज्ञो यद्येवं मेरुकृते अंबरे
समेरुकरोति यदि कोपि मेरोरपि समधिका राशीर्भवति॥ गिरिपर्वत

जइ को वि जए॥ हवदि य गिरिसमधिया रासी॥ २०॥ जलथलसिहिपवणंबर गिरिसरि सरितिनद्यो

केशादीनां प्रत्येकं अनंतमेरुसमा राशयो भवंति १८

अंतर्मुहूर्त स्वक्रमेण इति नरा: ॥ रत्नत्रये अप्राप्ते सति ॥ एवमनुना प्रकारेण भ्रमितो सि दीर्घ संसारे दीर्घकालं भ्रमितः ॥ एतद्वचनं जिनवरैः तीर्थंकरपरमदेवैः कथितं प्रतिपादितं

उवीसं भु दुभवंतो भुक्तु नस्सा ॥ २८ ॥ रयणत्तये अलद्धे ॥ एवं भमिओ सि दीहसंसारे ॥ इय जिणवरेहिं

तेन कारणेन त्वं रत्नत्रयं समाचर ॥ तद्रत्नत्रयं कीदृशं भवति तदुच्यते ॥ आत्मा आत्मनि रतः आत्मनः श्रद्धानपरः ॥

भणियं ॥ तं रयणत्तं समायरह ॥ २९ ॥ तं रयणत्तं कीरिसं हवदि तं भणइ ॥ अप्पा अप्पम्मि रओ ॥ व्यवहारेण

व्यवहारनयेन तत्त्वार्थश्रद्धानं सम्यग्दर्शनं भवति जानाति तं आत्मानं तत् सम्यग्ज्ञानं जीवो तन्मयो भवति ॥ अन्यस्मिन् भवसमूहे सम्यक्त्वं जानाति तत् सम्यग्ज्ञानं भवति

आचरति तिष्ठति निश्चयचारित्रं मार्गः ॥ व्यवहारेण पापक्रियात्यागः चारित्रं भवति

सम्माइट्ठी हवेइ फुडु जीवो ॥ जाणइ तं सण्णाणं ॥ चरदिह चारित्त मग्गु त्ति ॥ ३० ॥ अण्णे अपि ॥

अन्यस्मिन् भवसमूहे कुमरणेन मरणं ॥ त्वया अनेकजन्मान्तराणि अनंतानि ॥ हे जीव सुमरणं मोक्षदायकं ॥ जरामरणविनाशनं

भुक्तानि देहस्य तो मरणेन मरणं ॥ मरणं भावय

अण्णे कुमरणमरणं ॥ अणेयजम्मंतराइं मरिओ सि ॥ भावहि सुमरणमरणं ॥ जरमरणविणासणं

हे जीव त्वं सुमरणभाव ॥ सः नास्ति द्रव्यश्रमणः दिगंबरः मिथ्यादृष्टिः परमाणुमात्रः आकाशप्रदेशः स लोकः ॥ जीवो ... यो न मृतः जातः मिथ्यादृष्टिः ... जीव ...

जीव ॥ ३१ ॥ सो णत्थि दव्वसवणो ॥ परमाणुपमाणमेत्तओ णिलओ ॥ जत्थ ण जाओ

निरोधनात् क्षीयते आयुः॥ केषांचित् जीवानां च ... अग्निना सलिलेन [illegible] गुरुतराः उन्नतशिखराः॥ पर्वतात् तरवः वृक्षाः

स्सासाणं॥ णिरोहणा खिज्जए आऊ॥ २४॥ हिमजलणसलिलगुरुयरपव्वयतरुरु

तेषां रोहणे न पतनेन कृत्वा॥ रसस्य विषस्य यक्षया विद्या वितान तस्य योगः ... धारणे॥ अन्यायप्रसंगैः अन्यायादि विविधैः बहुप्रकारैः॥ इति सर्वोऽकालमरण

अंगाः शरीरमर्दनानि

हणपडणभंगेहिं॥ रसविज्जजोयधारण॥ अणयपसंगेहिं विविहेहिं॥ २५॥ इय तिरिय

तिर्यग्मनुष्यजन्मनि॥ दीर्घकालं उत्पद्य प्राप्य बहुवारं अनेकवारं अनंतवारं॥ अपमृत्युमहादुःखं तीव्रं असहनीयं प्राप्तोसि भो मित्र

मणुयजम्मे॥ सुइरं उववज्जिऊण बहुवारं॥ अवमिच्चुमहादुःखं॥ तीव्वं पत्तो सि तं मित्ता॥

षट्त्रिंशदधिकत्रिशतानि॥ षट्षष्टिसहस्रवारान् मरणानि॥ अंतर्मुहूर्तमध्ये॥ प्राप्तोसि निगोदवासे॥

छत्तीसं तिण्णि सया॥ छावट्ठिसहस्सवारमरणाणि॥ अंतोमुहुत्तमज्झे॥ पत्तो सि णि

विकलेंद्रियाणां द्वींद्रियत्रींद्रियचतुरिंद्रियजीवानां नाम ... संख्या अंतर्मुहूर्तस्य ...

गोदवासम्मि॥ २७॥ वियलिंदिए असीदिं॥ सट्ठी चालीसमेव जाणेहि॥ पंचिंदियच

द्वींद्रियाजीवा अंतर्मुहूर्तेन अशीति वारान् म्रियंते त्रींद्रियाः षष्टिवारान् चतुरिंद्रियाश्चत्वारिंशत् वारान् पंचेंद्रियाजीवा अंतर्मुहूर्तेन चतुर्विंशतिवारान् ... अंतर्मुहूर्ते ... भवा

नेरैयाः सकलतापितसमस्तापि सहितापरवशेन कर्माधीनतया पूर्वभ ॥ एवमनुना प्रकारेण त्वं सहस्व ॥ किं बाधुहि
वेजन्मान्तरसम्बन्धे ॥ हे महाजस

दाण॥२२॥ नेरइया वियसयणा ॥ खदिया ते परवसेण पुव्वभवे ॥ एवं सहिहि महाजस किं रोइए व १५

हविते अप्रीतिः अभ्यन्तर ॥ पित्तं आयुः अं आतापितरी तम्मध्ये ॥ कालिज्जे यकृत् रुधिरं खरिस अपक्व विट् कृमय लिंबां जाले पन्तर उदरे
कथयनैः ॥ वेमस्याः कफसहिता ॥

हिं नवेयगाहिं ॥ २३॥ पित्तं तमुत्त फेफस कालिज्जय रुहिर खरिस किमि जाले । उयरे व

वसितो सि चिरं दीर्घ नवमिदश मासैः आतैः परिपूर्णैः ॥ कृमीयरमन्याः मातुः जठरे उदरे निवासं कृतवान् ॥ ... नवमितिः आगत्य
जाते ॥ दन्ता ... अस्थि ... सभाग्यं ... ग्रासानन्तरं ... कृत्वा मातृभुक्ते

सिओसि दुरं णव दस मासेहिं पत्तेहिं ॥ २४॥ दियसंगट्ठियमसणं आहारिय माय ... ॥

... ॥ ... अर्थान्तरमन्नं खादितम् ॥ जठरे उदरे ... उदरे वसितो सि वसति ... गर्भकाले गर्भ ... तन्नध्य ...
जननाः मातुः कुक्षौ ... अज्ञाने निर्विवेके
... अपकम ...

गुमंतं ॥ छट्टिखरिसाण मज्झे जठरे वसिओसि जणणीए ॥ २५॥ सिसुकाले य अयाणे

असुचि मध्ये ... लोलितो सि त्वं ... असुचि ... अशिता भुक्तानि ... हे मुनिवर बालत्व ... २५
... अनेकशः ...

असुई मज्झम्मि लोलिओसि तुमं ॥ असुई असिया बहुसो मुणिवर बालत्तपत्तेण ॥ ...

नमत :त्रैलोक्यप्रमाणतः सर्वः समस्तः॥ कालं अनंतसमयं अनंतजीवः। जरामरणपीडितः चंपितः दुःखं प्राप्तः जिन॥
आत्मा
णमउ॥ तिलोयपमाणिउं संसारो॥ ३३॥ कालमणंतं जीवो जम्मजरामरणपीडिओ दुःखं॥ जि समयं समयं समयं प्रति
जिनेन भणितं कृपविशिष्टेन नापि अपि रागादि यदि सो पियर्व दत्ता॥ यावंतः प्रदेशा लोकाकाशस्य संति तथापुनि समयं प्रति परिणामं रकोधमा
नाकार्यप्रमाहः तद्विपरीतं तेन भाव रहितेन ग्रीनिवर्जितं पुद्गलं पुद्गलं परमाणुं परमाणुं प्रति आयुः प्रति परिणामं रकोधमा समयात्मावाद
णाविणेणाविपत्तो॥ परपरिभावरहिताणि॥ ३४॥ पडिईसससमयपुग्गलेत्थाणुगपरिणाम घनाकार यः परिणाम
नामकानि जोग्यादिनिमानि कालस्यं २ ग्रहीतं मुमिवारी तोलिजं हीनानि बहुसो अनंतवारा॥ छिवत्वादिं दधिकं॥ गहेयमेहादय
विचार ३४३
नप्रति अनंते नाने तसमुहे॥ हेजीव॥ अनंतं भवसागरे
णसहियाइं बहुसो॥ भमणतभवसायरे जीव॥ ३५॥ लेयाणातिमिमसया रज्जू त्तानू
उत्सर्पिण्य णामकालं बहुं॥ एकः क्षेत्रप्रदेशान्मेरुकेदमो स्थानात्कार्ये रयेप्रदेशा वर्तने तम्यो॥ एकैक तेगोः अंगुलौ
वसर्पिणी रज्जूनां वं लोकक्षेत्रपरिमाणं भवति॥ जीवानोस्य तः मतः अन्य असर्वज्जानो मतमत्र॥
कालस्यं य पायलो यखेत्तपरिमाणं॥ मुत्तूणढ्ढिपएसा॥ कत्यणाहहूदछितं जीवो॥ ३५॥ ढ्ढिकंगु
याभवत्येवं आधयः क्षस्त्रनिरंतरं भवंति हि जीवेजात हि मनुष्याने॥ प्रवरीजे यारीरे केवल मजुने। तेजोमाधयं तत्वं भणयं कथय तं भणितं तो भणि॥
तत्समयायुः यारीरे यारीरे नाकथिता:
भूतिइत्यप्रति लिवाल॥ धमसवहुहुंति माणमणुयाणं॥ प्रवरसेयसरीरे॥ रोयाभणु किलियाभणि
कालस्यं

ोभेन च विवर्जितः यो जीवः आत्मा ॥ निर्मलस्वभावः रागादिरहितः ॥ सः जीवः प्राप्नोति लभते किं उत्तमं सौख्यं ॥ विषयैर्विना

न परिणामेन युक्तः कर्मक्षयसंजातं स्वं ज्ञानानां …

णवि वज्जिओय जै जीवो ॥ णिम्मलेन सहावजुत्तो ॥ सो पावइ उत्तमं सोक्खं ॥४५॥ वि

ज्ञानादिस्पर्शादि पंचेंद्रियसुख ॥ रुद्रः सत्यकि महाराजपुत्रः परमात्मभावना ॥ सः रुद्रः न लभते न प्राप्नोति सिद्धसुखं

युक्तः रहितमनाः परमात्मभाव … आत्मोपलब्धिसुखं

सय कसाएहिं जुदो ॥ रुद्दो परमप्पभावरहियमणो ॥ सो न लहइ सिद्धिसुहं ॥ जि ण २५

जिनमुद्रा वरा अरुचो जीवाः जिनमुद्रां ॥ जिनमुद्रा सिद्धिसुखं जिनमुद्रे भवति नियमेन निश्चयेन जिनवरेण उद्दिष्टा

परिहरन्नरके दुःखं प्राप्नुवः भवति सुखं

णमुद्दपरम्मुहो जीवो ॥४६॥ जिणमुद्दो सिद्धिसुहं हवेइ णियमेण जिणवरुद्दि

कथिता ॥ सा जिनमुद्रा जीवस्य स्वरूपं ज्ञापयति ॥ ते नैव कारणेन जीवा तिष्ठंति भवगहने ॥ परमात्मानं निजस्वरूपं

रोचते निद्रायां अपि पुनः संसारवने ध्यायन् ॥

ठ्ठं ॥ सिविणेवि ण रुच्चइ पुण जीवो अच्छंति भवगहणे ॥४७॥ परमप्पय झायं

योगी ध्यानेन मुच्यते मद रोगेन ॥ मदलोभरहितो मुनि आदियते न बध्नाति निर्दिष्टं कथितं जिनवरेंद्रैः सर्वज्ञदेवैः

तो जोई मुच्चेइ मलदलोहेण ॥ णादियदि णवं कम्मं ॥ णिद्दिट्ठं जिणवरिंदेहिं ॥४८॥

नवं कर्म अभिनवं पापं पूर्वोपार्जितं तु स्वयमेव हीयते ॥

हत्वा दृढचरित्रः अपिचलित | दृढसम्यक्तेन चलमति नतारहितेन भावितमतिः | ध्यायन् आत्मानं | परमपदं प्राप्नोति योगी
तथा रिक्षं | ध्यायमानः आत्मानं

सम्मत्तेण सो उण दिढचरित्तो । दिढभावइ मइजो झायंतो अप्पाणं परमपयं पावए जोई ॥

१५ चारित्रं भवति धर्मः स्वधर्मः निजात्म धर्मः स भवति यः आत्मस्वभावः सः | सः आत्मस्वभावः रागद्वेषरहितः
यः आत्मस्वरूप: | निजस्वभावः समतापरिणाम:

४८ ॥ चरणं हवइ सधम्मो धम्मो सो हवइ अप्पसमभावो । सो रागरोसरहिओ

जीवस्य अनन्यः ... स्वपरिणामः न अनुभवति | यथा येन प्रकारेण स्फटिकमणिः स्वभा | परद्रव्येण युक्तो भवति जपापुष्पा
परिणामः एक एव जीवस्य | येन यत्कारणे ... भवति | दिना अन्यादृशो जपापुष्पादि

जीवस्स अणण्णपरिणामो ॥ ४९ ॥ जह फलिहमणि विसुद्धो परदव्वजुदो ह

सद्दशो भवति स्फटिक तथा तेनैव प्रकारेण स्फटिकमणि | जीवो आत्मा भवति अनुभवति अन्या | देवगुरौ च भक्तः विनयपरः
कमणि: | प्रकारेण रागादिवियोगेन युक्तः | दृशो ... न भवति |

वेइ अण्णं सो । तह रागादिविजुत्तो जीवो हवदि हु अण्णण्णो ॥ ५० ॥ देवगुरुम्मिय

विनयेषु च साधर्मिकेषु समानधर्मेषु जैनेषु संयतेषु | सम्यक्त्वं सम्यग्दर्शनं सुद्वहन् स्वर्वि स्याय पुनः ध्यानेरतो
ध्यानः | महामुनिषु अनुरक्तः अनुरागवान् | भवति योगी मुनिः | विपरीतध्या तेन रत अर्थः अन्यथ ५८

भत्तो । साहम्मि य संजदेसु अणुरत्तो । सम्मत्तमुव्वहन्तो झाणरओ हवदि जो

अन्यश्च अपरोपि सहितः वशिष्ठमुनिः प्राप्तः दुःखं निदानदोषेण ॥ तन्नास्ति वासस्थानं ॥ यत्र त्वं न जातः
प्राप्यं निदानदोषेण मरणस्थानं

अण्णं च वसिट्ठमुणी॥ पत्तो दुक्खं णियाणदोसेण॥ सो णत्थि वाससठाणो जत्थ ण

जीव त्वं भ्रांतः हे ॥ स नास्ति प्रदेशः ॥ चतुरशीतिलक्षयोनिवासस्थाने हे जीव त्वं कीदृशः भावविरतो
जीव हे भ्रान्तः

ढुरुढुल्लिओ जीव ॥४५॥ सो णत्थि तं पएसो ॥ चउरासीलक्खजोणिवासम्मि ॥ भावविर

जिनसम्यक्त्वरहितः सः दिगंबरोपि सन् हे जीव ॥ भावेन लिंगी भवति जिनस ॥ द्रव्यलिंगेन लिंगी न भवति द्रव्यमात्रेण

ओ य सवणो ॥ जत्थ ण ढुरुढुल्लिओ जीवो ॥४६॥ भावेण होइ लिंगी ॥ ण हु लिंगी होइ द

तस्मात् कुर्यात् त्वं निर्मलपरिणामं ॥ किं क्रियते द्रव्यलिंगेन ॥ दंडकनगरं ॥ सकलं नगरं

व्वमित्तेण ॥ तम्हा कुणिज्ज भावं ॥ किं कीरइ दव्वलिंगेण ॥४७॥ दंडयणयरं सयलं ॥ स ३४

दग्धवान् अभ्यंतरेण दोषेण ॥ जिनलिंगेनापि बाहुमुनिः पतितः सः रौरवे नाम नरके ॥ २६

डहिओ अब्भंतरेण दोसेण ॥ जिणलिंगेण वि बाहू ॥ पडिओ सो रउरवे णरए ॥४८॥

हे जीव हे आत्मन् मांसं अस्थि शुक्रं शोणितं रुधिरं पित्तं च अंत्रं च स्रवत् तं कुणिमं ... ॥
तह दुर्गंधं खरिसं वसा मेद पूति ... किल्विषं च ... भरितं ... देहघटं ... ॥

॥४०॥ मंसट्ठिसुक्कसोणियपित्तंतसवत्तकुणिमदुग्गंधं। खरिसवसपूइखिब्भिसभ-

त्रिविधैः। देहघटं। भावेन रहितो मुनिः विमुक्तः। न च मुक्तो यतिः ... बांधवादि ... मित्र ... इति ज्ञात्वा ग्रंथं भावयित्वा ... सत्यं ...

रियं चिंतेहिं देहउडं॥४१॥ भावविमुत्तो मुत्तो ण य मुत्तो बंधवाइमित्तेण। इय भाविऊ-

उज्झ मुंच ... अभ्यंतरं ... ग्रंथं परिग्रहं हे धीर॥ देहादि ... त्यक्त ... मानकषायेन कलुषितः मलिनः॥

ण उज्झसु गंथं अब्भंतरं धीर॥४२॥ देहादिचत्तसंगो माणकसाएण कलुसिओ

हे धीर आतापनेन आतापनयोगेन ॥ बाहुबली कियंतं कालं ... पर्यंतं ॥ मधुपिंगो नाम मुनिः॥
कायोत्सर्गेण जातः मलिनः ... स्थितो जातः

धीर अत्तावणेण जादो बाहुबली कित्तियं कालं॥४३॥ महुपिंगो णाम मुणी दे-

शरीर आहारादि त्यक्त व्यापारः। श्रमणत्वं दिगंबरत्वं न प्राप्तः। निदानमात्रेण निदानके ... हे भव्य ... नमुने ॥

हाहारादिचत्तवावारो। सवणत्तणं ण पत्तो णियाणमित्तेण भवियणुया॥४४॥

थाद्य नग्नतया बहिर्लिंगेन किं मोक्ष | कर्मप्रकृतीनां निकरं समूह | नश्यति भावेन द्रव्येणेति भावे | द्रव्यलिंगे कर्मक्षयो भवती
लोहष्टं कार्यं न भवति नग्नत्वेन द्रव्यलिंगेन | हः अथ कार्यतया दिशा ... | न कर्मक्षयो भवति भावपूर्वक | मितामर्थं भग्नत्वं परिस्थि हर

रहिदेणेण किंच णग्गेण ॥ कम्मपयडीण णियरं ॥ णासइ भावेण दव्वेण ॥ ५३ ॥ णग्गत्तणं

हितत्वं | भावनारहितं पंचपरमेष्ठि ... भाव | इति ज्ञात्वा विज्ञाय नित्यं | भावय आत्मानं निजस्वरूपे हे धीर
अकार्यं | भाव हितं जिनवरैः तीर्थंकरैः प्रज्ञप्तं | सर्वकाले

अकज्जं ॥ भावणरहियं जिणेहिं पण्णत्तं ॥ इय णाऊण य णिच्चं ॥ भाविज्जहि अप्पयं धीर

भावलिंगं कीदृशं भवति | देहादिचतुर्विंशतिप्रकार परिग्रहैः रहितः | मानकषायैः सकलैः परित्यक्तः |

५४ ॥ तं भावलिंगं केरिसं हवइ ॥ देहादिसंगरहिओ ॥ माणकसाएहिं सयलपरिचत्तो

आत्मा आत्मनि रतः | यः एवंविधः सः भावलिंगी साधुर्भवेत् ममत्वं ममेति ममकारं ... | परिहरामि निर्ममत्वं ... उपस्थितः

अप्पा अप्पम्मि रओ ॥ स भावलिंगी हवे साहू ॥ ५५ ॥ ममत्तिं परिवज्जामि ॥ णिम्ममत्तिमु

मे मम आलंबनं आत्मा ... | अवशेषान् ... | आत्मा ... | आत्मा मे

वट्ठिदो ॥ आलंबणं च मे आदा ॥ अवसेसाइं वोसरे ॥ ५६ ॥ आदा खु मज्झ णाणे ॥ आदा मे २७

अपरोपि द्रव्यश्रमणः भाव। दर्शनेन प्रधानज्ञानेन चारित्रेण भ्रष्टः॥ द्वीपायन इति नाम्ना॥ अनंतसंसारिकः अनंतसं
रहितो मुनिः
अवरो वि दव्वसवणो॥ दंसणवरणाणचरणपब्भट्ठो॥ दीवायणु त्ति णामो॥ अणंतसंस
सारेनिमुक्तः कर्मपरिवृत्ता॥ भावश्रमणश्च जिनसम्य युवतिजनवेष्टितः अपि भावविशुद्धमतिः वनितासमनः
दृष्टर्थः धीरः दृढः विशुद्धमतिः कलुषरहितः नाम्ना
रिओ जाओ॥४९॥ भावसवणो य धीरो जुवईजणवेढिओ विसुद्धमई॥ णामेण सिवकु
कुमारोभिक्षु॥ परित्यक्तसंसारः आसन्नभव्य॥ केवलिना सर्वज्ञदेवेन यत्॥ एकादशांगानि द्वादशांगं॥ पठितस्य
मारोभिक्षुः॥ ओ जातः भाषितं सकलश्रुतज्ञानं
मारो॥ परित्तसंसारिओ जादो॥५०॥ केवलिजिणपण्णत्तं एयादसअंग सयलसुदणाणं॥ प
अभव्यसेन नाम मुनिः तथापि भावश्रमणत्वं न प्राप्तः जिनसम्यक्त्वं॥ तुषमाषशब्दं घोषयन्॥ भावविशुद्धो परिणामविशुद्धः
अनंतसंसारी बभूव
ढिओ अभव्वसेणो ण भावसवणत्तणं पत्तो॥५१॥ तुसमासं घोसंतो भावविसुद्धो मह
महानुभावः महान्॥ नाम्ना शिवभूतिः॥ केवलज्ञानी स्फुटं केवलज्ञानवान्॥ भावेन जिनसम्यक्त्वेन न॥
प्रभावोपेतः जातः भव
णुभावो य॥ णामेण य सिवभूई केवलणाणी फुडं जाओ॥५२॥ भावेण होहि णग्गो॥ बाहि

ज्ञानवरणादीनां क्षयकरणो जीवः । येषां आत्मा जीवानां जीवस्वभावोऽस्ति नास्ति अभावः सर्वथा । ते पुरुषाः ।

पदार्थ एव समर्थ इति । सर्वप्रकारेण न आत्मनि

रूवयार णाणि मित्तो ॥ ६२ ॥ जीवो जिणपन्नत्तो णाणि थि अभावो य सव्वहा तस्य ॥ ते हुंति

भिन्नदेहाः शरीर । ते पुरुषाः सिद्धा भवंति वचोगोचरं अतीता वक्तुमशक्याः । पंचरसरहितं अरूपं वर्णरहितं । अगंधं गंधरहितं । अव्यक्तं अप्रकटं रहितं भवति

भिण्णदेहा ॥ सिद्धा वचिगोयरमदीदा ॥ ६३ ॥ अरसमरूवमगंधं ॥ अव्व

चेतनागुणेन ज्ञानगुणेन आढ्यं । जानीहि त्वं लिंगरहितं ॥ जीवं आत्मानं अनिर्दिष्टसंस्थानं । पठितेन शास्त्रेण किं

परिणामं शब्दरहितं । ... कर्तृगरहितं भवति ॥

त्तं चेयणागुणमसद्दं जाणमलिंगग्गहणं ॥ जीवमणिद्दिट्ठसंठाणं ॥ ६४ ॥ पढिएणवि

क्रियते । किं वा श्रुतेन आकर्णितेन किं क्रियते तथा भावरहितेन । भावः आत्मरुचिः कारणभूतः । सागार अनागाराणां ... यतीनां चेति तात्पर्यं

किं कीरइ ॥ किं वा सुणिएण भावरहिएण ॥ भावो कारणभूदो ॥ सायारणयारभूदाणं

द्रव्येण बाह्यकारणेन सकला नग्ना नारकाः तिर्यंचः पशवो जीवाः सर्वजीवसंघाः ... भवंति २८

जीवा नग्नाः

दव्वेण सयलणग्गा ॥ णारयतिरिया य जीवसंघाया ॥ परिणामेण असुद्धा ण भाव ॥ भावश्रमणत्वं

परिणामेन अशुद्धः मलीनपरिणामः कथं न ग्नाः ॥ ६ ॥

दर्शने सम्यक्त्वे सम्यक्चा || आत्मा एव मम प्रत्या | आत्मा मम संवरनिमित्तं || एकः मे शाश्वतः आत्मा अमत्स
रित्रे कार्ये ममात्मैव || ख्यानकार्ये || अविनश्वरः अस्ति

दंसणे चरित्ते य। आदा पच्चक्खाणे। आदा मे संवरे जोगे॥५८॥ एगो मे सासदो अप्पा

ज्ञानदर्शनलक्षणः || शेषा ज्ञानदर्शनव्यतिरिक्ता बाह्या पुत्रकलत्रमित्रादयः पदार्थाः || शुद्धं निर्मलं सुविशुद्धस्वभावं
एते भवंति सर्वे संयोगलक्षणाः संयोगे कर्मबंधे निजस्वरूपं

णाणदंसणलक्खणो॥ सेसा मे बाहिरा भावा॥ सव्वे संजोगलक्खणा॥५९॥ भावेह भावसुद्धं सुद्धस

भावयत भो भव्या आत्मानं शुद्धं प्रक्षिप्य || शीघ्रं चतुर्गतिं त्यक्त्वा यदि इच्छथ यत शाश्वतं || यः भव्यः आसन्न
रहितं अविनश्वरं परमानंदलक्षण मिति

हावं॥ भावहि अप्पा सुविसुद्धणिम्मलं चेव॥ लहु चउगइ चइऊणं जइ इच्छह सासयं सुक्खं॥६०॥ जो

भव्यजीवः भावयन् स्वस्वभावसंयुक्तः शोभनपरिणाम || सः जीवः जरामरणविनाशं करोति स्फुटं निश्चये
युक्तः निर्वाणं ल

जीवो भावंतो जीवसहावं सुभावसंजुत्तो॥ सो जरमरणविणासं कुणइ फुडं लहइ णिव्वा भते परमपदं

जीवः आत्मा जिनप्रज्ञप्तः सर्वज्ञैः || ज्ञानस्वभावः ज्ञानस्वरूपः चैव || सः जीवः आत्मा ज्ञातव्यः || कर्म
नष्टलीनः सहितः

णं॥६१॥ जीवो जिणपण्णत्तो॥ णाणसहाओ य चेयणासहिओ॥ सो जीवो णायव्वो॥ कम्म

वीतरागेन प्रणीतः कथितः

अवगुणरूपेण कृत्वा नटश्रमणः द्रव्यनग्नत्वेन | ये मुनयः रागेण स्त्री... | जिनभावनारहिताः द्रव्यनिर्ग्रंथाः न
मोक्षप्राप्तिर्भवतीत्यर्थः | ते नैव लभन्ते ... | ... धर्मः

णायारो ॥ णडसवणो णग्गरूवेण ॥ ७१ ॥ जे रायसंगजुत्ता ॥ जिणभावणरहिय

जिनसम्यक्त्वरहिताः | न प्राप्नुवंति ते मुनयः समाधिं | बोधं ज्ञानं जिनशासने सर्वज्ञजिनेन्द्रोक्ते वीतरागे | भावेन ... धर्मी

दव्वणिग्गंथा ॥ ण लहंति ते समाहिं ॥ बोहिं जिणसासणे विमले ॥ ७२ ॥ भावेण

... जिनधर्मलक्षणेन | मिथ्यात्वादीन् दोषान् त्यक्त्वा मिथ्या... | पश्चात् द्रव्येण मुनिर्दिगं... | ... प्रकटयति लिंगं जिनमुद्रां ...

होइ णग्गो ॥ मिच्छत्ताई य दोस चइऊणं ॥ पच्छा दव्वेण मुणी ॥ पयडदि लिंगं जिणा

...तेन | भावं त्रिविधप्रकारं ... | शुभं ... अशुभं ... शुद्धं ... | अशुभं आर्तरौद्रध्यानं | शुभ

णाए ॥ ७३ ॥ भावं तिविहपयारं ॥ सुहासुहं सुद्धमेव णायव्वं ॥ असुहं च अट्टरुद्दं ॥ सु

धर्म्यं धर्मध्यानं जिनवरेंद्रैः भाषितं ॥ | शुक्लध्यानं शुद्धस्वभावपरम | आत्मा आत्मनि स्थितं ... ध्यानं ज्ञातव्यं

हधम्मं जिणवरिंदेहिं ॥ ७४ ॥ सुद्धं सुद्धसहावं ॥ अप्पा अप्पम्मि तं च णायव्वं ॥ इ

२९

परिणामरहितं वस्त्रत्वं न प्राप्ताः । नग्नाः ते: ॥ नग्नः पुमान् आप्नोति भवे कष्टं दुःखं ॥ नग्नः संसारसागरे भ्रमति भ्रमणं करोति ॥ नग्नः पुमान् बोधिं

न वल्लत्तलं पत्ता ॥ ८५ ॥ णग्गो पावइ दुक्खं ॥ णग्गो संसारसायरे भमइ ॥ णग्गो ण लह

रत्नत्रयं न लभते ॥ जिनस्य सर्वज्ञदेवस्य वीतरागद्वेषस्य भावना वर्जितः सुचिरं दीर्घकालं ॥ अयशसां अपकीर्तीनां भाजनेन अमत्रेण आधारपात्रेण ॥ हे जीव ते तव नग्नेन किं न किंचित् न कार्यं पाप

इ बोहिं ॥ जिणभावणवज्जिओ सुचिरं ॥ ८६ ॥ अयसाण भायणेण य ॥ किं ते णग्गेण पाव

मलिनेन ॥ पैशुन्यं परदोषग्रहणं हास्य मात्सर्यं परस्पर्द्धा मायाप्रपंचना एतैर्बहुलेन प्रचुरेण श्रमणेन दिगंबरेण ॥ हे जीव हे आत्मन् प्रकट यति जिनवरलिंगं

मलि...णेण ॥ पेसुण्णहाससमच्छर ॥ मायाबहुलेण सवणेण ॥ ८७ ॥ पयडहि जिणवर

जिनवरलिंगं धरतं... अभ्यंतरभावेन जिनसम्यक्त्वेन दोषरहितो भव ॥ भावमलेन अशुद्धपरिणामेन तेन कर्मणा जीवोपि बाह्यपरिग्रहे मलिनो भवति ॥

लिंगं ॥ अब्भंतरभावदोसपरिसुद्धो ॥ भावमलेण य जीवो ॥ बाहिरसंगम्मि मयलि

भवति सम्यक्त्वं ॥ धर्मे दयालक्षणे दर्शने निवासो ... ॥ दोषाणां ... आवासो निवासो इक्षुपुष्पसमः ... ततः निःफलः मोक्षफलरहितः निर्गुणः ज्ञानादिरहितः ...

यइ ॥ ८८ ॥ धम्मम्मि णिप्पवासो ॥ दोसावासो य इच्छुफुल्लसमो ॥ णिप्फलणिग्गु

प्रवासः

विषयेभ्यो विरक्तः श्रवणो दिगंबरः । षोडशवरकारणानि भावयित्वा । तीर्थंकर

जीवो ॥७७॥ विसयविरत्तो समणो ॥ छद्दसवरकारणाइं भाऊण ॥ तित्थयर

नामकर्म । बध्नाति अचिरेण स्तोककालेन । द्वादशविध तपश्चरणे । त्रयोदश १३ क्रियाः

रणामकम्मं ॥ बंधइ अइरेण कालेण ॥७८॥ बारसविहतवयरणे ॥ तेरसकिरि

भावय त्रिविधेन करणेन शुद्धा । मनमत्तदुरितं मनोगजेन्द्रं । ज्ञानांकुशेन हे मुनिप्रवर मुनिश्रेष्ठ । पंच
धरय न
मनोवचनकायेन

याउ भाव तिविहेण ॥ धरहि मणमत्तदुरियं ॥ णाणंकुसएण मुणिपवरा ॥७९॥ पं

विधं वस्त्रत्यागं चेलत्यागं । क्षितिशयनं भूमिशयनं द्विविधं संयमं । भावं आत्मस्वरूपं भावयित्वा जिन सम्यक्त्वं भावयि
त्वा पूर्वं जिन
इन्द्रियसंयमः मनोसंयमः

चविहचेलचायं ॥ खिदिसयणं दुविहसंजमं भिक्खू ॥ भावं भाविय पुव्वं ॥ जिणलिं लिंगं जिन

मुद्रां निर्मलं कथ्यते । यथा रत्नानां मध्ये प्रवरं वज्रं । यथा तरुगणानां मध्ये गोशीर्षं ॥ तथा धर्माणां ३०
रत्नानां मध्ये प्रवरं हीरं चंदनं

गं णिम्मलं सुद्धं ॥८०॥ जह रयणाणं पवरं ॥ वज्जं जह तरुगणाण गोसीरं ॥ तह ध

इति सर्वोत्कृष्टप्रकारेण जिनवरैर्भणितं | यच्छ्रेयस्कं कल्याणभाजनं | तत्समाचरत यूयं भो भव्या आश्रयत | भावोपि दिव्यशिवं अपि सौधर्मादि अभ्युदयस्वर्गापवर्गमोक्षसौ

दि जिणवरेहिं भणियं ॥ जं सेयं तं समायरह ॥ ७३ ॥ भावोवि दिव्व

ख्यभाजनमेव | भाववर्जितः श्रमणः जिनसम्यक्त्वरहितो दिगंबरः | कर्ममलेन मलीमसचित्तेन दोषेन पापेन मलिनचित्तः | तिर्यगालयस्तिर्यग्जाति स्थानं भव

सिवसुह भायणो भाववज्जिओ सवणो ॥ कम्ममलमलिणचित्तो ॥ तिरियाल

यभाजनमेव पापात्मा | खचरामरमनुष्यविद्याधरदेवमनुजानां अंजलिमालाभिः श्रेणिभिः संस्तुताः कर कुड्मलैः स्तुता विशीर्णाः

य भायणो पावो ॥ ७४ ॥ खयरामरमणुयकरं ॥ जलिमालाहिं च संथुया विउला

चक्रवर्तिनां संबंधिनी महती | लभ्यते प्राप्यते बोधिर्लभ्यते हे भव्य अनुत्तम आसन्नभव्य जीव | प्रगलितमानकषायः मानकषायरहितः

इतिश्चराणां लक्ष्मी

॥ चक्कहर राय लच्छी ॥ लब्भइ बोही ण भव्व णुआ ॥ ७५ ॥ पयलियमाणकसाओ

प्रगलितमिथ्यात्वमोहः समचित्तः | प्राप्नोति सारं त्रिभुवनसारं श्रेष्ठां बोधिरत्नत्रयप्राप्तिरूपां जिनशासने हे जीव

पयलिय मिच्छत्त मोह समचित्तो ॥ पावइ तिहुयणसारं ॥ बोही जिणसासणे जीव

प्रतिपादितं ॥ अथ पुनः आत्मानं नेच्छति न भावयति ॥ पुण्यं स करोति निरवशेषाणि समस्तानि ॥ तथापि नानाविधानि पुण्यानि कुर्वन्

त्ति हिंडं ॥ ८३ ॥ अह पुण अप्पा णिच्छदि पुण्णाइं करेदि णिरवसेसाइं ॥ तह वि

अपि सिद्धिं न प्राप्नोति ॥ संसारस्थः अनंतसंसारी पुनर्भणितः कथितः आगमे भणितः ॥ एतेन कारणेन आत्मानं ॥ तं आत्मानं श्रद्धधाति

ण पावइ सिद्धिं ॥ संसारत्थो पुणो भणिदो ॥ ८४ ॥ एएण कारणेण य तं अप्प

त्रिविधेन मनोवचनकायैः ॥ येन कारणेन लभध्वं मोक्षं ॥ तं आत्मानं जानीत प्रयत्नेन ॥ अन्यच्च

परमात्मानं हिताय हेतु

सद्दहेह तिविहेण ॥ जेण य लहेह मोक्खं ॥ तं जाणिज्जह पयत्तेण ॥ ८५ ॥ मच्छो

मत्स्योऽपि शालिसिक्थः ॥ अशुद्धभावः सन् गतः प्राप्तः महानरकं ॥ इति ज्ञात्वा आत्मानं

वि ॥ मच्छो वि सालिसित्थो ॥ असुद्धभावो गओ महाणरयं ॥ इय णाउं अप्पा

णं ॥ भावहि जिणभावणा णिच्चं ॥ ८६ ॥ बाहिरसंगच्चाओ ॥ गिरिसरिदरिकं

शालिसिक्थः तंदुलमत्स्यः २८

मध्येप्रवरंश्रेष्ठं। जिनधर्मं सर्वतत्त्वप्रणीतं भावय रोचय भवमथनं संसारनाशं। सः धर्मः कीदृशो भवति तद्यथा॥

म्माणं पवरं जिणधम्मं भावि भवमहणं॥८२॥ तं धम्मं केरिसं हवदि त्तं जह॥

पूजादिषु व्रतसहितं॥ पुण्यं स्वर्गसौख्यदायकं कर्म जिनैस्तीर्थंकरपरमदेवैः जिनशासने भणितं। मोहः पुत्रकलत्रधनादिषु क्षोभः परीषहः तद्विरहितः

पूयादिसु वयसहियं। पुण्णं हि जिणेहि सासणे भणियं॥ मोहक्खोहविहि

परिणाम आत्मनः शुद्धबुद्धैकस्वभावस्य धर्मः॥ श्रद्दधाति प्रत्येति निश्चयो दृढहेतुत्वेन रोचते तत्रैव धर्मं विकरोति पुनरपि [illegible]॥

णो॥ परिणामो अप्पणो धम्मो॥८३॥ सद्दहदि य पत्तेदि य। रोचेदि य तह पुणो

स्पर्शयति॥ पुण्यं तदपि केवलं ज्ञानरूपं कर्मक्षयनिमित्तं पुण्यं न भवतीति ज्ञातव्यं सः द्रव्यलिंगः गृहस्थलिंगः पुण्यकर्मक्षय निमित्तं न भवतीति ज्ञातव्यं

फासेदि॥ पुण्णं भोयणिमित्तं। ण हु सो कम्मक्खयणिमित्तं॥८४॥ अप्पा अप्प

आत्मनि रतः। रागादिसकलदोषपरित्यक्तः॥ संसारसमुद्रतरणहेतुः॥ धर्म इति जिनैर्निर्दिष्टं आत्मा शुद्धबुद्धैकस्वभावः

म्मि रओ॥ रायाइसु सयलदोसपरिचत्तो॥ संसारतरणहेदुं धम्मो त्ति जिणेहि

कादरणभृतः

निर्द्वेषेणसुविशुद्धेनभावेनपरि णामेणसंयुक्ताः । भवंतिसंजायंतेशिवालयवा सिनःसिद्धिपदगामिनः । त्रिभुवनस्यमस्तकोपरिमुकुटस्थानःसिद्धाः ।

ण सुविसुद्धभावसंजुत्ता ॥ हुंतिसिवालयवासी ॥ तिहुयणचूडामणीसिद्धा ॥९१॥ दं

दंशाश्चमशकाश्चदंशमशकपरीषहाः सहस्वहेमुने सकलकालं शरीरेण । कुत्सितेनजिनवचनेनप्रमाद रहितः ॥ संयमघातं

सदंसमसयपरीसह ॥ सहहिमुणीसयलकालकाएण ॥ सुत्तेण अप्पमत्तो ॥ संज

॥ अनुष्य ॥ यथाप्रस्तरःपाषाणः नभिद्यते नपरिणमति अंतःआर्द्रोनभवति ॥ परिस्थितदीर्घकालंप्रचुरकालंउद । तथामुनि केनजलेनमध्येछिद्रितः

घादंपमुत्तूण ॥९२॥ जहपत्थरोणभिज्जइ ॥ परिट्ठिओदीहकालमुदएण ॥ तहसा

उपसर्गपरीषहोदयेनजलेनभिन्नोनभवतीति । भावयमुनाभिं[illegible]तयअनुप्रेक्षाः अनित्याद्याः प्रपराः रिमत्रयसाधकानु भिद्यते ॥

हुणाविभिज्जइ ॥ उवसग्गपरीसहेहिंउदएण ॥९३॥ भावहिअणुवेक्खाओ ॥ अवरे

पंचविंशतिभावनाःभावय ॥ भावरहितेनश्रुनेः किमपि न साध्य ॥ बाह्यलिंगेनसिंहनकायेनकिंकर्त्तव्यं ॥ सर्वविरतोपिश्च

पणवीसभावणाभावि ॥ भावरहिएणकिंपुण ॥ बाहिरलिंगेणकायव्वं ॥९४॥ सव्वविर किमपिसाध्यंनभवति

गुफायांआवासःवसतिः। सकलशास्त्रंवचनानुप्रेक्षाम्नाय। निरर्थकःभावरहितानांजिनसम्यक्त्व॥ त्वंभजयइंद्रियसेवां
धर्मोपदेशोलक्षणंतानाध्ययनं पिवर्जितानां
दसाइज्झावासो सयलो णाणज्झयणो णिरत्थओ भावरहियाणं॥८७॥ भंजसु इं
महय॥ भंजयमर्दयमनोमर्करं चपलस्वभावत्वात्प्रयत्नेनस्त्रीसंगपरित्यज। लोकानांरंजनकारणंबाह्यकर्तोकानां
भावलक्षणानांरंजनकारणंमनरंजनेमाकार्षीः शेषीव मनरंजने तथा धुणमा
दियसेणं भंजसु मणमक्कडं पयत्तेण॥ मा जणरंजणकरणं बाहिरवयवेस तं कुण॥ कुरु
॥नवनोकषायवर्गं॥ तथामिथ्यात्वंपंचप्रकारंत्यजतत्वार्थ। चैत्यानांश्रीसिद्धादिप्रतिमा निर्ग्रंथानां
शुद्धात्मलक्षणयाभावशुद्ध्या जिनवचनस्यसिद्धांतस्य
८८॥ णवणोकसायवग्गं मिच्छत्तं चयसु भावसुद्धीए। चेइयपवयणगुरूणं॥ कर
भक्तिंकुरुजिनाज्ञयाजिनप्रणीतंतत्व। तीर्थंकरसर्वज्ञदेवभाषितं॥ गणधरदेवैःगौतमस्वाम्यादिभिर्ग्रं॥ भावय
पदेशेन ग्रंथं थितंसम्यक्तत्वंसम्यक्प्रकारेण
हि भत्तिं जिणाणाए॥८९॥ तित्थयरभासियत्थं गणहरदेवेहिं गंथियं सम्मं॥ भाव
अहर्निशंअहोरात्रंअनुपमं॥ विशुद्धभावेननिर्दोषभावेनचलमलिन॥ श्रुतज्ञानसागरंज्ञानपानीयं निर्मलंके
परिणामरहितेनज्ञानंभावेनीयं
हि अणुदिणु अतुलं विसुद्धभावेण सुयणाणं॥९०॥ पाऊण णाणसलिलं णिम्म

दीर्घसंसारे । प्राप्नुवंति लभंते भावश्रवणाः सम्यग्दृष्टयः । कल्याणानां पंचकल्याणपरंपराणि मोक्षाणि एवं विधानि सौख्यानि । दुःखानि प्राप्नुवंति द्रव्यश्रवणाः नग्नाः जिनसम्यक्त्वरहिताः

हसंसारे ॥ ९९ ॥ पावंति भावसमणा ॥ कल्लाणपरंपराइं सोक्खाइं ॥ दुक्खाइं दव्वस

नरकतिर्यक्कुत्सितदेवयोनौ उत्पत्तिस्थाने । षट्चत्वारिंशद्दोषदूषितं मलिनीकृतं अशनं पिंडं ग्रसित्वा भक्षित्वा

वणा ॥ णरयतिरियकुदेवजोणीए ॥ १०० ॥ छायालदोसदूसियमसणं गसिउं अ

अशुद्धभावेन मिथ्यादृष्टि । प्राप्तोसि हे जीव त्वं महद्व्यसनं । तिर्यग्गतौ तिर्यग्योनौ अनात्मवशः इंद्रियाधीनः । सचित्तभक्तपानं

वर्तिणमे न कष्ट

सुद्धभावेण ॥ पत्तोसि महावसणं ॥ तिरियगइए अणप्पवसो ॥ १०१ ॥ सचित्तभ

अप्रासुकभोजनं । गृद्ध्या अतिईच्छया दर्पेण उत्कट त्वेन बुद्धिहीनः प्रकर्षेण भुक्त्वा । प्राप्तोसि त्वं भो भव्य सिके तीव्रं असातं नरकदुःखं । अनादिकालेन आसंसारं यावत् त्वं चिंतय हे आत्मन्

णाराणादिकं

त्तपाणं ॥ गिद्धीदप्पेणधी पभुत्तूण ॥ पत्तोसि तिव्वदुक्खं ॥ अणाइकालेण तं चिंत ॥ १०२

कंदं सूरणादिकं मूलं बीजं च पुष्पं सेवंत्यादि पत्रं नागवल्लीदलं । अशायित्वा भक्षित्वा मानेन मान गर्वेण । भमितोसि भ्रमितः त्वं अनंतसंसारे

एकादिकं

कंदंमूलंबीयं ॥ पुप्फंपत्ताइ किंचि सचित्तं ॥ असिऊण माणगव्वे ॥ भमिओसि अणं

किंचित् सचित्तं किमपि हरितादिकं

अपर्यंतभवसंकटे

महाव्रती अपि हे जीव | नवपदार्थान् जीवादीन् सप्ततत्वानि | जीवसमासान् हे मुने | चतुर्दशगुणस्थान
भावय पुण्यपापरहितानि

ओ वि भावहि | णवपयत्थाइं सत्ततच्चाइं | जीवसमासाइं मुणी | चोदसगुणठाण

नामानि | भावय हे जीव पंचप्रकारं ज्ञानं अज्ञाननाशनं शीघ्रं | एतेषां भावनाभावितः सन्

णामाइं ॥९५॥ भावहि पंचपयारं | णाणं अण्णाणणासणं सिग्घं | भावणभाविय

सहितः | स्वर्गमोक्षसुखभाजनः भवति | नवविधं ब्रह्मचर्यं हे जीव त्वं प्रकटय | अब्रह्मचर्यं दशवि

सहिओ || दिवसिवसुहभायणो होइ ॥९६॥ णवविहबंभं पयडहि | अब्बंभं दसवि

धं प्रमुच्य परिहृत्य | मैथुनसंज्ञासक्तः सन् | हे जीव त्वं भ्रमितोसि भ्रांतोसि भवार्णवे संसारसमुद्रे भयानके | भावेन जिनसम्यक्त्वेन सहितेन

हं पमुत्तूण || मेहुणसण्णासत्तो | भमिओसि भवण्णवे भीमे ॥९७॥ भावसहिदो

सहितः मुनिः | प्राप्नोति आराधनाचतुष्कं | भावरहितश्च जिनसम्यक्त्वरहितो हे प्रधानमुनिः | भ्रमति पर्यटति चिरं दीर्घकालं दीर्घसंसा

य मुणिणो | पावइ आराहणाचउक्कं च | भावविरहिदो य मुणिवर | भमइ चिरं दी रे

ज्ञानदर्शनचारित्रतपसां आराधकत्वं प्राप्नोति ९८ हे मुनिवर मुनिश्रेष्ठ ९८

क्षमादिपरिणामेन परिसमंतात् प्रमत्यरहि- । पापंकर्म (?) । क्षमादिपरिणामेन परिसमंतात्
ताः दिगंबराः श्रवणा महामुनयः । ते... । मनोवचनकायप्रकारेण मं(?) तिः

णासणठं भावेण य णिम्ममा सवणा ॥१०६॥ पावं खवइ असेसं खमाय पडिमंडि

...मिनः मुनिप्रवरः मुनि । खेचराणां विद्याधराणां ... । ...भिः ... मुनि ... । इति ... तीर्थंकरपद

ओ य मुणिपवरो । खेयरअमरणराणं पसंसणीओ धुवं होइ ॥१०७॥ इय णाऊ

... क्षमादीन् ज्ञात्वा ... मनोवचनकायेन ... । चिरंदीर्घकालं संचितः क्रोधा...

...जीवानां ... गिः ... ते

ण खमागुण खमेहि तिविहेण सयलजीवाणं । चिरसंचियकोहसिहिं वर

...क्षमासलिलेन ... पानीयेन सिंच । दीक्षाकाले ... । भावय ... । अविकारं ... दोष रहितं सम्य

...त्वं स्मर । ...दर्शनेन विशुद्धः

खमसलिलेण सिंचेह ॥१०८॥ दिक्खाकालाईयं भावइ अवियारदंसणविसुद्धो

उत्तम ... महामुनयः । असाराणि ... साराणि ... मुनिः ज्ञात्वा । चतुर्विधं लिंगं ... हेतुना

... निमित्तं

उत्तमबोहिणिमित्तं असारसाराइं मुणिऊण ॥१०९॥ सेवहि चउविहलिंगं

३५

दीर्घसंसारे । विनयं पंचप्रकारं करजोटनपादपतनअभ्युत्थानंस्वागतभावएं ज्ञानदर्शनचारित्रतपउपचार. विनयं पंचप्रकारं हे आत्मन् त्वं पालय मनोवचनकाययोगेन । अविनयनरा विनयरहिता

त संसारे ॥१०२॥ विणयं पंचपयारं ॥ पालहि मणवयणकायजोएण ॥ अविण-

सुविहितां तीर्थंकरनामप्रसिद्धां । मुक्तिं ततः कारणात् अविनयनराः न लभन्ते । निजशक्त्या हे महायशः आत्मन् भक्तिरागेण

यणरासुविहिदं ॥ तत्तो मुत्तिं ण पावंति ॥१०३॥ णियसत्तीए महाजस ॥ भत्तिरा-

नित्यकाले नित्यसमये । त्वं कुरु जिनभक्तिपरं उत्कृष्टं । वैयावृत्यं दशविकल्पं दशभेदं । यः कश्चित्कृत

येण णिच्चयालम्मि ॥ तं कुण जिणभत्तिपरं ॥ विज्जावच्चं दसवियप्पं ॥१०४॥ जं किं-

दोषः । मनोवचनकायैः अशुभभावेन रागद्वेषमोहादि दुःपरिणामेन । तं दोषं प्रतीचारादिकं गर्हस्व प्रकाशय गुरुसमीपे गारवं गर्वं मायां च मुक्त्वा परिहृत्य

चि कयं दोसं ॥ मणवयकाएहिं असुहभावेण ॥ तं गरहि गुरुसयासे गारव मायं च मु-

दुर्जनानां पुरुषदेवनिंदकानां आगमस्यावहेलकानां वचनचपेटां किंभूतां चपेटां निष्ठुरां । पापकर्मप्रकृतिरूपं कटुं कटुकां सहन्ते सत्पुरुषा महामुनयः । क्षिपति अयोग्यं समयं

त्तूण ॥१०५॥ दुज्जणवयणचडक्कं ॥ णिट्ठुरकडुयं सहंति सप्पुरिसा ॥ कम्ममलणा-

तत्वस्वरूपं यावन्न चिंतयति चिंतनीयानि । तावन्न प्राप्नोति जीवः आत्मा । जरामरणविवर्जितं स्थानं परमनिर्वाणपदस्थानप्राप्नोति
धर्मशुक्लध्यानादीनि

वइतच्चं जावण चिंतेइ चिंतणीयाइं ॥ तावण पावइ जीवो जरमरणविवज्जियं ठाणं ॥

पापं पचति अशेषं समस्तं भावपरिणामैः । परिणामै... निः जीवः पापं दूरीकरोति पुण्यं अशेषं सर्वं पचति निर्मलयति जिन
णामं पचति, निर्जरयति भावपरिणामैः । सम्यक्त्वपरिणामात् बंधः प्रकृति स्थिति अनुभाग प्रदेश मोक्षः

११४ ॥ पावपयइ असेसं ॥ पुन्नमसेसं च पयइ परिणामो ॥ परिणामादो बंधो ॥

सर्वकर्मक्षयलक्षणं परमनिर्वाणं । मिथ्यात्वं पंचविधं पंचविंशति कषायाः । योगाः पंचदश १५ भेदाः एवं भेदाः ५७
जिनशासने परिणामादेव दृष्टः असंयमो द्वादशविधः अशुभलेश्याः कृष्णनीललेश्या

मुक्खो जिणसासणे दिट्ठो ॥ ११५ ॥ मिच्छत्तकसायसंजमेहिं जोगेहिं असुहलेसेहिं ॥

एतैः समस्तैः बध्नाति अशुभकर्म । जिनवचनपराङ्मुखः जीवः मिथ्यादृष्टिः । तस्मात् मिथ्यादृष्टिजीवात् विपरीतः सम्यग्दृष्टि आत्मा । जीवः बध्नाति ॥ शुभकर्म पुण्यकर्म तीर्थंकर

बंधइ असुहं कम्मं ॥ जिणवयणपरंमुहो जीवो ॥ ११६ ॥ तव्विवरीउ बंधइ सुहकम्मं बंध

भावशुद्धिमापन्नः सम्यक् । द्विविधप्रकारं द्वयोः भेदयोः प्रकारं बध्नाति संक्षेपेणैव उच्चरितं कथितं ज्ञानावरणादिभिः ३५
जीवः

भावसुद्धिमावन्नो ॥ दुविहपयारो बंधइ ॥ संखेवेणेव वज्जरियं ॥ ११७ ॥ णाणावर

अभ्यंतरलिंगं जिनसम्यक्त्वं तस्य शुद्धिं | बहिर्लिंगं द्रव्यौ कृत्यं चतुर्वि | स्फुटं निश्चयेन भावरहितानां | आहारभयपरि

आपन्नः प्राप्तः | धलिंगं अकार्यं | मिथ्यादृष्टीनां द्रव्यवेषाणां अकार्यं

अब्भंतरलिंगसुद्धिमावण्णो || बाहिरलिंगमकज्जं | होइ फुडं भावरहियाणं ||११०|| आ | ग्रहमैथुनसं

ज्ञाभिर्मोहितो आत्मस्वरूपाच्चलितः असु त्वं असि भवसि त्वं | भ्रांतः हे जीव त्वं संसारवने | अनादिकालं सर्वकाले

भ्रमितः भववने | अनात्मवशः

हारभयपरिग्गह || मेहुणसण्णेहिं मोहिओसि तुमं || भमिओ संसारवणे || अणाइका

विषयकषायाद्यरंजितहृदयः | बहिः शयनं आतापनं उष्ण | तरुमूलादीन् उत्तरगुणान् येषां | शीतकाले अनावृतिस्था

काले आतापनयोगधर | काले तरुमूले स्थितिः | नोष्यितं कुरु भावविशु

लं अप्पवसो ||१११|| बाहिरसयणत्तावण || तरुमूलाईणि उत्तरगुणाणि || पालहि

शुद्धः सन् पालय | पूजा लाभ ख्यात्यादिकं अनिच्छन् | हे जीव त्वं भावय प्रथमं तत्वं | द्वितीयं तृतीयं चतुर्थं

जीवतत्वं | अजीवं | आस्रव | बंध

भावविसुद्धो || पूयालाहं ण ईहंतो ||११२|| भावहि पढमं तच्चं || बिदियं तदियं चउ

पंचमकं | त्रिकरणशुद्धः भावय आत्मा | अनादिनिधनं आद्यंतरहितं त्रिवर्गहरं | यावत्कालेन भावयति

संवर

त्थपंचमयं || तियरणसुद्धो अप्पं || अणाइणिहणं तिवग्गहरं ||११३|| जावण भा

धर्मार्थकामवर्गत्रयवर्जितं १

बंधः निर्जरा मोक्षः सप्तमः

भवकरकं संसारहदं धर्मध्यान | यथा दीपः अपोतिगर्भगृ | मारुतेन पवनाबाधा: संजाताबाधा | तथा रागानि
शुक्लध्यानकुठारेण | हे प्रपवरके स्थितः सन् | वीजनबाधाविवर्जितः ज्वलति उद्योतं करोति | लरहितो

णरेहिं भवरुक्खं ॥१२१॥ जह दीवो गब्भहरे मारुयवाहाविवज्जिओ जलइ तह रा

वानिलाचवलनरहितः नारीपवनरहितः शुक्लध्यानप्रदीपो पि प्रज्व | ध्यायस्व हे जीव हे आत्मन् पंचापि गुरून् पंचपरमेष्ठि
लति उद्योतं करोति | नः मंगललो

यानिलरहिओ झाणपदीओवि पज्जलई ॥१२२॥ झायहिं पंच वि गुरवे मंगलचउ

कोत्तमशरण

शरणलोकपरिवृतान् एते परमेष्ठिनो | नरसुरखेचरमहितान् | आराधनानायकान् स्वामिनः वीरान्
मं: अर्हंतो ते प्र तिप दो ते | कर्मशत्रुक्षयकरणात् | महाव्रीन्

सरणलोयपरियरिए ॥ णरसुरखेयरमहिए ॥ आराहणणायगेवीरे ॥१२३॥

ज्ञानमयं सम्यग्ज्ञानमेव विमलं निर्मलं शीतलं पानीयं शीतलं प्राप्य भव्यजीव | व्याधिजरामरणवेदनादाह
भावेन जिनभक्त्या भाव्य | विमुक्ताः शिवाः भवंति निर्वृत्यमिति

णाणमयविमलसीयल ॥ सलिलं पाऊण भवियभावेण ॥ वाहिजरमरणवेय

सम्यग्ज्ञानजलं पीत्वा तदयगात्मपरममंगल ॥ यथा बीजे नष्टे कारणे बीजे दग्धे भस्मीकृते नापि नैव रोहति प्रादुर्भवति
भव्याः सिद्धा भवंति | अंकुरः महीपीठे भूमौ तथैव कर्मबीजमोक्ष | दग्धे नष्टे कर्म भवति

णडाहविमुक्का सिवा हुंति ॥१२४॥ जह वीयम्मि दड्ढे णविरोहइ अंकुरो य महीपी ३८

वक्तारादुत्तरप्रकृ । अष्टभिः कर्म्मभिः वेष्टितश्चाहं अश्चचत्वा । रिंशदधिकशतप्रकृतिभिः उत्तरोत्तरप्रकृ । तिभिः असंख्यातादिभिः अनंतानंतकर्मभिः अहं वेष्टितोऽस्मि दग्ध्वा भस्मीकृत्य तानि कर्माणि इदानीं

णादिहिं चय ॥ अट्ठहिं कम्मेहिं वेढियो य अहं ॥ दहिऊण इण्हिं पयडमि ॥ अणंत

प्रकटयामि अनंतज्ञानादिगुणं चेतनां । शीलानां सहस्राणि अष्टादश । चतुरशीतिर्गुणगणानां लक्षाणि चतुरशीति लक्षाणि यः

णाणादिगुणचिंतां ॥११८॥ सीलसहस्सट्ठारसं ॥ चउरासीगुणगणाण लक्खाइं

भावय अनुदिनं अहर्निशं निखिलं समग्र । असत्प्रलापेन मिथ्या निरर्थकवचनेन बहुना किं न किमपी त्यर्थः । ध्यायस्व एकाग्रेण चिंतय धर्मध्यानं शुक्लं ध्यानं

भावहि अणुदिणु णिहिलं ॥ असप्पलावेहिं किं बहुणा ॥११९॥ झायहि धम्मं सुक्कं

आर्तरौद्रे ध्याने अशुभध्याने मुक्त्वा परित्यज्य । आर्तरौद्रध्याने ध्यातानि विचारितानि । इमेन जीवेन भवतेन जीवेन चिरकालं दीर्घकालं धर्मध्यानं शुक्लध्यानं न ध्यातं । ये केपि

अट्ट रउद्दं च झाण मुत्तूण ॥ रुद्दट्टझाइयाइं ॥ इमेण जीवेण चिरकालं ॥१२०॥ जे

द्रव्यश्रमणाः शरीरमात्रेण । इंद्रियाणां पंचेंद्रियाणां सुखेषु आकुलाः । छिंदंति खंडयंति भावश्रमणाः । ध्यानकुठारेण दिगंबराः

केवि दव्वसवणा ॥ इंदियसुहआउला ण छिंदंति ॥ छिंदंति भावसवणा ॥ झाणकु

जीवा न छिंदंति भववृक्षं । भावदिगंबराः

विवरप्रभृतिभिर्निर्मितैः ॥ नैरपि मोहं न याति लोभं ॥ को सौ जिनभावनाभावित जिनसम्य | किंपुनर्गच्छति
न गच्छति | क्त्वेन वासितः धीरः योगीश्वरः

रिस अमरखयरेहिं । तेहिं पि ण जाइ मोहं जिणभावणभाविओ धीरो ॥१२९॥ किं पुण

मोहं लोभं प्रति । नरवराणां नरवसंबंधिनां सौख्यानां सुराणां । आनन्दादिपञ्चप्रविभवलं निरीक्षमाणोऽपि विंतयन्नपि
तु न गच्छति मोहं । इंद्रादीनां अल्पवलानां अल्पसाराणां । विचार स्वयं मोक्षं अनंतसुख...यकं मुनिधवलः

गच्छइ मोहं णरवरसुरसुक्खाण अप्पसाराणं । जाणंतो पस्संतो चिंतंतो मोक्ख मुणिधवलो ॥

मुनिवृषभः मुनिश्रेष्ठः । उत्थरइ आक्रामति जो यावत् जरा हन्त्वा । रोगाग्नि यावत् दहति न भस्मी करोति । इंद्रियाणां पंचेंद्रियाणां
वस्त्राक्रम्य कमते | देहकुटिं शरीरकुटीं । | बलं साम

त्थं वलं नो ॥१३०॥ उत्थरइ जा ण जरओ रोयग्गी जा ण डहइ देहउडिं । इंदियबलं | र्थं

यावत्कालं न विगलति | तावत्कालं हे मुने कुरु विधेहि आत्मनः हितं मो...साध । षट्जीवानां दयां कुरु षट् कायानां त्यजन्
गच्छति | ये त्यर्थः । छिन्ने हि षडायतनानि परिहर नि...

ण वियलइ ताव तुमं कुणहि अप्पहियं ॥१३१॥ छज्जीव छडायदणं णिच्चं म

मनोवचनकाययोगैः कृत्वा | दयां कुरु परिहर षडायतनानि हे मुनिवर | भावय अपूर्वं आत्मभावनां हे महासत्व
हे मुनिश्रेष्ठ मुनिवृषभ भावय | हे धर्मपरिणाम

णवयणकायजोएहिं । कुण दय परिहर मुणिवर भावि अपुव्वं महासत्त ॥१३२॥ ३७

तेन प्रकारेण कर्मबीजदग्धे भस्मीकृते सति भवांकुरः संसारांकुरः । भावश्रवणः सम्यग्दृष्टिर्दिगंबर । सौख्यानि
जन्मलक्षणः नैव प्रादुर्भवति भावश्रवणानां रः प्राप्नोति न भते नीन्मोक्षपर्यं

दे ॥ तह कम्मबीयदड्ढे भवंकुरो भावसवणाणं ॥१२५॥ भावसवणो य पावइ सु मानं तसौ

दुःखानि श्रमणानां रूपाणि द्रव्यश्रमण । इति ज्ञात्वा गुणदोषान् भावेन जिनभक्त्या संयुक्तो भव एवं ख्यानि
णः द्विजः वरः मिथ्यादृष्टिः प्राप्नोति सति दोषलक्षं तेन युक्तो भव हे मुने ।

क्खाइं दुहाइं दव्वसवणो य ॥ इय णाउं गुणदोसे ॥ भावेण य संजुदो होहि ॥१२६॥

तीर्थंकरगणधरादीनि सौख्यानि अभ्युदयपरंपराणि कल्याणपरंपराणि प्राप्नुवंति लभंते भावसहिताः । संक्षेपेण जिनवरैः

तित्थयरगणहराइं ॥ अब्भुदयपरंपराइं सुक्खाइं ॥ पावंति भावसहिया ॥ संखेवि जि स उ

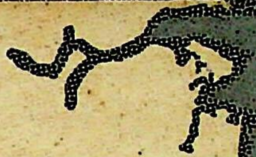
उक्तं कथितमिदं वचनमिति । ते मुनिपुंगवा धन्याः पुण्यवंतः भवंतु सम्यग्दर्शनसम्यग्ज्ञानसम्य । भावेन शुद्धात्मपरिण
तेभ्यो नमः नमस्कारः [illegible] शुद्धेभ्यः निरतिचारेभ्यः । मेन जिनसम्यक्त्वेन सहि

॥ णेहिं वज्जरियं ॥१२७॥ ते धण्णा ताण णमो ॥ दंसणवरणाणचरणसुद्धाणं ॥ भावस तेभ्यः

नित्यं सदैव त्रिविधेन मनोवाक्कायेन [illegible] नमस्कारेण । महर्द्धिकैः कल्पवासिभिः तु किंनरकिंपुरुषअसुरवर
प्रनष्टा मायापरवंचना येभ्यस्ते । [illegible] अनुपमा विक्रियां कृत्वा

हियाण णिच्चं ॥ तिविहेण पणट्ठमायाणं ॥१२८॥ इड्ढिमतुलं विउव्विय ॥ किंनरकिंपु

कुर्वता

न मुंचति प्रकृति मिथ्यात्वं अभव्यः सुगुडं अपि आकर्ण्य प्रणीतं धर्मं जिन। गुडमुक्तं दुग्धं पिबंतो पि न पन्न
ग्रपन्नगो वा प्रणीतं धर्मं
णमुयइ पयडि अभविओ॥ सुट्ठुवि आयण्णिऊण जिणधम्मं॥ गुडदुद्धंपि पिबंता॥ णप
गाः सर्पाः निर्विषाः भवंति। मिथ्यात्वेन छन्ना आच्छादिताः दृष्टिः लोचनं। दुर्बुद्धिः रागग्रहमुक्तचित्तैः कुत्सितपरिणामैः धर्मं
णया णिव्विसा हुंति॥१३७॥ मिच्छत्तछण्णदिट्ठी॥ दुद्धीए दुस्सहियचित्तेहिं॥ धम्मंजि
जिनप्रणीतं प्रति। अभव्यजीवः रत्नत्रयअयोग्यः अ। कुत्सितधर्मे हिंसाधर्मे रतः। कुत्सितपाखंडिनां भक्तिसंयुक्तः कुर
वादितं आत्मने न रोचयति तत्परः ओदनपात्र दपं तरं भोजन
णपण्णत्तं॥ अभव्वजीवो ण रोचेदि॥१३८॥ कुच्छियधम्मम्मि रओ॥ कुच्छियपासंडभ
दानादितत्परमनाः कुत्सितं तपः कुर्वन्। कुत्सितगतेर्नरकतिर्यग्योनिमलिनामनुर॥ इति अनुना प्रकारेण मिथ्या
तत्तपः कुर्वन् ज्योतिष्क किल्विष देवादिगते भाजनं स्यात् सवासे:
त्तिसंजुत्तो॥ कुच्छियतवं कुणंतो॥ कुच्छियगइभायणो होई॥१३९॥ इयमिच्छत्तावा
कुनयैः कुत्सितनयैः कुशास्त्रैः मोहितः जीवः भ्रांतः अनवरतं ... इति मोहेयो गीश्वर इति ... १४०
से॥ कुणयकुसत्थेहिं॥ मोहिओ जीवो॥ भमिओ अणाइकालं॥ संसारे धीर चिंतेहि॥
अनादिकाले बहुसंसारे

दशविधानां प्राणानां आहारः अनंतानंतसंसारसमुद्रे भ्रमता सुखभोगविनाशकारकः आहारदशप्राणानां त्रि
पंचेंद्रियादीनां प्राणानां त्वया कवलितः पर्यटतापरिभ्रमणेन लार्थं भोगसुखहेतवे विध्वंसनं साधर्मनां पुत्रा

दसविहपाणाहारो अणंतभवसायरे भमंतेण ॥ भोयसुहकारणट्ठं कदो य तिवि

सकलजीवानां चातुर्गतिकप्राणिना ॥ प्राणिनां वधः कृतो हे मुने ॥ चतुरशीतिलक्षयोनीनां मध्ये उत्पद्यमानो

त्रिसर्वथाः

हेण सयलजीवाणं ॥१३॥ पाणिवहेहिं महाजस ॥ चउरासीलक्खजोणिमज्झम्मि उ

प्पज्जमाणस्स ॥ जातो नित्यधारा [illegible] दुःखं । जीवानां हे मुने त्वं अभयदानं देहि हे साधो प्राणभूतस

नित्यं [illegible] त्रिविधेन

पाउं तु मरंतो ॥ पत्तो सि णिरंतरं दुक्खं ॥१४॥ जीवाणमभयदाणं देहि मुणी पाणभूय

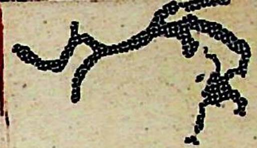
त्वानामपि । पंचकल्याणसुखपरंपरा ॥ त्रिविधमनुष्या मनोवचनकाय ॥ अशीति-अग्रंशतानां क्रियावादिनां अक्रि

त्रिविधं निर्मलतयैकं नामकर्मसु निर्मलतया दिक्रियावादिनां अज्ञानानां

सत्ताणं ॥ कल्लाणसुहणिमित्तं परंपरा तिविहसुद्धीए ॥१५॥ असियसयं किरियवाई

अक्रियावादिनां चतुरशीतिः अज्ञानानां [illegible] सप्तषष्टि ६७ भेदा भवंति ॥ विनयवादिनां द्वात्रिंशद्भेदाः ३२ भवंति

चतुरशीति ८४ अक्किरियाणं च होइ चुलसीदी ॥ सत्तट्ठी अण्णाणी ॥ वेणइया होंति बत्तीसा ॥१६॥

दर्शनधरो निर्मलस्य जिनभक्तितत्परः जिनसम्यक्तत्परः स्यात् । यथा येन प्रकारेण तारागण सहितं शशधरबिंबं
मस्तकमंडितो मुनिः श्राव धानो जीवः शोभते सहितं युक्तं चंद्रमंडलं
कोवा दंसणधरो ॥ जिणभत्तिपवयणे जीवो ॥ १४४ ॥ जह तारायणसहियं ससहरबिं
बिंबं खे गगनमंडले अ(सु)पटे । तथा तेन प्रकारेण भावितं व्रतं तपो मै(?) हितं निरतीचारमूलत सहितं जिनलिंगं निर्ग्रंथमुनिपुंगव
गोदिह बंखमंडले विमले ॥ भाविय तववयविमलं ॥ जिणलिंगं दंसणविसुद्धं ॥ १४५ ॥ वेषः दर्शनेन
इति अमुना प्रकारेण ज्ञात्वा सम्यक्त्व । दर्शनरत्नं सम्यक्त्वरत्नं धरत कुरुधी भो सारं उत्तमं गुणरत्नानां मध्ये सम्यक्त्वेन वि
भावगुणदोष भव्या भावेन विशुद्धपरिणामेन । श्रेष्ठं तादीनां मध्ये सम्यक्त्वं सारं शुद्धं निर्मलं
॥ इय णाउं गुणदोसं ॥ दंसणरयणं धरेह भावेण ॥ सारं गुणरयणाणं ॥ सो
सोपानं आरोहणं प्रथमं कस्य मोक्षस्य । तेन जीवो भव्य आत्मा कर्ता वर्तते केषां कर्ता न पुण्यपापद्रव्यादिभोक्ता आत्मा कः
मोक्षस्य आत्माद्वस्य इति अव्ययार्थ शरीरसंयुक्तः आत्मा अतीन्द्रिय अमूर्तः अनादिनिधनः अनाद्यनंतः
वाणं पढममोक्खस्स ॥ १४६ ॥ कत्ता भोइ अमुत्तो ॥ सरीरमित्तो अणाइणिहणोय ॥ देनाति
दर्शनज्ञानोपयोगः केवलदर्शन । निर्दिष्टः प्रतिपादितः कथितः आत्मा । रससहितं षड्रसवर्जितं रूपरहितं अमूर्तं १२
नामं द्विविधोपयोगः जिनवरेंद्रैः सर्वज्ञदेवैः केवलीविर्षे(?) ते
दंसणणाणु । वओगो ॥ णिद्दिट्ठो जिणवरिंदेहिं ॥ १४७ ॥ अरसमरूवमगंधं ॥ अव्व
निश्चयनयेन तु केवलज्ञानस्य केवलदर्शनस्य च कर्ता वर्तते अनंतसुख गंधरहितं सुरभिदुरभिगंध अप्रकटं
स्य अनंतवीर्यस्य च २७ वर्जितं

पापं दुरितं निःशेषाणि | भिक्षाकिं स्वभेदात् मार्गं मिथ्यामार्गं | रुचिमतः जिनमार्गे जिनधर्मे | अपरात्मरूपेन
मुक्त्वा त्वया आश्रय अनर्थकेन

पावं हवंति णिस्सेसं सया॥ णिस्सहिभेयाउ मग्गमुत्तूण। रुंमहिमल जिणमग्गो॥ अप्प

यथा सा किं न क्रियते पुनः नाथ | जीवविमुक्तो जीवेन रहितः दर्शनमुक्तः पुमान् सम्यक्त्वरहितो जीव
पुनः रे त्वां कार्यं निश्चित्य कायः शवः इति ... शवो भवति चलशवः

णाविण किं बहुणा॥ १४१॥ जीवविमुक्को सवओ॥ दंसणमुक्को य होइ चलसवओ॥ स

शवकः लोकानां अपूज्यः अपू | ज्यः भस्मीक्रियते वा लोके लोकोत्तरजने न पूज्यते चल | यथा तारकाणां नक्षत्राणां मध्ये मृगराजः सिंहः
ज्यो देव भस्मी ... निरय ... | शवकः सचेतः ... मिथ्यादृष्टिर्भवति | चन्द्रः अधिकः

वओ लोय अपुज्जो॥ लोउत्तरयम्मि चलसवओ॥ १४२॥ जह तारायण चंदो॥ मय

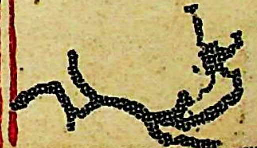
मृगकुलानां सर्वेषां मृगविशेषाणाम् | अधिकः तथा सम्यक्त्वं केषां मध्ये सम्यक्त्वं अधिकं ऋषीणां दिगंबराणां श्रावकाणां
धेनु अधिकः प्रधानभूतः देशयतीनां द्विविधधर्माणां मध्ये सम्यक्त्वं अधिकं प्रधानभूतं भवति स्वयं

राउ मिय उलाण सव्वाणं॥ अहिओ तह सम्मत्तो॥ रिसिसावयदुविहधम्माणं॥ १४३॥

यथा फणिराजो धरणेन्द्रः राजते शोभते | फलफणानां मध्ये फणमणीनां माणिक्यं पद्मरागो मणिः | तथा तेन प्रकारेण विमल

जह फणिराओ रेहइ॥ फणमणिमाणिक्ककिरणविप्फुरिओ॥ १४४॥ तह विमल

मध्यकरणा मुक्ता दीप्तितं रत्न ... किरण ... स्फुरितो धरणेन्द्रः १

मतिपूर्वोक्तलक्षणघातिकर्मभ्यो । अष्टादशदोषवर्जितो दिव्यः सकलः । त्रिभुवनस्य प्रदीपः त्रैलोक्य
मुक्तः सहकलः नया शरीरेण मूर्तिः तेभिः निःसकलः गृहस्य प्रदीपः

इय घाइकम्ममुक्को ॥ अट्ठारहदोसवज्जिओ सयलो ॥ तिहुवणभवणपईओ दे

दातु मह्यं मम उत्तमं बोधं कथंभूतं ॥ जिनवरस्य चरणांबुरुहं सर्वज्ञा । नमंति प्रणामं कुर्वंति ये आसन्नभव्यजीवाः परम
ज्ञान पादपद्मं युगलं कमलं

उ ममं उत्तमं बोहिं ॥१५२॥ जिणवरचरणंबुरुहं णमंति जे परमभत्तिराएण ॥ भक्तिरागेण

ते पुरुषा जन्मवल्लीमूलं खनंतीति संबंधः । मोहस्त्री विच्छेदकत्वात् वरभावना ॥ यथा सलिलेन न लिप्यते कमलिनीदलं पत्रं
आत्मभावनाशस्त्रेण

ते जम्मवेल्लिमूलं ॥ खणंति वरभावसत्थेण ॥१५३॥ जह सलिलेण ण लिप्पइ

पद्मिनीपत्रं जलेन न लिप्यते स्वभावनिजस्वरूप तथा तेन प्रकारेण भावेन न लिप्यते कषायैः क्रोधमानमायालोभैः विषयैर्वि
भावेन स्पर्शकेन कृत्वा न लिप्यते षयसुखैः

कमलिणिपत्तं सहावपयडीए ॥ तह भावेण ण लिप्पइ ॥ कसायविसएहिं

सत्पुरुषः सम्यग्दृष्टिर्जीवः । तानेव सत्पुरुषान् अहं कुंदकुंदाचार्यः । तान्कान् सकलकलाः परिपूर्णकलाः शीलसंयमगुणैः
तेणामि कथयामि

सप्पुरिसो ॥१५४॥ ते विय भणामि हं जे ॥ सयलकलासीलसंजमगुणेहिं ॥ ४०

शीलसंयमगुणेन नियमसमा भवंति ॥

चेतनायुक्तं अनादिनिधनश्च ॥ दर्शनोपयोगज्ञानोपयोगः कथं । जीवं अनिर्दिष्टसंस्थानं जीवस्य संस्थान
नदर्शनकेवलज्ञान कथ्यितुनास्ति

संघेयणाइणि...हणोय ॥ दंसणणाणुवओगो ॥ जीवमणिदिट्ठुसंठाणं ॥१

दर्शनावरणं नवविधं ९ पंचप्रकारविधं । मोहनीयमष्टाविंशतिः २८ भेदं । एतत्सर्वं कर्म निष्ठापयति स्फेटयति नयं
ज्ञानावरणं अंतरायः पंचविधं ५ कर्म भवति भव्य

४८ ॥ दंसणणाणावरणं ॥ मोहणियंअंतराइयकम्मं ॥ णिट्ठवइ भवियजीवो जीवः

सम्यग्जिनभावनायुक्तः जिनसम्यक्त्वाराधक । बलं अनंतवीर्यं अनंतसौख्यं भगवतः विशिष्टं भवति अनंतदर्शनं अनंतज्ञान
१ सर्वः

सम्मं जिणभावणाजुत्तो ॥१४९॥ बलसुक्खणाणदंसण ॥ चत्तारि वि पायडा गुणा

चत्वारोपि गुणाः प्रकटाः नष्टे विनाशे सति घातिचतुष्टयः भवंति ॥ लोकालोकं प्रकाशयति जानाति पश्यति । ज्ञानी शिवः कल्याणमयः
२ भवंति सर्वः तिरं सर्वः

णा हुंति ॥ णट्ठे घाय चउक्के ॥ लोयालोयं पयासेइ ॥१५०॥ णाणी सिव परमेट्ठी परमेष्ठी परमपदे तिष्ठ

सर्वज्ञो भवति सर्वलोकालोकं जानातीति सर्व । आत्मापि च संसारी जीवः परमात्मा अर्हन् सिद्धो भवति कर्मभ्यः सकल ती तिष्ठति परमे

सव्वण्हु विण्हु चउमुहो बुद्धो ॥ अप्पो वि य परमप्पो ॥ कम्मविमुक्को य होइ फुडं ॥१५१॥

वृत्तः विष्णुः चतुर्मुखः लोकालोकं केवलेन बुद्धो लोकं जानाति ... कर्मभ्यः अहिलो भवतीति स्फुटं जायते स्फुटं ... बोधः विष्णुः
आत्मा ... इति विष्णुः सर्वं व्याप्नोति लोकं दर्शनात् चतुर्मुखः १ निबुद्धः ... निश्चयेन १ ... भवति नकेवलं

ष्टादशशीलसहस्राणि द्वाविंशतिपरीषहाणां जय एते उत्तरगुणाः सकलानि ... तेषां मालानां यामालया जिनमतगगने
श्रीकान्तो निशाकरः मुनीन्द्रः दिगंबरः शोभते नक्षत्रमालापरिवेष्टितः पूर्णिमेंदुरिव शोभते

णाए॥ जिणमयगयणे तिमिरायरमुणिंदो॥ तारावलिपरियरिओ॥ पुण्णिमइंदुव्व

पवनपथे गगनमार्गे। चक्रधरा भरतादयः रामा बलदेवाः केशवा नारायणाः अर्धचक्रिणः। सुरवराः सौधर्मेन्द्रादयः जिनास्तीर्थंकरदेवाः गणधरा गौतमादयः तेषां सौख्यानि। चारणमुनीनां आकाशगामिनीं ऋद्धि

पवणपहे॥१६०॥ चक्कहररामकेसव॥ सुरवरजिणगणहराइसोक्खाइं॥ चारण

यः ऋद्धीः ... विसुद्धभावाः नराः प्राप्ताः स्म॥ शिवं अजरामरलिंगं शिवंपरम कल्याणं॥ अनोपमं उपमारहितं उत्तमं परम उत्कृष्टं यथाख्यातं

मुणिरिद्धीओ॥ विसुद्धभावणापत्ता॥१६१॥ सिवमजरामरलिंगं॥ मणोवममुत्तमं

परमविशिष्टं द्रव्यकर्मभावकर्मनोकर्म रहितं अतुलं ... त्रिसर्वः। प्राप्ताः स्म। एवं विधं वरसिद्धिसुखं॥ जिनभावनया निर्मलसम्यक्त्वेन भाविताः वासिता जीवा भव्यजीवाः॥ ते जगत्त्रि

परमविमलमतुलं॥ पत्ता वरसिद्धिसुहं॥ जिणभावणभाविया जीवा॥१६२॥ ते

त्रिभुवनमहिताः त्रैलोक्यपूजिताः॥ सिद्धाः मुक्ताः शुद्धाः कर्मकलंकरहिताः निरंजनाः निर्लेपाः ... शुद्धाः॥ प्रयच्छंतु दिशंतु वरभावशुद्धिं दत्त शुद्धिं॥ दर्शने ज्ञाने सम्यक्त्वे च ... त्रैलोक्यमार कुन्दकुन्दाचार्यस्य ४१

मे तिहुवणमहिया॥ सिद्धा सुद्धा णिरंजणा णिच्चा॥ दिंतु वरभावसुद्धिं॥ दंसणणाण

नित्याः शाश्वताः

वहूनां दोषाणामत्याश्रयो वासादीनां गृहं ॥ सुष्ठु अतीव मलिनचित्तो रागद्वेषमोहकर्ममलेन मुनिः तेन श्रावकसम श्रावकेणापि समो न भवति ॥ ते धीराः पुरुषाः ते वीराः विशिष्टाः पुरुषाः

वहुदोसाणं आवासो ॥ सुमलियचित्तो ण सावयसमो सो ॥ ५५ ॥ ते धीरवीरपुरिसा ॥

क्षमा शमः दमो जितेंद्रियत्वं स एव खड्गः तेन खड्गेन विस्फुरता ॥ दुर्जयाः ते दुर्जयाः प्रबला बलेन सामर्थ्येन उद्धराः उत्कटाः ॥ कषायभटा येः धीरवीरपुरुषेः निर्जिता नामारिता न्यक्कृता पातिताः कर्मशत्रवः

खमदमखग्गेण विप्फुरंतेण ॥ दुज्जयपवलबलुद्धर कसायभड णिज्जियाजेहिं ॥

माया परवंचनस्वभावो कपटवृत्तिः अशेषा समस्ता मोहमहातरुवरे मोहमहावृक्षे आरूढा चलिता ॥ विषयपंचेंद्रियविषयाः विषपुष्पाणि तेः पुष्पिताः

५६ ॥ मायावल्लि असेसा मोहमहातरुवरम्मि आरूढा ॥ विसयविसपुप्फफु

ल्लिताः ॥ लुनंति छिंदंति मुनयः दिगंबराः सम्यग्ज्ञान शास्त्रैः शस्त्रैः कुर्वंतीति भावार्थः ॥ मोहः पुत्रमित्रकलत्रादिषु स्नेहः मदः शुक्राद्यष्टकरणभावः रागादिषु अष्टविधः निर्लोभत्वं गारवं ऋद्ध्यादित्रिविधं

ल्लिय लुणंति मुणि णाणसत्थेहिं ॥ ५७ ॥ मोहमयगारवेहिय मुक्काजे करुणा

दयाभावपरिणामेन संयुक्ताः करुणापरिणाम युक्ताः इत्यर्थः ॥ ते मुनयः सर्वदुरितस्तंभं समस्तपापनाशाहिंसादि समस्तस्तंभं पापस्तंभं घ्नंति नाशं कुर्वंति चारित्रखड्गेन सं पापकर वालेन ॥ अपरा विशेषाति ॥ गणाः धर्मानित्रेधात्मय

भावसंजुत्ता ॥ ते सव्वदुरियखंभं हणंति चारित्तखग्गेण ॥ ५८ ॥ गुणगणमणिमा

ज्ञानस्वरूपं । उपलब्धो येन तरत कर्मणा क्षटितेन । त्यक्त्वा च परद्रव्यं शरीरक नमो नमः तस्य देवस्य
र्मदेवेन त्यक्तकर्मणा मोक्षं प्रति त्यज

मयं अप्पाणं ॥ उवलद्धं जेण झडियकम्मेण ॥ चइऊण य परदव्वं ॥ णमो णमो तस्स देव

स्तुनं पुनः नमोस्तु ॥ नत्वा च तं देवं सर्वज्ञवीतरागं । अनंतवरज्ञानदर्शनयुक्तं अनंतज्ञानं अनं । घातिकर्मसंघातेन निर्मलत्वयु
तद. शीलं अनंतवीर्यं अनंतसौख्यं विशुद्ध. रूपः अष्टादश दोषरहितं वि

स्स ॥ १ ॥ णमिऊण य तं देवं ॥ अणंतवरणाणदंसणं विसुद्धं ॥ वोच्छं परम

अहं श्रीकुंदकुंदाचार्यः परमपदं उत्कृष्टपदं परमयोगिनां ॥ यं आत्मतत्वं ज्ञात्वा हे योगि । साक्षात् समीहा अनवरतं निरंतरं यः
दिगंबरगुरूणां इत्यनेन मुनीनां परमयोगीश्वराणां परमात्मानं सूर्यार्थः तत्वं दृष्ट्वा ज्ञानेन । अर्थः पदार्थः तं ज्ञात्वा

परमात्मा
नं घटते

प्पाणं ॥ परमपयं परमजोईणं ॥ २ ॥ जं जाणिऊण जोई ॥ जो अत्थो जोइऊण अणवर

अव्याबाधं बाधारहितं अनंतं । अनोपमं उपमारहितं लभते प्राप्नोति । त्रिप्रकारः सः आत्मा त्रिविधः परमात्मा अंतरा
त्मा बहिरात्मा तत्र बहिरात्मानं हित्वा परित्यज्य
अविनश्वरं निर्वाणं

यं ॥ अव्वाबाहमणंतं ॥ अणोवमं लहइ णिव्वाणं ॥ ३ ॥ तिपयारो सो अप्पा परमंत ४२

परित्यज्य ॥ तत्र परमात्मा ध्यायते । अंतरात्मोपायेन भेदज्ञानयत्नेनेत्यर्थः वयस्त्यज । अक्षाणि इंद्रियाणि

बाहिरो दु हेऊणं ॥ तत्थ परो झाइज्जइ ॥ अंतोवाएण चयहि बहिरप्पा ॥ ४ ॥ अक्खा

बहिरात्मानं परिहर हे मुने

ध्यर्थः इति
हितो ऽधिष्ठ
इति वक्ष्या
मि कथयि
ष्यामि

चारित्रे चेत्यर्थः सम्यक् चारित्रे । किं जल्पितेन बहुना प्रचुरतरेण जल्पितेन न किंचित्किमपि । अर्थो धनं धर्मो यतिश्रावकगोचरः काम इष्टवनितादिभोगः मोक्षः सर्वकर्मक्षयलक्षणः । अन्येपि च

ऐ चरित्ते य ॥१६३॥ किं जंपिएण बहुणा ॥ अत्थो धम्मो य काममोक्खो य ॥ अण्णेवि य

व्यापारा विद्यादे वतासाधनादयः भावे शुद्धपरिणामे परिस्थिता सर्वेपि प्राप्ता भवंतीति भावार्थः । इति एवं प्रकारं भावप्राभृतमिदं भावप्राभृतनामशास्त्रं ॥ सर्वबुधैः सर्वज्ञैः देशितं कथितं प्रतिपादितं

वावारा भावम्मि परिट्ठिया सव्वे ॥१६४॥ इय भावपाहुडमिणं सव्वंबुद्धेहिं देसियं

सम्यं सम्यक् यः आसन्नभव्यो जीवः पठति । शृणोति आसन्नभव्योमुनिपुंगवैः प्राप्नोति निःप्रत्येन शुद्धमनसा भावयति । स भव्यो अविचलं स्थानं मोक्षपदमिति

सम्मं ॥ जो पढइ सुणइ भावइ ॥ सो पावइ अविचलं ठाणं ॥ १६५ ॥ इति श्रीकुंदकुं

दाचार्यविरचिते षट्प्राभृतग्रंथे भावप्राभृ[illegible]त पंचमपरिछेदः ॥५॥ ज्ञानमयात्मा

अथ भावप्राभृतकथनादनंतरम् ॥ ॥ अथ मोक्षपाहुड लिख्यते ॥ ॥

निजदेहसदृशं निरीक्ष्य दृष्ट्वा परविग्रहं वनितादिशरीरं प्रयत्नेन । शरीरस्वरूपं चिन्तयते अचेतनमपि जीवेन स्वीकृतं गृहीतं
मनसा शुक्ररुधिरमांसकीकसचर्मस्नेमादि दुर्गंध अपवित्रादिपरिणामभावेन ।

णिअदेहसरिसुंपिछिऊणपरविग्गहंपयत्तेण ॥ अच्चेयणंपिगहियं ॥ झाइज्जइपर

ध्यायते परमभावेन भेद ॥ स्वपराध्यवसायेन ये परवस्तु शरीरादिकं आत्मानं मन्यते इति स्वपराध्यवसायः । तेन विपरीताभिनिवेशेन सुतदारा
ज्ञानेन शरीरं भिन्नं जीवो भिन्नः । आयते न शरीरे बुद्धि तात्पर्यं आत्मानं न जानीते | दिविषयेषु | नादिषु मनु

मभावेण ॥ ९ ॥ सपरज्झवसाएण ॥ देहेसुअविदियस्थमप्पाणं ॥ सुयदाराईवि

ष्याणां मोहः मानवानां वर्द्धते स्नेहेन अज्ञानं मोहो ॥ मिथ्याज्ञानेषु रतः आसक्त | मिथ्यापरिणामेन कुदेव कुगुरु कुदेव भक्त्या भा
होवैचित्र्यं दृष्टिं यात्यन्ती | वर्द्धते | जीवः | वितो वासितः सन्

सयेमणुयाणंवड्ढएमोहो ॥ १० ॥ मिच्छाणाणेसुरओ ॥ मिच्छाभावेणभाविओसंतो ॥

मोहोदयेन मिथ्यामोहस्य त्रिविधस्य | अंगं शरीरं स्वं आत्मानं मन्यते जानीते | यो योगी देहे शरीरे निरपेक्ष | निर्द्वंद्वः निर्ममः ममत्वभोग
उदयेन विपाकेन पुनरपि | मनुष्यः मिथ्यादृष्टिजीवः | स्पृहा उदासीनः | रहितः ममत्व

मोहोदएणपुणरवि ॥ अंगंसंमण्णएमणुओ ॥ ११ ॥ जोदेहेणिरवेक्खो ॥ णिद्दंदोणिम्म

रहितः निरारंभः आरंभ | आत्मस्वभावे अतिशयेन | स योगी निर्वाणं सर्वकर्मक्षयलक्षणं | परद्रव्यं शरीरादिकं तत्र रतः
परिग्रहरहितः | रतः | परमपदं लभते प्राप्नोति | सन् बध्यते

मोणिरारंभो ॥ आदसहावेसुरओ ॥ जोईसोलहइणिव्वाणं ॥ १२ ॥ परदव्वरओबज्झ

बहिरात्मा भवति। अंतरात्मा हु स्फुटं आत्मसंकल्पः शरीरे। कर्मकलंकविमुक्तः द्रव्यकर्मभाव। परमेश्वरदेवः परमात्मा
ति स्फुटं निश्चयेन शरीरं न स्पृशति कर्मनोकर्मरहितः
णो बाहिरप्पा। अंतरप्पा हु अप्पसंकप्पो। कम्मकलंक विमुक्को। परमप्पा भण्ण
भण्यते। मलरहितः कर्ममलकलंकरहितः सकलः शरीरेण त्यक्तः। अतीन्द्रियः इन्द्रियव्यापाररहितः केवलः असहायः विशेषण शुद्धात्मा। परमेष्ठी पंचपरमेष्ठिस्वरूपः परम उत्कृष्टः जिनः
ए देवो। मलरहिओ कलचत्तो। अणिंदिओ केवलो विसुद्धप्पा। परमेट्ठी परमजिणो सि
शिवंकरः शिवं परममंगलं करोतीति परममंगलंकरः शाश्वतः नित्यः सिद्धः। आरुह्यापि अंतरात्मानं॥ बहिरात्मानं त्यक्त्वा त्रिविधेन मनोवाक्कायप्रयोगेन
वंकरो सासवो सिद्धो॥६॥ यदुक्तं॥ आरुहवि अंतरप्पा। बहिरप्पा छंडिऊण तिविहे
परिहत्य ध्यायते अर्हत्सिद्धादि परमात्मानं आत्मस्वभावं। उपदिष्टं प्रतिपादितं जिनवरेंद्रैः वीतरागदेवैः। बाह्यपदार्थेषु स्फुरितं तमनः चंचलं तः। इंद्रियद्वारेण इंद्रि
ण। झाइज्जइ परमप्पा। उवइट्ठं जिणवरिंदेण॥७॥ बहिरत्थे फुरियमणो। इंदि
येषु निजस्वरूपच्युतः आत्मभावनया भ्रष्टः। निजदेहं त्यक्त्वा शरीरं आत्मानं मन्यते अध्यवस्यति मूढदृष्टिः मम शरीर बहिरात्मा
यदारेण णियसरूवचुओ। णियदेहं अप्पाणं। अज्झवदि मूढदिट्ठीओ॥८॥

आत्मस्वभावात् अन्यत् पुत्रकलत्रादिकं सचित्तं विद्रुमादिक अचेतनं द्रव्यं धनकनकादिकं चेतनाचेतनं मिश्रं अलंकृतवनितादिकं तत् परद्रव्यं भणितं आगमे प्रतिपादितं अवितथं सत्यं सर्वदर्शीभिः सर्वज्ञैर्वीतरागदेवैः

सहावादण्णं ॥ सच्छित्ताचित्तमीसियं हवदि ॥ तं परदव्वं भणियं ॥ अवितत्थं सव्वदरसीहिं ॥ १

दुष्टाष्टकर्मरहितं दुष्टं ॥ अनोपमं उपमारहितं ज्ञानविग्रहं ॥ शुद्धं निःकेवलं जिनैः सर्वैः ॥ आत्मा भवति सद्द्रव्यं आत्म नित्यं सनातनं शाश्वतं तुल्यम् दुष्टानि ज्ञानशरीरं केवलज्ञानमयं नित्यं शाश्वतं सर्वीतरागैः कथितं प्रतिपादितं

स्वगुणैः रहितं

दुट्ठट्ठकम्मरहियं ॥ अणोवमं णाणविग्गहं णिच्चं ॥ सुद्धं जिणेहिं कहियं ॥ अप्पाणं हव

स्वरूपं स्वद्रव्यं ज्ञातव्यम् ॥ ये मुनयः ध्यायन्ति चिंतयन्ति स्वद्रव्यं आत्मद्रव्यं परद्रव्यात् पराङ्मुखाः ते मुनयः जिनवराणां मार्गे रत्नत्रये अनुलग्नाः ॥ ते लो एव इति ॥ मुखाः परद्रव्ये वर्णीरादिरागरहिताः सुचरित्राः शोभनचारित्राः

दि सद्दव्वं ॥ ण जे झायंति सद्दव्वं परदव्वपरम्मुहा दु सुचरित्ता ॥ ते जिणवराण मग्गे ॥ अणुल

निर्वाणं ते प्राप्नुवन्ति अनंतसुखं परमम् ॥ जिनवरमतेन सम्यक्श्रद्धान योगी दिगंबरो मुनिः ध्यायति चिंतयति ॥ येन आत्मध्यानेन लभते मोक्षं ध्यानेन शुभध्यानेन रागद्वेषमोहादिरहितम् आत्मानं

ग्गा लहहि णिव्वाणं ॥ १९ ॥ जिणवरमएण जोई ॥ झाणे झाएइ सुद्धमप्पाणं ॥ जेण लह

निर्वाणं परमपदं ॥ न लभते किं न प्राप्नोति लोकिकं सुरलोकं स्वर्गं भो ॥ यः पुमान् दिवसेन एकेन योजनशतं गच्छति यो जनशतं योजनशतं गच्छति यो धृत्वा मनं स स्वर्गं न प्राप्नुते ॥ एकेन दिवसेन लेविजित्वा गृहीत्वा

इ णिव्वाणं ॥ ण लहइ किं तेण सुरलोयं ॥ २० ॥ जो जाइ जोयणसयं ॥ दियहेणेक्केण लेवि

विरतः परद्रव्यपराङ्मुखः पुमान् विविधैर्नानाप्रकारैः कर्मभिर्मुच्यते एषः जिनोपदेशः वीतरागस्योपदेशः आज्ञा समासतः संक्षेपतः बंधमोक्षस्य बंधतो स्वस्वरूपप्रा पत्नर्दिन हि मोक्षस्य

२ विरत्तो मुच्चेदु विविह कम्मेहिं ॥ एसो जिणउवएसो ॥ समासओ बंधमोक्खस्स ॥१३॥ सद्दव्व

दिगंबरः सम्यग्दृष्टिर्भवति नियमेन अत्र संदेहो नास्ति | सम्यक्त्वपरिणतः सम्यग्दर्शनपरिणामेन पुनः क्षिपते दुष्टानि अष्टविधकर्माणि ज्ञानावरणादीनि क्षपयति

रओ सवणो सम्माइट्ठी हवेइ णियमेण ॥ सम्मत्तपरिणदो उण ॥ खवेइ दुट्ठकम्माणि ॥१४॥

यः पुनः साधुः परद्रव्यरतः मिथ्यादृष्टिर्भवति संजायते साधुर्जिन | मिथ्यात्वपरिणतः पुनर्मिथ्या | बध्नाति दुष्टाष्टकर्माणि द्रव्यवनितादिषु रतः लिंगोपजीवी साधुर्मुनिः त्वदर्शनेन वासि तो मुनिः | ज्ञानावरणादिभिः

जो पुण परदव्वरओ ॥ मिच्छादिट्ठी हवेइ सो साहू ॥ मिच्छत्तपरिणदो उण ॥ बज्झदि दुट्ठ

परद्रव्यात् दुर्गतिः परसं स्वद्रव्यात् आत्मद्रव्ये भावपरिणामात् | इति ज्ञात्वा हे दिगंबरा आर्य परिज्ञाय स्वद्रव्ये सर्गीत नरकादिगतिः अज्ञानतः सुधरणात् सुगतिर्भवति | आत्मतत्वे रतिं कुरुत कुरुध्वं

ठकम्मेहिं ॥१५॥ परदव्वादो दुग्गई सद्दव्वादो हु सुग्गई हवइ ॥ इइ णाऊण सदव्वे ॥ कुणह

आत्मस्वभावात्

रई [illegible] विरइ इयरम्मि ॥१६॥ ॥ तं परद[illegible]व्वं सद्दव्वं केरिसं हवदि ॥ तं जह ॥ आद

रतिं भावानां विरतिं भो भव्याः इतरे परद्रव्ये आरोपतः यूयं भिनति १७ तत्परद्रव्यं स्वद्रव्यं परस्वरूपं स्वस्वरूपं कीदृशं भवति न द्रव्यनिरूपयंत्वाचार्याः १८ ॥ तद्यथा १८ ॥

छायातपस्थितानां ये अ- नातपस्थिताः तेषां मध्ये ते तवेस्थितं नेत्रं तिष्ठन्ति ... पालयतां ... कर्मभेदं ... योमुनिवरः इच्छति निस्सरितुं

...हि छाया तवट्ठियाणं ॥ पडिवालंताण गुरु कम्मेयं ॥ २५ ॥ जो इच्छदि णिस्सरिदुं ॥

संसारमहार्णवस्य संसारसमुद्रस्य रौद्र ॥ कर्मेन्धनानां कर्मकाष्ठानां ॥ स मुनिर्ध्यायति चिंतयति आत्मानं शुद्धं कर्ममलकलंकरहितं निर्दोषं
भीमस्य पार्यात ... दहनं भस्मीकरणं

संसारमहल्लयस्स रुंदस्स ॥ कम्मिंधणाण डहणं ॥ सो झायइ अप्पयं सुद्धं ॥ २६ ॥

सर्वान् कषायान् क्रोधमानमायालोभान् ॥ गारवं ... ॥ ... निर्मोहः ... लोकव्यवहार ... धर्मोपदेशादिकं ... आत्मानं ध्यायति

सव्वे कसाय मुत्तुं ॥ गारव मय राय दोस वामोहं ॥ लोयववहारविरदो ॥ अप्पा

चिंतयति ध्यानस्थः उत्तमसुख ॥ मिथ्यात्वं अज्ञानं पापं पुण्यं त्रिविधं ॥ ... ॥ मोनव्रतेन योगी
... तन ... पापं पुण्यं प्रकारं ... मनोवचनकाय ...

झाएइ झाणत्थो ॥ २७ ॥ मिच्छत्तं अण्णाणं ॥ पावं पुण्णं चएवि तिविहेण ॥ मोणव

दिगंबरः ... योगस्थितः शुद्धोपयोगे लीनः ध्यायति ॥ यत् मया ... रूपं ... तत् सर्वं पुद्गलं ... परमार्थेन ... तत्सर्वं
हितेन आत्मानं शरीरप्रमाणं निजजीवस्वरूपं ॥ ते ... रूपं ... शरीरादिकं ... न जानाति सर्वथा

एण जोई ॥ जोयत्थो जोयए अप्पा ॥ २८ ॥ जं मया दिस्सदे रूवं ॥ तं ण जाणादि

गुरुभारं गरिष्ठं भारं महाभारं सः नरः कोऽर्थाद् अपि स्फुटं प्रकटं कोऽपि न शक्नोति न समर्थो भवति यातुं भुवन तले पृथ्वीतले धरामंडले। यः सुभटः कोटिनरैः कोटिसुभटैः न जीयते न पराभूयते

गुरुभारं सो किं को सहइ पि हु ण सक्कए जो हु भुवणायले ॥ २१ ॥ जो कोडिणरेहिं ण जिप्प

सुभटः संग्रामकैः सर्वैः॥ स सुभटः किं जीयते एकेन तु टेन अपि तु न जीयते न जियते। नरेण एकेन एकाकिना संग्रामे।

इ सुहडो संगामएहिं सव्वेहिं॥ सो किं जिप्पइ एक्किं णरेण संगामए सुहडो ॥ २२ ॥

स्वर्गं तपसा कृत्वा उपवासादिना कायक्लेशेन सर्वोऽपि। यो भव्यजीवो प्राप्नोति लभते सर्वोऽपि प्राप्नोति तथापि सर्वेषु जीवेषु मध्ये ध्यान योगेन कृत्वा यः प्राप्नोति सः पुमान् प्राप्नोति सः प्राप्नोति परभवे आगामिनि भवे शाश्वतं

सग्गं तवेण सव्वो वि॥ पावए तह वि झाणजोएण॥ जो पावइ सो पावइ॥ परभवे सा

अविनश्वरं सौख्यं परमानंदं ध्यानं। अतिशोभनयोगेन गुरूपदिष्टयोगेन कषायाणादिकर्माग्नि। मध्येपचितं शुद्धं षोडशवर्णिकं तेन एव प्रकारेण कालादिलब्ध्या सत्यां वा हेमं सुवर्णं भवति यथा तथैव॥

सयं सोक्खं ॥ २३ ॥ अइसोहणजोएणं॥ सुद्धं हेमं हवइ जह तह य॥ कालाईलद्धी

आत्मा संसारी जीवः परमात्मा भवति अर्हं सिद्धः जायते। वरं श्रेष्ठं व्रतैः पंचतपोभिः स्वर्गो भवति॥ मा दुःखं भवतु कष्टं भवतु निरये नरकावासे

ए॥ अप्पा परमप्पओ हवदि॥ २४॥ वरं वयतवेहिं सग्गो॥ मा दुक्खं होउ णिरय इयर

त्ता सर्वकालं कुरु त्वं हे जीव हे आत्मन्। रत्नत्रयं समाराधयन् जीवः आत्मा आराधको ज्ञातव्यः आराधना

णऊफलं सया कुणाह ॥३३॥ रयणत्तयमाराहं जीवो आराहओ मुणेयव्वो ॥ आराहणा

विधानविधि। तस्याराधनाविधानस्य फलं ॥ सिद्धः आत्मोपलब्धिवान्। कर्मफलं फलरहितो आत्मा सर्वज्ञः लोकालोकप्र
र्य मेव केवलं ज्ञानं आत्मा

विहाणं ॥ तस्स फलं केवलं णाणं ॥३४॥ सिद्धो सुद्धो आदा ॥ सव्वण्हू सव्वलोयदरसी य ॥ काशकः स

आत्मा जिनवरेण सर्वज्ञवीत जानीहि त्वं केवलं ज्ञानं आत्मा खलु केवलज्ञानं रत्नत्रयमपि योगी लोकदर्शी
रागदेवेन भाषितः अभेदनय. त्वात्. ज्ञानमेव आत्मानं जानीहि ध्यानवान्मुनिः च सर्वज्ञाद्वे

सो जिणवरेहिं भणिओ ॥ जाण तुमं केवलं णाणं ॥३५॥ [illegible] रयणत्तयं पि जे नओलोका

आराधयति यः संजमी स्फुटं जिनवरमतेन। सः योगी ध्यायति चिंतयति स्व परिहरति [illegible] कालोलप
सर्वज्ञवीतरागरूपेण मार्गेण हिआनंदस्वभा वं [illegible] तेसएवं गुण

ई॥ आरहइ जो उ जिणवरमएण ॥ सो झायदि अप्पाणं ॥ परिहरदि परं ण संदेहो विशिष्टः

[illegible]। कथं आत्मा रत्नत्रयं भवतीति ॥ न यथा ॥ यत्र जानाति तज्ज्ञानं आत्मा एव जानाति यत्पश्यति तद्दर्शनं
[illegible]

[illegible] णं ॥३६॥ कहं आदा रयणत्तयं हवदि ॥ तं जहा ॥ जं जाणइ तं णाणं ॥ जं पिच्छइ तं च दंस तं ज्ञेयं
नेयं

परिहरति परित्यजति परं पुद्गलादि अचेतन
द्रव्यं अत्र असंदेहो नास्ति २८

सर्वप्रकारेण | ज्ञायकं आत्मानं अनंतं आ || तस्मात्कारणात् केन सह जल्पामि || सर्वास्रवनिरोधेन मिथ्यात्व-अविरति-प्रमाद
न त्वं दृश्यते खलु आत्मा जानाति कषाय-योग-स्रवणं निरोधेन कर्म क्षपयति पू

सव्वहा || जाणगं दिस्सदे णं तं || तम्हा जंपेमि केण हं ||२९|| सव्वासवणिरोहेण || कम्मं पूर्वोपार्जितं स

तत्कर्म तत् क्षपयति | योगस्थः ध्यानस्थितः योगी जानाति जिनदेवेन भाषितमिदं || यो मुनिः सुप्तः व्यवहारे तं
आत्मना एकलोलीभावं मिलितो वर्द्धमानदेवेन वीरेण कथितमिति रे व्यवहारमध्ये न पतितः

खवदि संचिदं || जो अत्थो जाणए जोई || जिणदेवेण भासियं ||३०|| जो सुत्तो ववहारे

सः योगी जागर्ति सावधानो भवति स्वकार्ये आत्मकार्ये यो योगी जागर्ति सावधानो भवति लोकोपचारे || इति ... सर्वं ज्ञात्वा
व्यवहारमध्ये पतितः सः योगी मुनिः सुप्तः असावधानो भवति आत्मनः कार्ये आत्मस्वरूपे |

सो जोई जग्गए सकज्जम्मि || जो जागदि ववहारे || सो सुत्तो अप्पणो कज्जे ||३१|| इइ जा-

योगी ध्यानवान् योगी || व्यवहारं त्यजति सर्वथा सर्वं आ | व्यवहारः स्वयमेव तिष्ठति || | यथा भणितं प्रतिपादितं जि-
मुनिः स्वरूपं ज्ञात्वा आत्मना सह एकलोलीभावं गते सति | ध्यायति परमात्मानं निजस्वरूपं | नवरं ... वर्द्धमानस्वामिना

णिऊण जोई || ववहारं चयइ सव्वहा सव्वं || झायइ परमप्पाणं || जह भणियं जिणवरि-

पंचमहाव्रतसंयुक्तः हिंसानृतस्तेयाब्रह्मपरिग्रहविरतः सर्वदा सहितः | रत्नत्रयसंयुक्तः || ध्यानाध्ययनं
... गुप्ति सहितः पंच समितीः तिस्रो गुप्तयः

देण ||३२|| पंचमहव्वयजुत्तो || पंचसु समिदीसु तीसु गुत्तीसु || रयणत्तयसंजुत्तो || झा-

समितिगुप्तिभिर्युक्तः १३

सर्वसर्वीतरागमतेन । तत्सज्ज्ञानं सम्यग्ज्ञानं भणितं । अधिगतं यं सत्स्वरूपं तं सर्वदर्शिभिः । यज्ज्ञात्वा विशाय योगी जैनो मुनिः ॥
सर्वसर्वीतं । तत्त्वादेवैरिति द्रो ॥

णाणं वरमणाणं ॥ तं सण्णाणं भणियं ॥ अवियप्पसव्वदरसीहिं ॥ ४१ ॥ जं जाणिऊण जोई

परित्यागं करोति पुण्यपापयोर्नाम्नां ॥ तच्चारित्रं परमोदासीनं ॥ अविकल्पं तं कर्मरहितं कर्मविध्वंसके
करोति । तानं सर्वं भणितं । हितेन घाति कर्मविध्वंसके न सर्वज्ञेन

परिहारं कुणइ पुण्णपावाणं ॥ तं चारित्तं भणियं ॥ अवियप्पं कम्मरहिएण ॥ ४२ ॥

योगी जो मुनिः द्विगंबरः रत्न ॥ करोति निर्विकल्पाति तपः इच्छानिरोधः लक्षणं ॥ सः आप्नोति परमपदं मनुष्यः । ध्यायन् स्वं एकाग्रतया
त्रययुक्तः । कथ्यतः परमो दासीनं लक्षणसंयमसंपन्नं । निःकर्मं तं मोक्षं शाश्वतं

जो रयणत्तयजुत्तो ॥ कुणइ तवं संयदो समत्थेण ॥ सो पावइ परमपयं ॥ झायंतो

आत्मानं आत्मतत्त्वं शुद्धं । नो कर्म शरीरं नोकर्मणोरहितं । रागद्वेषमोहादिविभावपरिणामरहितं । तथा ते
द्रव्यकर्मभावकर्मनोकर्मरहितं । दर्शनज्ञानचारित्रं तपः त्रिकालयोग्यानं । वेदत्रिकेण सम्यग्दर्शनज्ञानचारित्रमयं दितः । परिणमितः

अप्पयं सुद्धं ॥ तिहि तिहि धरिवि णिहि ॥ तियरहिओ तह तिण्णपरियरिओ ॥ दो ४७

द्विदोषमुक्तः रागद्वेषरहितः । परमात्मानं संसिद्धस्वरूपं आत्मानं ध्यायति निर्मलं यो योगी । मदमायाक्रोधरहितः

दोसविमुक्को परमप्पा झायए जोई ॥ ४४ ॥ मयमायकोहरहिओ लोहे

शीघ्रं ध्यात्वा नित्यं २०

तच्चारित्रं भणितं प्रतिपादितं ॥ परिहारस्त्यागः पुण्यपापानां आत्मा एव पुण्यं पापं च परिहरति आत्मैव चारित्रं तेन पापक्रिया ॥ तत्वरुचिः सम्यक्त्वं

णाणेण य तं चारित्तं भणियं परिहारो पुण्णपावाणं ॥ ३७ ॥ [illegible] तच्चरुई सम्मत्तं

तत्वानां सर्वेषां समस्तपदार्थानां ग्रहणं ॥ चारित्रं पापक्रियापरिहारः ॥ प्रजल्पितं कथितं जिनवरेंद्रैः ॥ दर्शनेन सम्यक्त्वेन ज्ञानं भवति चारित्रं

तच्चग्गहणं च हवइ सण्णाणं ॥ चारित्तं परिहारो पयंपियं जिणवरिंदेहिं ॥ ३८ ॥ दं

सम्यक्त्वेन निर्मलो यो ॥ दर्शनशुद्धः पुमान् निर्वाणं लभते मोक्षं ॥ दर्शनविहीनः पुरुषः सम्यक्त्वरहितः ॥ न लभते रतिधारः प्रधान शुद्धः कथ्यते परमपदं ॥ आमोतीत्यर्थः

सणसुद्धो सुद्धो ॥ दंसणसुद्धो लहेइ णिव्वाणं ॥ दंसणविहीणपुरिसो ॥ [illegible] ण ल

न प्राप्नोति किं अभिलषितं मोक्षलाभं ॥ इतीदृशः उपदेशः सारं श्रेष्ठतरः ॥ जरामरणविनाशकं इमं उपदेशं मन्यते श्रद्धत्ते पुनः ॥ तत्स

हइ तं इच्छियं लाहं ॥ ३९ ॥ इइ उवएसं सारं ॥ [illegible] जरमरणहरं खु मण्णए जं तु ॥ तं

म्यक्त्वं भणितं मुनीनां श्रमणानां दिगंबराणां श्रावकाणामपि ॥ जीवाजीवानां विभक्तिर्भेदः ॥ योगी दिगंबरमुनिः जानाति स्वरूपं प्रवेत्ति जिनमतेन यथावत्

सम्मत्तं भणियं ॥ सवणाणं सावयाणं पि ॥ ४० ॥ जीवाजीवविहत्ती जोई जाणेइ जि

भवति । दर्शनहीनं सम्यग्दर्शनरहितं दर्शनेन । अन्येषु पदार्थेषु वपका

प्रतिपादितः ॥ ज्ञानं चारित्रहीनं निष्फलं भवति । दर्शनरहितं तपो युक्तं कर्मक्षयं न करोति भवति । दिव्यभावरहितं

णो भणिदो ॥५६॥ णाणं चरित्तहीणं दंसणहीणं तवेहि संजुत्तं ॥ अण्णेसु भा-

आत्मभावनारहितं लिंगग्रहणे वेषमात्रेण आत्मभावनारहितं । सचेतनेभ्यो अन्यो नवः पुमान् अचेतनेभ्यः तत्र न सः पुमान्

तेन कर्म ... किं ... सौख्यं भवति न

वरहियं लिंगग्गहणेण किं सुक्खं ॥५७॥ अच्चेयणं पि चेदा जो मण्णइ सो हवेइ

आत्मानं सर्वथा ॥ सः पुमान् ज्ञानी भणितः अप्रतिपा ॥ यः पुमान् चेतनेन द्रव्ये चेतनं विचारं । तयोः रहितं तपः ज्ञानं तदपि

दितः आत्मानं मन्यते अकृतार्थं

अण्णाणी ॥ सो पुण णाणी भणिओ जो मण्णइ चेयणो चेदो ॥५८॥ तवरहियं जं

ज्ञानं वियुक्तं तपो व्यर्थं कृतार्थं मोक्षं न साधयति । तस्मात् कारणात् ज्ञानेन तपसा च संयुक्तो मुनिः निर्वा-

णाणं ॥ णाणविजुत्तो तवो वि अकयत्थो ॥ तम्हा णाणतवेणं संजुत्तो लहइ णि- ४८

णं लभते सर्वकर्मक्षयं ध्रुवसिद्धिः अवश्यंभावी मोक्षः शीलज्ञानं तस्य च ... वर्धमानः इति ज्ञात्वा अपि वसति

णं प्राप्नोति तीर्थंकरः तीर्थकरपरमदेवः स्थापितपञ्चकल्याणं मति श्रुतादि चतुः तपः करोति अन्ये न कुर्वन्ति किं

व्वाणं ॥५९॥ धुवसिद्धी तित्थयरो चउणाणजुदो करेइ तवयरणं ॥ णाऊण धुवं कु-

सोयेगीभवति। उग्रंतपकातीभूतपसाकृत्वा। तपस्वीयत्कर्म्मक्षिपतेभवैःबहुकैःकोटि। तत्कर्म्मज्ञानीआत्मनापरःत्रिभिर्गुप्तः

अज्ञानीमुनिःआत्मभावनारहितः ॥ भवैः ज्ञातकोटिभवैः ॥ मनोवचनकाय गुप्तिभिःसहितः

इसो॥५३॥ उग्गतवेणण्णाणी जंकम्मंखवदिभवेहिंबहुएहिं॥ तंणाणीतिहिगुत्तो॥

क्षपयतिअंतर्मुहूर्तेननाशंकरोति। शुभस्यवनितादिःसंयोगेनेशो॥ परद्रव्येआत्मनोभिन्नेवस्तुनिद्रव्यवनितादौकुरोति

शुभभावपरिणामंकरोति रागतः प्रेमपरिणामात्साधुर्वेषधारीमुनिः

खवेइअंतोमुहुत्तेण॥५३॥ सुहजोगेणसुहावं। परदव्वेकुणइरागदोसाहू।सोतें

सःमुनिःतेनवनितादिजनचिंतनेनअज्ञानीमूढःकथ्यतेज्ञानी। आस्रवहेतुर्यथायद्वत्। तथानिर्विकल्पसमाधिं

॥ भितेमोहीमुनिःएतस्मादज्ञानभावाद्विपरीतः ॥ वितादिवि ॥ तदपतः आस्रवः चिनामोक्षस्यावितभाव

णदुअण्णाणी॥णाणीएत्तोदुविवरीदो॥५४॥ आसवहेदुयतहा॥भावंमोक्खस्सकारणंहवदि

परिणामंमोक्षस्य सःसाधर्मोसकालविरागभावः मूढःस्यात्आत्मस्वभावेनिर्विकल्पसमाधि॥ दःपुमानकर्मभवति

यंकुर्वातेतेनकारणेनअज्ञानी हाणदाज्ञानाद्विपरीतः ॥ कर्मजातमतिकः

कारणंभणादि॥सोतेणदुअण्णाणी॥आदसहावस्सविवरीदो॥५५॥ जोकम्म

कर्म्मक्रियाकर्म्मीसमकेस्वभावज्ञानस्यअखंडज्ञानस्यके॥ सःपुमानतेनहेतुनाअनेन जिनशासनस्यअईन्मतस्यदोष

अज्ञानीज्ञातव्यः भाषितः

प्रकाहितः

जादमईओ॥सहावणाणस्सखंडदूसयरो॥सोतेणदुअण्णाणी॥जिणसासणदूसगो॥

दलज्ञानस्यखंडकःदोषादायकःखंड

ज्ञानेन१७

एकनिताजनविषयेषुलका ताज्ञाप गोष्ठीषु
सारीनादिषुरोषु विडंबति अतनुः तं दुःकरमिति आत्मा यदि अधीन दर्शनज्ञानेन संयुक्त आत्माजी
वर्तते वर्तन्ते

सो ॥ विसएसु विरत्तउ एउ कं ६४ ॥ अप्पा चविनि जंनो ॥ दंसणणाणेण संजुदो अ

स आत्मा ध्यातव्यो नित्यं सर्वकालं रत्नत्रयस्योपदभूतं ज्ञात्वा गुरुप्रसादात् ॥ तावत्कालं आत्मा न ज्ञायते तावत्किंयत्कालं
देनपदकार्यं प्रसन्नो भवति आत्मलाभो भवति ॥ विषयेषु येषु नरः प्रवर्तते आप्रवर्तते यावत्

शुद्धविराधने आत्मा प्रमादे नभवति विपर्ययः

प्पा ॥ सो झायव्वो णिच्चं णाऊण गुरुपसाएण ६५ ॥ ताम ण णज्जइ अप्पा विस

विषयेषु ये ते कलन्न सम्यक् अशुभि ॥ यतो योजीवात्मा न ज्ञेय न पुनः रमते तु मुनिः ॥ आत्मानं ज्ञात्वा
नरः ॥ प्रवर्तते ॥ यावत् ॥ ज्ञात्वापि ते भवति निवृत्तचेतसा ॥ आत्मानं जानाति आत्मा आत्मा

एसु णरो पवट्टए जाम ॥ विसयविरत्तचित्तो जोई जाणेइ अप्पाणं ॥ ६६ ॥ अप्पा

सति तीर्थंकराय नराः अहि ॥ केचित्स्वभावभावभ्रष्टाः सं ॥ हिंडंते षड्भ्रमंति पर्यटंते कुर्वंति चतुर्गति संसारे विषयेषु विमोहिता
रागद्वेषजीवाः ॥ तः जीवाः प्राणिनः ॥ मूढाः विषयासक्ता अज्ञानिनः

णाऊण णरा केई सब्भावभट्ठा ॥ हिंडंति चाउरंगं विसएसु विमोहिया मूढा ॥

ये पुनः अतिशयभव्याः विषयेषु विरक्ताः ॥ आत्मानं ज्ञात्वा आत्मभाव नासहिताः भवंति ॥ ते पुरुषाः त्यजंति चतुर्गति
पराङ्मुखाः संसारं ५०

६७ ॥ जे पुण विसयविरत्ता ॥ अप्पा णाऊण भावणासहिया ॥ छंडंति चाउरं

तपश्चरणेन ज्ञानयुक्तोपि सकलशास्त्रवीत: | बहिर्लिंगेन युत: नग्नमु | अभ्यंतरस्य आत्मस्वरूपलिंगरहित परिकर्म्मा
किमुपवासादिना तपश्चरणेनेति न वाचयतीति मुनिः दिगंबरमुनि: | भावनारहितं परिकर्म्म अंगसंस्कार:

जो॥ तवयरणेणाणाणजुत्तोवि दंसं॥ बाहिरलिंगेणजुदो॥ अभिंतरलिंगरहिदपरियम्मो

सः साधुः स्वकचरित्रभ्रष्टः | मोक्षपथविनाशकः साधुः सः साधुर्भ्रष्टे | सुखेनरनित्यं भोग्यता भावितं | दुःखे जाते सति भो
स्वरूपाद्भ्रष्टः | सम्यग्दर्शनज्ञान ... ज्ञेयः॥ धारितं ज्ञानं जनादेः प्राप्तौ स

सो सगचरित्तभट्ठो॥ मोक्खपहविणासगो साहू॥६१॥ सुहेण भाविदं णाणं॥ दुहेण त्वां जाते स

विनश्यति आत्मभावना॥ तस्मात्कायबलं यथाबलं निज | आत्मानं दुःखैरनेकतपःक्लेशैर्भावय | आहारासननिद्राजितं ति
प्रणश्यति | शक्त्यनुसारेण योगी मुनिः | येन शनैः शनैः आहार आसन ... क्रियते

ओ दुविणस्सदि॥ तम्हा जहाबलं जोई॥ अप्पा दुक्खेहिं भावए॥६२॥ आहारास

जेयं च कृत्वा ... जिन वरमतेन | ध्यातव्यो निजात्मा आत्मानं ... गुरुप्रसादेन

णणिद्दा॥ जयं च काऊण जिणवरमएण॥ झायव्वो णियअप्पा॥ णाऊणं गुरुप

निर्ग्रंथाचार्यप्रसादेन | दुःखेन महता कष्टेन ज्ञायते | ज्ञात्वा आत्मभावना दुःखं | भावितस्वभावपुरुषः आत्मभावना सहितः
तस्मात् ज्ञायते आत्मा ... दुःखं प्राप्तं भवति

साएण॥६३॥ दुक्खेण जइ अप्पा॥ अप्पा णाऊण भावणा दुक्खं॥ भाविय सहावपुरि

भ्रतसमितिवर्जिता अतर शुद्धभावप्रभ्रष्टा कश्चन्नीकृताः केचित्नराः किं जल्पंति नास्ति कालो वसरो न वर्त्तते ध्यान सम्यक्त्वरहितो
हि समितिहीनाश्च शुद्धभावरहिताः केचिन्नरा जल्पंति वदंति ध्यानयोगस्य आत्मनो योगस्य समये सुमायोगः मिथ्यादृष्टिः
वसमिदिवज्जिया सुद्धभट्ठा केई जंपंति णरा ण हु कालो झाणजोयस्स ॥ ७३ ॥ सम्मत्त
ज्ञानरहितोऽज्ञानी ॥ अभव्यजीवः तस्य कदाचिदपि कर्मक्षयो ॥ संसारसुखे रतो निरतो दुःखे सुखं मन्यते ऐसा अभव्यजीव नरतत्पर एवंविध बहु
न मुक्ति भवति मोक्षपरिमुक्तः ॥ दुःकालः
णाणरहिओ ॥ अभवियजीवो हु मोक्खपरिमुक्को ॥ संसारसुहे सुरदो ॥ ण हु कालो भणइ झाणस्स ॥ अज्ञानी
॥ पंचसु महव्रतेषु ॥ पंचसमितिषु ईर्यादिषु ॥ तिसृषु मनोवचनकाय ॥ योमूढः निर्विवेकी न विद्यते भणति ध्या
त्रयगुप्तिषु
स्स ॥ ७४ ॥ पंचसु महव्वदेसु य पंचसु समिदीसु तीसु गुत्तीसु ॥ सो मूढो अण्णाणी ॥ ण न सका
स्फुटं कालो वसरः स ध्यानस्य इति अविवेकी भरते भरतक्षेत्रे भरत धर्मध्यानं भवति साधोः दिगंबर ॥ तदात्मस्वभावस्थि लोन्मव
दुःषमकाले एवंवदति ध्यान स्य दुःषमकाले पंचमकाले मुने नग्न ध्यानधरस्य ति
हु कालो भणइ झाणस्स ॥ ७५ ॥ भरहे दुस्समकाले ॥ धम्मज्झाणं हवेइ साहुस्स ॥ तं अप्पस
ते मन्ये तिष्ठात्मस्वभाव मुनौ तन्न मन्यते स अज्ञानी अद्यापि पंचमकाले आत्मभावना सम्यक्त्वज्ञानचारित्र ५१
नागीकरोति स विधानं मन्यज्ञानी त्रिकरणशुद्ध
वस्थिते इति
हावठिदे ॥ ण हु मण्णइ सो वि अण्णाणी ॥ ७६ ॥ अज्ज वि तिरयणसुद्धा ॥ अप्पा झाएवि लहहि
निर्मला वर्त्तते आत्मा त्रिको आत्मस्वभाव
आत्मानं ध्यात्वा लभंते इंद्रत्वं शक्रपदं

नवगुणस्तेन युक्ताः संसारं त्यज परमाणुप्रमाणमपि परमा परद्रव्ये रतिर्मोहादज्ञानात् भवति सः मूढः आत्मस्वभावाद्विपरीतः
तिनां संदेहे मात्रमपि भवति यदि तस्य मूढस्य परद्रव्ये रत न स्तु अतएव सिद्धान्त

णं णवगुणजुत्ताण संदेहे ॥६८॥ परमाणुपमाणं वा परदव्वे रदि हवेदि मोहादो ॥ सो मूढो अण्णाणी ध्यानेति
आत्मानं ध्यायतां मुनीनां दर्शनस्य शुद्धिर्निर्मलं चलनमलिनत्वरहितत्वं ॥ भवति भावार्थः
आत्मस्वभावाद्विपरीतः ॥ रचारित्राणां दृढचारित्राणां

आदसहावस्स विवरीदो ॥६९॥ अप्पाणं झायंताणं दंसणसुद्धीण दिढचरित्ताणं ॥ होदि
ध्रुवं निश्चयेन निर्वाणं विषयेषु इन्द्रियवनितादिषु विरक्तचित्ता येन कारणेन रागः परद्रव्ये ॥ संसारस्य भवे भ्रमणस्य
कारणं भवति नां विषयारविंदमन्यमानानां मे रतिपरद्रव्ये रागः सरागः ॥ हि निश्चयेन कारणं

धुवं णिव्वाणं विसएसु विरत्तचित्ताणं ॥७०॥ जेण रागो परे दव्वे संसारस्स हि को
तेनापि इन्द्रियवनितादि भोगरं ॥ आत्मनि स्वभावनां कुर्यात् ॥ निंदायां प्रशंसायां च समभाव ॥ दुःखेषु क
नः योगी नित्यं सर्वकालं प्रवर्तितव्य ॥७१॥ मनसिरं

रणं ॥ तेणावि जोइणो णिच्चं कुज्जा अप्पे सभावणा ॥ णिंदाए य पसंसाए दुक्खे य स
सुखेषु च समा ॥ शत्रूणां चैव बंधूनां समभा ॥ चारित्रं समभावः समता परिणामः ॥ चर्यायाः अचर्यायाः चारित्रमोहनीय
तेषु भोगेषु भवति कर्म युक्ता

हएसु य [illegible] सत्तूणं चेव बंधूणं चारित्तो समभावदो ॥७२॥ चरियावरियावद
इयई इन्द्रियवनितादि केवलज्ञानमयी वर्त्ततेऽयथा नमात्मा अनंत केवलज्ञानमयो वर्त्तते यमहद्धा
व्रतानि केवलज्ञानविनो वर्त्तयहे तेनैव मध्यात्मा भवने तिष्ठेन्नामस्थापनावर्त्तते येन सह स्त्रीहं करो

निश्चयनयस्यैवमभिप्रायः । आत्मा कर्त्ता आत्मनि आत्मार्थं आत्मनि रत... स्तः आत्मा भवति सुचरित्रः योगी ध्यानवान्
...विकल्परहिते सुखे अतिशयेन रतः निश्चयचरित्रः ...

लिंगयणाण स्सरूवं ॥ अप्पा अप्पंमि अप्पणो सुरदो ॥ सो होदि हु सुचरित्तो ॥ जोईसो

... निर्वाणं परमपदं ॥ पुरुषस्य नरस्य आकारः आत्मा ॥ योगी मुनिवरः ज्ञानदर्शनसमग्रः केवलज्ञान केवलदर्शी, नवविधः... ॥ एवं तु एवि... ध्यायति सः
मोक्षमिति

लहइ णिव्वाणं ॥ ८३ ॥ पुरिसायारो अप्पा ॥ जोई वरणाणदंसणसमग्गो ॥ जो झायदि

योगी ध्यानी ... पापहरः ... ॥ एतत् ... तीर्थंकरैः कथितं ... श्रमणानां ... श्रावकाणां पुनः
भवति ...

सो जोई पावहरो हवदि णिद्दंदो ॥ ८४ ॥ एवं जिणेहि कहियं सवणाणं सावयाण पुण

संसारविनाशकरं सर्वथा ... सिद्धिकरं कारणं हेतुभूतं आत्मोपलब्धि ... ॥ गृहीत्वा च सम्यक्त्वं सुनिर्मलं
पुनः ... परमं ...

सुणसु ॥ संसारविणासयरं सिद्धियरं कारणं परमं ॥ ८५ ॥ गहिऊण य सम्मत्तं सुणि

... मेरुपर्वतवत् ... निश्चलं ... तं ध्याने ध्यायते ... क्षपयति दुष्टाष्टकर्माणि ... किं बहुना ... पर
...

म्मलं सुरगिरीवणिक्कंपं ॥ तं झाणे झाइज्जइ खवइ दुट्ठट्ठकम्माणि ॥ ८६ ॥ किं बहुणा

ध्याने धर्मध्याने ... ध्यायते ॥ ... दीनि

केचित् लौकांतिकत्वं लभंते । लौकांतिकत्वं । तत्रच्युता संतो मुनयः स्वादेकं गर्भं संगृही त्वा चारित्रं लब्ध्वा निर्वाणं यांति । ये मुनयः पापमोहितमतयः । लिंगं गृहीत्वा जिनवरेंद्राणां लिंगं

दूदत्तं । लोयंतियदेवत्तं ॥ तत्थचुया णिव्वुदे जंति ॥ ७७ ॥ सो पावमोहियमई । लिंगं घित्तूण जि

हीत्वा धृत्वा । पापं प्रलंबयंत्यंगादिकं कुर्वंति पापाः । ते मुनयः पतिताः पतिता मोक्षमार्गादिति भावार्थः । ये मुनयः पंचविधवस्त्रे लंपटाः । परिग्रह ग्राहिणः याचनाशीलाः

णवरिंदाणं ॥ पावं कुणंति पावा । ते चत्ता मोक्खमग्गंमि ॥ ७८ ॥ जे पंचचेलसत्ता । गंथग्गा

याचनाशीलाः धनं याचंते । अधः कर्म रताः भोजनादौ । ते मुनयस्त्यक्ताः पतिता मोक्षमार्गादिति भावार्थः । ऊर्ध्वलोके अधोलोके मध्यलोके

हिय जायणासीला ॥ आधाकम्मविरया । ते चत्ता मोक्खमग्गंमि ॥ ७९ ॥ उद्दुम्मज्झे लोए

केचित् जीवा मम न वर्तंते अहमेकाकी एक एव इति भावनया योगिनो मुनयः प्राप्नुवंति लभंते स्फुटं शाश्वतं सौख्यं देवानां गुरूणां

केई जीवा मज्झ ण अहयमेगागी ॥ इय भावणाए जोई । पावंति हु सासयं सोक्खं ॥ ८० ॥ देवगु

रूणं भत्ता । संसारदेहभोगनिर्वेदः संसारविरक्ताः धर्मध्याने रताः सुचरित्राः । ते भव्याः गृहीताः स्वीकृताः मोक्षमार्गे इति

रूणं भत्ता । णिव्वेयपरंपरा विचिंतंता । झाणरया सुचरित्ता । ते गहिया मोक्खमग्गंमि

परिग्रहरहिताः मोहरहिताः द्वाविंशति परीषहसहनशीलाः पापारंभविमुक्ताः ते गृहीताः मोक्षमार्गे

णिग्गंथमोहमुक्का ॥ वावीसपरीसहा जियकसाया ॥ पावारंभविमुक्का ॥ ते गहिया मोक्खमग्गंमि ॥ ८० ॥ ३४

वंधमाणं कप्पियलिंगं जवंदणं जो दु॥ णजुणभयगारवदो॥ मिच्छादिट्ठी हवे सो हु॥ ८४॥ स

पराए वलिंगं॥ राइंदेव असंजयं वंदे॥ मण्णइ मिच्छादिट्ठी॥ ए हु मण्णइ सुद्धसम्मत्तो॥ ८३॥

सम्माइट्ठी सावय धम्मं जिणदेवदेसियं कुणदि॥ विवरीयं कुव्वंतो॥ मिच्छादिट्ठी

मुणेयव्वो॥ ९४॥ मिच्छादिट्ठी जो सो॥ संसारे संसरेइ सुहरहिओ॥ जम्मजरमरणप

उरे दुक्खसहस्साउले जीवो॥ ९५॥ सम्मगुण मिच्छदोसो॥ मणेण परिभाविऊण तं

भणितेन प्रजल्पितेन ते किमपि ये के चित् सिद्धा मुक्तिं गता नरोत्तमाः ज्ञातिन वराः भरतसगररामपांडवादयः सिद्धिं गताः ते अनागतकाले सिद्धिं यास्यंति सेत्स्यंति काले ये भविकाः तत्सर्वं सम्यक्त्वमाहात्म्यं जानीत यूयमिति

भणिएणं ॥ जे सिद्धा णरवरा गए काले ॥ सिज्झहिहि जे वि भविया ॥ तं जाणह सम्ममाहप्पं ॥

ते पुरुषा धन्याः ते पुरुषाः सुकृतार्थाः ॥ ते एव पुरुषाः शूराः सुभटाः कर्मशत्रुविध्वंसकत्वात् त एव पंडिता विद्वांसो मनुजा नराः ॥ सम्यग्दर्शनं सिद्धिकरं स्वप्नेपि निजायामपि न मलिनीकृतं यैः पुरुषैः निरतिचारं प्रतिपालितं

८८ ॥ ते धण्णा सुकयत्था ॥ ते सूरा ते वि पंडिया मणुया ॥ सम्मत्तं सिद्धियरं ॥ सिविणे वि ण

तत्सम्यक्त्वं कीदृशं भवति ॥ तद्यथा ॥ हिंसारहिते धर्मे जैनधर्मे ॥ अष्टादशदोषविवर्जितो देवः ॥ निर्ग्रंथे प्रवचने निमुक्ते गुरौ ॥ एतेषु देवगुरुशास्त्रेषु दर्शनं श्रद्धानं रुचिः ॥ वति तत्सम्यक्त्वमुच्यते ॥ यथाजातरूपं मातुर्गर्भे निर्गतबालकरूपं

मइलियं जेहिं ॥ ८९ ॥ तं सम्मत्तं केरिसं हवदि ॥ तं जहा ॥ हिंसारहिए धम्मे ॥ अट्ठरदो

सुष्ठु अतिशयेन संयमसहितं सर्वपरिग्रहरहितं तेजसहितं ॥ इदृग्विधं लिंगं नग्नरूपं यतीनां परावेक्षारहितं ॥ यो मानव मन्यते साधु वदति तस्य सम्यक्त्वं भवति ॥ कुत्सितदेवं मेघदेवंडुं नारायणादि

सविवज्जिओ देवो ॥ णिग्गंथे पव्वयणे ॥ सद्दहणं होदि सम्मत्तं ॥ ९० ॥ जो हजायरूवरूवं

सुसंजयं सव्वसंगपरिचत्तं ॥ लिंगं णवरावेरकं ॥ जो मण्णइ तस्स सम्मत्तं ॥ ९१ ॥ कुच्छियदे

एकाग्रतांभा यदि चेत्कथं इष्यति वकुविधानि चारित्राणि । तत्सर्वं वा तपश्चरणं मूर्खं ... वालतपश्चरित्रं निजशुद्धबुद्धैकस्वभावजीवतत्त्वा
त्रयोदशप्रकाराणि समायकादीनि । ज्ञानं वाल चरित्रं । द्विपरीतं आत्मभावनारहितमित्यर्थः

णिय ॥ जदि कहिँ वि दुह विहेयचारित्ते ॥ तं धारेहु सुदंसणं ॥ हवेइ अप्पस्स विवरीदं

वैराग्यपरः साधुः संसारपराङ्मुखः । परद्रव्यपराङ्मुखो भवति द्रव्यविना । संसारसुखाद्विरक्तो भवति । स्वकशुद्धसु
द्विविधकोभ वीति

१०१ ॥ वेरग्गपरो साहू ॥ परदव्वपरंमुहो य जो होदि ॥ संसारसुहविरत्तो ॥ सगसुद्ध

खेषु अनंतचतुष्टयादिषु अनुरक्तः । गुणाः ... गुणसमूह ... शरीरः । हेयं मिथ्यात्वादिकं उपादेयं सम्यक्त्व ... ध्या
अनुरागवान् वर्तनीति भावः । ... समस्त ... निश्चितः ... निश्चित ... साधुः

सुहेसु अणुरत्तो ॥ १०१ ॥ गुणगणविहूसियंगो ॥ हेयोपादेयणिच्छिदो साहू ॥ झा

नाध्ययने धर्मशुक्लध्याने । सः प्राप्नोति उत्तमं स्थानं कर्मक्षयं । नमिते देवेन्द्रादिभिर्यत्तन्मुक्ते । तैः ध्यानैः तीर्थंकरपरम
परंपरतः एवंविधः साधुः । धर्महितत्वं मोक्षं प्राप्नोति । १०२ इन्द्रादयो ... यते । हे ... यते ...

णज्झयणे सुरदो ॥ सो पावइ उत्तमं ठाणं ॥ णवि ताहि जं णवि जुज्जइ ॥ जा ... जाइ ताहि

ध्यानं सर्वकर्मक्षयार्थं । स्तूयमाने तीर्थंकर परमदेवे ... शरीरमध्यस्थं किमपि ... । इदानीं ... तं पंच
अनवरतं निरं... वैर... तीर्थंकर ... आत्मस्वरूपं ... जीवनीत ... । ... जीवयति भावनां करोति

अणवरयं ॥ थुव्वंतो हि थुणिज्जइ ॥ देहत्थं किं पि तं मुणह ॥ १०३ ॥ अकहा लिंपप ॥ ५४ ॥

अनंतगुणानां स्तवनतया ।

यदोचते तत्कुरु यत् यस्मात्कारणात् नवाम्य नसिरोचते त्वं यथा त्वं विधेहि ॥ पदमार्थं वस्तु सम्यक्त्वं विधेहि इति सम्बंधः पदेन्द्राः आचार्याः किं बहुना सूजाम्यि ॥ बहिः संगाद्विमुक्तो रहितः नग्नवेषः दिगम्बरवेषधारी नाविमुक्तः

कुणउ तु जे ते मए स्सउ स्सह ॥ किं बहुणा पलविएण तु ॥ ९६ ॥ बाहिरसंगविमुक्को ण

नै विमुक्तः नाविमुक्तो वा मिथ्याभावेन मिथ्यात्वदोषेण निर्ग्रंथः ॥ तस्य दिगंबरवेषजीविनः कायोत्सर्गस्थापनं किं न किमपि कर्म ॥ स्थानस्य मौनं न साधयति नापि जानाति आत्मस्वभावमिति

विमुक्को मिच्छभावणिग्गंथो ॥ किं तस्स ठाणमउणं ण वि जाणदि अप्पसमभावं

मूलगुणं अष्टाविंशतिभेदाभिन्नं छित्वा गृहीत्वा ॥ कोपि बहिः कर्म आतापनयोगादिकं यः साधुः करोति ॥ सः साधुः सिद्धिसुखं मोक्षसौख्यं न लभते न प्राप्नोति

॥ ९७ ॥ मूलगुणं छित्तूण य बाहिरकम्मं करेइ जो साहू ॥ सो ण लहइ सिद्धसुहं जि

स साधुर्जिनलिंगविराधको भवति नित्यं सर्वकालं ॥ किं करिष्यति बहिः कर्म आतपनादि ॥ किं करिष्यति बहुविधं नानाप्रकारं क्षमणमुपवासं ॥ सः आत्मतत्त्वरहितं बहिरंगतपो

ण लिंगविराधगो णिच्चं ॥ ९८ ॥ किं काहिदि बहिकम्मं किं काहदि बहुविहं च खवणं

किं करिष्यति आतापः ॥ आत्मात्मस्वभाद्विपरीतं पूर्वोक्तस्य साचारः ॥ यदि चेत् पठति शास्त्रं ... विविधग्रंथं किं करिष्यति

च ॥ किं काहदि आदावं आदसहावस्स विवरीदो ॥ ९९ ॥ जदि पढदि बहुसुदा

न किमपि करिष्यति मोक्षं न ददाति ... आतापः ॥ ... मोहितमतीः ति

इति तात्पर्यार्थः अर्ह-
तः सिद्धा आचार्याः ॥ उपाध्यायाः पाठकाः साधवः मुनयः एते
पंचपरमेष्ठिनो देवाः मम इष्टदेवता ॥ तेपि पंचपरमेष्ठिनो देयात्र
तिष्ठंति आत्मनि निजजीव ॥ तत्वे तस्मात्कारणात् आत्मा हु स्फुटं मे मम
शरणं संसारदुःखनिवारकः स्यात् त

रिया ॥ उवझाया साहू पंच वि परमेट्ठी ॥ ते वि हु चिट्ठहि आदे ॥ तम्हा आदा हु मे सरणं ॥ १०४ ॥

सम्यग्ज्ञानं सम्यक्त्वं सम्यग्दर्शनं सज्ज्ञानं
समीचीनं पूर्वापरविरोधरहितं ॥ सच्चारित्रं सम्यक्चारित्रं समीचीं
सत्तपः इच्छानिरोधलक्षणं चेति ॥ एते चत्वारो पि आत्मनि जी
वतत्वे तिष्ठंति ॥ तस्मात्कारणात् आत्मा एव मम
शरणं संसारदुःखनिवारकः स्यात्

आर्जिमय
न सम्यक्त्वं म
महाद्गुणागति
रिति

सम्मत्तं सण्णाणं ॥ सच्चारित्तं हि सत्तवं चेव ॥ चउरो चिट्ठहि आदे ॥ तम्हा आदा हु मे सर-

एवं अमुना प्रकारेण जिनप्रज्ञप्तं
वीतरागभाषितं ॥ मोक्षस्य परमनिर्वाणस्य प्राभृतं सारं
इदं शास्त्रं सुष्टु अतिशयेन भक्त्या परमधर्मा ॥ नुरागेण यः आसन्नभव्यो
जीवः पठति जिह्वाग्रे करोति शृणोति आ
कर्णयति

णं ॥ १०५ ॥ एवं जिणपण्णत्तं ॥ मोक्खस्स य पाहुडं सुभत्तीए ॥ जो पढइ सुणइ भाव-

तः जीवः परमसुखं ईश्वरः प्राप्नोति लभते शाश्व-
तं सो स्वयं अविनश्वरं निजात्मोत्थं परमानंदलक्षणं ॥ लेखकपाठकयोः शुभं भूयात् ॥ श्री ॥ ॥

इ ॥ सो पावइ सासयं सुक्खं ॥ १०६ ॥ इति श्रीकुंदकुंदाचार्यविरचिते षट्प्राभृतग्रंथे ष-

ष्ठः प्राभृतः संपूर्णः ॥ संवत् १८३९ चैत्र कृष्ण द्वितीयायां गुरौ मिश्ररामकृष्णेनालेखि सीतारा
मार्थं

॥ ५५ ॥

